

SLUŽBENI LIST

KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVINE

Izhaja vsako sredo in soboto. — Naročnina: mesečno din 16.—, četrletno din 48.—, polletno din 96.—, celoletno din 192.—. Cena posamezne številke po obsegu. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. — Tel. šte. 25-52.

82. kos.

V LJUBLJANI dne 14. oktobra 1939.

Letnik X.

VSEBINA:

511. Občni rudarsko-policijski predpisi.

512. Uredba o spremembi uredbe o občinskih hranilnicah.

513. Avtentično tolmačenje odstavka 2. člena 11. uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov.

Uredbe osrednje vlade.

511.

Na podstavi §§ 220. in 221., lit. c), občnega rudarskega zakona, § 219., lit. c), rudarskega zakona za Bosno in Hercegovino, členov 1., 78. in 117. rudarskega zakonika za kraljevino Srbijo, členov 76. in 84. zakona o rudah v kraljevini Črni gori, členov 2., 5. in 12. zakona o ureditvi vrhovne državne uprave, člena 12. uredbe o razdelitvi predsedništva ministrskega sveta in ministrstev na oddelke in člena 12. uredbe o ustroju ministrstva za gozdove in rudnike se predpisujejo tile

občni rudarsko-policijski predpisi.*

I. POGLAVJE.

Splošne določbe.

Namen in obveznost.

§ 1.

Občni rudarsko-policijski predpisi obsegajo odredbe za varnost rudarskih del, naprav in zgradb, za preprečevanje nevarnosti za življenje in zdravje zaposlenega osebja, za zaščito površine v interesu varnosti ljudi, imovine in javnega prometa kakor tudi za zaščito narodno-gospodarskih interesov, ogroženih zaradi rudarskih del.

§ 2.

Občni rudarsko-policijski predpisi se nanašajo na vsa rudarska raziskovanja, rudnike in z njimi zvezane obrate,

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 21. septembra 1938., št. 215/LXIV/510. — Upoštevani so tudi popravki, objavljeni v »Služb. nov.« z dne 1. oktobra 1938., št. 224/LXVII/530.

ki spadajo pod rudarski zakon, in se jih morajo držati vsi rudarski podjetniki, njihovi nameščenci in delavci.

Rudarski podjetniki.

§ 3.

Za rudarskega podjetnika se štejejo rudosledec, rudarski upravičenec kakor tudi zakupnik ali uživalec in njihov zakoniti zastopnik [varuh (skrbnik), stečajni in prisilni upravitelj in poravnalni upravitelj].

Odgovorni tehniški obratni vodja.

§ 4.

(¹) Tehnični obrat vsakega rudarskega ali topilniškega podjetja vodi odgovorni obratni vodja.

(²) Z odgovornim tehniškim obratnim vodjo se umeva oseba, kateri je poverjeno obratno vodstvo rudarskih ali topilniških samostojnih obratov v vnaprej določenih mejah, ki za dela predvsem odgovarja po rudarskih in ostalih zakonih in je kot taka potrjena od rudarskega oblastva.

(³) Če sestoji rudarsko ali topilniško podjetje iz več samostojnih obratnih oddelkov, rudarsko oblastvo po potrebi lahko odredi, da se postavijo posebni odgovorni tehniški obratni vodje.

(⁴) Za odgovornega tehniškega obratnega vodjo more biti postavljen, kdor dokaže, da si je pridobil strokovno izobrazbo na rudarski ali topilniški ali tema enakovredni visoki šoli ali univerzi in da je prebil po zaključnem izpitu najmanj tri leta v ustrezni strokovni praksi, da je državljan kraljevine Jugoslavije, da zna državni uradni jezik, da je zanesljiv in za določeno službo fizično sposoben.

(⁵) Pri manjših rudnikih, kjer je nevarnost manjša, more rudarsko oblastvo spregledati zahtevo višje strokovne izobrazbe in dovoliti, da se za odgovornega tehniškega obratnega vodjo postavi, kdor je dovršil samo

nižjo rudarsko šolo, če je pokazal z dotedanjim praktičnim delovanjem v teku najmanj petih let pazniške službe sposobnost za tehnično izvrševanje rudarskih del.

(^o) Če izvršuje rudarski podjetnik na raziskovalnem ozemlju podzemeljska dela, mora prijaviti rudarskemu oblastvu osebo, odgovorno za voditev teh del. Takšna dela morejo voditi po oceni rudarskega oblastva tudi osebe z nižjo rudarsko šolo ali osebe z dokazano praktično sposobnostjo.

§ 5.

(¹) Če ne postavi rudarski podjetnik kvalificiranega odgovornega tehniškega obratnega vodje, ustavi rudarsko oblastvo delo, v nujnih primerih pa, če tehnični vzroki to terjajo, postavi usposobljeno osebo začasno ob stroških rudarskega podjetnika.

(²) Če rudarsko oblastvo naknadno zve in dožene, da ogroža delo potrjenega odgovornega tehniškega obratnega vodje varnost zaposlenega osebja in rudnika ali da ne ustreza pogojem § 4., odredi njegovo zamenjavo.

§ 6.

(¹) Če je odgovorni tehniški obratni vodja za krajši čas odsoten, ga mora nadomeščati oseba z ustrežno strokovno izobrazbo.

(²) Če je odgovorni tehniški obratni vodja odsoten več kot osem dni, se mora to javiti rudarskemu oblastvu in navesti oseba, ki ga bo za odsotnosti nadomestovala.

Nadzorno osebje.

§ 7.

(¹) Na vsakem rudniku smejo nadzirati rudarsko-tehnična in topilniška dela samo tiste osebe, katerim je priznana usposobljenost za to. Rudarski podjetnik mora prijaviti te osebe rudarskemu oblastvu radi odobritve.

(²) Za tehniško nadzorno osebje se smejo postavljati samo osebe, ki so po strokovni šolski izobrazbi ali v izjemnih primerih samo po strokovni dokazani praksi usposobljene, nadzirati posamezne vrste tehničnih del.

(³) Nadzorno osebje je jamsko, zunanje ali delavnično in se deli na višje nadzornike (manipulante), nadzornike in paznike.

(⁴) Za višjega nadzornika in nadzornika rudarske ali topilniške stroke se more praviloma postaviti samo, kdor je dovršil nižjo rudarsko ali tej enakovredno strokovno šolo ali pa je z uspehom opravil strokovni izpit, ki daje usposobljenost za opravljanje nadzorne službe.

(⁵) Za jamskega paznika se more postaviti tudi, kdor zna brati, pisati in računati in je bil najmanj pet let zaposlen v jami kot prvi kopač.

Delavci.

§ 8.

(¹) Pred zaposlitvijo na rudniku mora biti vsak delavec zdravniško pregledan.

(²) Delavec, ki ima bolezen ali telesno hibo, po katerih je ogroženo zdravje ali življenje njegovo ali drugih oseb, kakor tudi osebe, nagnjene k pijančevanju, se ne smejo zaposlovati.

§ 9.

(¹) Praviloma ne sme biti nihče zaposlen na takšnem delu, ki presega njegovo izobrazbo in delovno silo.

(²) Delavci, ki še niso bili na rudniku, se morajo poučiti o nevarnostih v jami, že zaposlovane delavce pa je treba, če se jim poveri delo, zvezano s posebnimi nevarnostmi, preden nastopijo delo, poučiti, kako se morajo vesti.

§ 10.

(¹) Kot pomožni kopač se sme zaposlovati samo tisti delavec, ki je delal na deloviščih najmanj 3 leta. Kopač sme biti delavec, ki je najmanj dve leti opravljal delo pomožnega kopača pod vodstvom samostojnega kopača. Za prvega kopača na delovišču more biti kopač, ki je sposoben za samostojno opravljanje kopaških del in je opravil pred obratnim vodjo izpit iz rudarsko-polijskih predpisov, ki se tičejo dolžnosti delovnih starešin v jami.

(²) Vsaka izmena na delovišču mora imeti svojega prvega kopača.

(³) Delavce povišuje odgovorni obratni vodja.

Zaposlovanje žensk in mladoletnih.

§ 11.

(¹) Ženske, ne glede na starost in mladoletni moški pod 18 leti se ne smejo zaposlovati ne v nočnem delu ne v delu pod zemljo.

(²) Zenske in mladoletni moški od 16 do 18 let se smejo zaposlovati samo na zunanjih delih in za takšno delo, ki ne škoduje njihovem telesnemu razvoju.

(³) Mladoletni pod 16 leti se smejo zaposlovati samo kot učenci (vajenci), mladoletni pred dopolnjenim 14. letom pa se ne smejo zaposlovati pri nobenem delu.

Stavke in nezgode.

§ 12.

(¹) Ob stavki ne smejo prekiniti dela tisti nameščenci in delavci, ki morajo opravljati neobhodno potrebna dela za vzdrževanje in varnost rudnika.

(²) Ob stavki in nezgodi se morajo radi vzdrževanja rudnika in odstranitve nevarnosti na poziv pristojnega rudarskega oblastva in pod njegovo kontrolo brezpogojno dati na razpolago delavci ter nadzorno in strokovno osebje, ki jih določi rudarsko oblastvo.

(³) Vsi nameščenci in delavci so dolžni delati čez uro, ob nedeljah in praznikih, če gre za to, da se obvaruje podjetje nastalih ali pretečih katastrof ali če to terja varnost življenja in imovine.

(⁴) Vsak rudarski podjetnik je ob nezgodi v sosednjem rudarskem podjetju dolžen prihiteti na poziv sosedu z vsemi svojimi delovnimi močmi in tehničnimi sredstvi na pomoč, kolikor bi s tem ne prišel v nevarnost njegov rudnik.

Primeri nezgode.

§ 13.

Vsak primer v jami ali zunaj jame, ki je povzročil smrt ali hudo telesno poškodbo ali pri katerem je bilo lahko poškodovanih več oseb, se mora takoj prijaviti rudarskemu oblastvu.

§ 14.

(¹) Vsak smrtni primer na rudniku kakor tudi primer, ko je bilo več oseb hudo poškodovanih, se mora takoj brzojavno ali telefonsko prijaviti rudarskemu ob-

lastvu. Pri tem se morajo navesti ime in priimek ponesrečenca, njegov poklic, mesto, čas in vzrok nezgode.

(²) Smrtni in hudi primeri nezgode se morajo prijaviti razen rudarskemu oblastvu na gorenji način tudi državnemu tožilstvu in občnemu upravnemu oblastvu.

§ 15.

(¹) Brzjavni ali telefonski prijavi smrtnega ali hudega primera nezgode mora slediti najdalj v treh dneh od dneva nezgode pismena prijava, ki mora vsebovati ime in priimek ponesrečenca, njegov poklic, dan rojstva, datum in dan v tednu, uro in izmeno, mesto in način nezgode, zdravniški izvid in predvidno trajanje zdravljenja hude poškodbe. Prijavo podpiše odgovorni tehniški obratni vodja, ki istočasno ob kratkem poroča o vzroku in navede priče in očitve nezgode. Prijavi se mora priložiti načrt mesta, kjer se je dogodila nezgoda. Na isti način se morajo prijaviti pismeno tudi vsi hudi primeri kakor tudi tisti primeri, ki sami po sebi z medicinskega vidika niso hudi, toda je zdravljenje trajalo več kot dvajset dni. Pismene prijave se pošljejo razen rudarskemu oblastvu tudi državnemu tožilstvu naravnost ali na zahtevo državnega tožilstva po sodnem ali občnem upravnemu oblastvu.

(²) Po končanem zdravljenju hudo ponesrečenih se prijavita rudarskemu oblastvu dan ozdravitve in zdravniški izvid o morebitnih posledicah za ponesrečenčovo delozmožnost. Če ranjenec medtem umre, se mora rudarsko oblastvo o tem obvestiti.

§ 16.

Na mestu smrtne ali hude nezgode se do preiskave primera nezgode, toda najdalj pet dni od dneva nezgode, brez dovolitve rudarskega oblastva ne sme nič spremeniti, razen da se ponesrečenec odstrani ali pa ob nujni potrebi, da se mesto zavaruje, ali ob občutni motnji v obratovanju.

§ 17.

Lahki primeri nezgode se sporočajo rudarskemu oblastvu mesečno ob navedbi podatkov kakor za hude poškodbe, toda se ne navajajo očitve in priče niti prilagajo načrti.

Začetek in ustavitev dela.

§ 18.

(¹) Vsako raziskovanje s podzemeljskimi deli in začetek dela na rudniku se mora takoj prijaviti pristojnemu rudarskemu oblastvu.

(²) Če namerava rudarski podjetnik delo na površinskem kopu ali v jami za dalj ko 15 dni skrčiti ali ustaviti, mora to najmanj 15 dni prej prijaviti rudarskemu oblastvu. Če se ustavi ali skrči delo zaradi nepredvidenih dogodkov, se mora to prijaviti najpozneje v treh dneh potem, ko je bilo delo ustavljeno ali skrčeno.

(³) Pred vsako nameravano začasnno ali trajno ustavitvijo dela se morajo zapuščeni prostori premeriti in načrti dopolniti.

Postavljanje zgradb in naprav.

§ 19.

(¹) Za postavljanje zgradb in naprav in za njihovo uporabo se mora imeti dovolitev pristojnih oblastev.

(²) Prošnje za odobritev zgradb in naprav, za katere rudarska oblastva niso pristojna, se predložijo po rudarskem oblastvu pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu.

(³) Prošnje za odobritev zgradb in naprav, za katere je rudarsko oblastvo pristojno, morajo obsegati natančen opis zgradb in naprav z načrti in statičnimi računi v dveh primerkih. Rudarsko oblastvo sme zahtevati po potrebi tudi več primerkov.

(⁴) Vsaka premestitev strojnih naprav, ki jih je rudarsko oblastvo odobrilo, se mora prijaviti temu oblastvu s prilogo najbližjega položaja novega mesta, kamor se postavijo. Rudarsko oblastvo opravi po potrebi ogled na mestu samem. Od te prijave dolžnosti so izvzeti manjši pnevmatični stroji.

Delovni načrti.

§ 20.

(¹) Rudarski podjetnik je dolžen pridobivati rudo na način, ki ustreza sodobni rudarski tehniki, in po vnaprej določenem delovnem načrtu.

(²) Temeljni delovni načrt se mora predložiti rudarskemu oblastvu preden se rudnik odpre, letni delovni načrt pa pred začetkom leta. Temeljni načrt rudarsko oblastvo odobri, na letnega pa daje, če treba, pripombe ali ga spremeni.

Odgovornost za izvrševanje predpisov.

§ 21.

(¹) Tehniški obratni vodja in tehniško nadzorno osebje so v mejah dodeljenega jim področja odgovorni za izvrševanje določb teh predpisov in naredb rudarskih oblastev kakor tudi za strokovno voditev in kontrolo vsega dela v dodeljenem jim okolišu.

(²) Rudarski podjetnik ali vobče oseba, nadrejena odgovornemu tehniškemu obratnemu vodji ali tehniškemu nadzornemu osebju, sta soodgovorna, kolikor sta v obratovanje rudnika posegala s svojimi naredbami ali kolikor sta s svojim dejanjem ali opustitvijo onemogočila ali otežila tehniškemu obratnemu vodji ali nadzornemu osebju izpolnjevanje določb teh predpisov ali naredb rudarskih oblastev.

(³) Vsak delavec je odgovoren za svoje delo. Prvi kopači in vodje delovnih skupin so odgovorni za strokovno in varno delo pri delih, ki so jim poverjena.

Nadzorstvo rudarskega oblastva.

§ 22.

(¹) Izvrševanje rudarsko-policijskih predpisov in naredb nadzirajo rudarska oblastva, ki pošiljajo v ta namen po službeni dolžnosti občasno svoje organe na pregled raziskovalnih del in rudnikov.

(²) Ob opravljanju nadzorstva so tehniške odgovorne osebe dolžne dajati organom rudarskega oblastva vsa potrebna pojasnila o poslovanju podjetja, toda le o predmetih, ki spadajo pod nadzorstvo rudarskega oblastva.

§ 23.

(¹) Če se zgodi na raziskovalnem delu ali rudniku kaj, kar povzroči hude motnje v delu ali po čemer preti nevarnost za varnost ljudi ali imovine, mora rudarski podjetnik oziroma njegov odgovorni tehniški obratni vodja o tem takoj obvestiti rudarsko oblastvo.

(²) Brž ko rudarsko oblastvo zve ali opazi, da se je storilo kaj zoper rudarsko-policijske predpise glede varnosti ljudi ali imovine ali da je bilo kaj takega opuščeno, odredi samo način, kako naj se odpravi nepravilnost ali nevarnost. V neodložljivih primerih more določiti organ rudarskega oblastva na mestu samem neogibno potrebne varnostne ukrepe in odrediti, da se izvrše.

§ 24.

Varnostni ukrepi, ki jih odredi rudarsko oblastvo, se dajo pisмено na znanje podjetniku oziroma njegovemu pooblaščenecu ali odgovornemu tehniškemu obratnemu vodji, ki jih mora vpisati v nadzorno knjigo.

§ 25.

Vsak rudnik vodi nadzorno knjigo o pregledu rudarskih del. V to knjigo se vpisujejo odredbe rudarskih oblastev, ki se tičejo tega rudnika, in odredbe odposlanca rudarskega oblastva, ki jih izda v primerih, ki niso odložljivi, ali jih sicer izda sporazumno z odgovornim obratnim vodjo. Naredbe odgovornega obratnega vodje se vpišejo v knjigo, kolikor se nanašajo na varnost ljudi in imovine. Če je na rudniku več jam in površinskih kopov, ki imajo posebne odgovorne obratne vodje, se vodi nadzorna knjiga na vsakem teh obratov.

II. POGlavJE.

Delo na površini.

Ogrožanje površine in objektov na površini.

§ 26.

(¹) Če je pričakovati, da se površina zaradi jamskih del poleže, razpoka ali zaruši, in bi utegnila biti ogrožena življenje in imovina, se mora posestnik zemljišča obvestiti o nevarnosti.

(²) Če se jamska dela ali površinski kopri približujejo železnicam, cestam, zgradbam, vodovodom ali drugim zunanjim napravam ali objektom in bi utegnili biti ogrožena življenje in imovina, se mora o tem pravočasno obvestiti rudarsko oblastvo, ki določi varnostne stebre v jami oziroma mejo površinskih kopov. Ti stebri se brez dovolitve rudarskega oblastva ne smejo ne zmanjšati ne s progami oslabiti.

§ 27.

Če se delo začasno ustavi ali opusti, se morajo zavarovati vsi vhodi in ostala površina, kolikor bi utegnili biti ogroženi življenje ljudi in živali, imovina ali javni promet.

Ograditev nevarnih mest.

§ 28.

(¹) Zunanje naprave, jalovišča in odkopi se morajo ograditi z ograjo ali jarki, nasipi ali zidovjem, če to terja varnost ljudi, imovine ali prometa.

(²) Zbiralniki, ki ne segajo 1 meter nad površino, se morajo ograditi najmanj 1 m visoko.

(³) Usadi in razpoke na površini, nastali zaradi jamskih del, se morajo, če preti od njih nevarnost za ljudi, živali in promet, zasuti ali ograditi najmanj 1 m visoko.

Varnostni ukrepi zoper ogenj.

§ 29.

(¹) Na vsakem večjem rudniku mora biti gasilska četa s potrebnimi gasilnimi pripravami. V ravnanju z

gasilnimi pripravami mora biti izurjenih zadostno število delavcev. Gasilske čete morajo redno imeti vaje.

(²) Rudarsko oblastvo sme spregledati posameznim rudnikom dolžnost ustanoviti gasilsko postajo, a tudi odrediti posameznim rudnikom, da jo ustanovijo.

(³) Gasilske postaje morajo biti v bližini jamskih odprtih s prihajajočim zračnim tokom.

(⁴) Na mestih, nevarnejših za ogenj, morajo biti pripravljena gasilna sredstva, s katerimi se more ogenj pogasiti brž ko nastane.

§ 30.

(¹) Vse zgradbe, ki so do 20 m vstran od jamskih odprtih s prihajajočim zračnim tokom, morajo biti nepregorno zgrajene; sicer morajo biti premazane z zanesljivim sredstvom zoper ogenj.

(²) Vsako lahkomišelnostno ravnanje z ognjem v bližini jamskih odprtih je prepovedano.

(³) Če preti v bližini jamskih odprtih s prihajajočim zračnim tokom nevarnost ognja, se mora ukreniti, česar je treba, da se ti vhodi, če bi gorelo, lahko in dovolj nepropustno zaprejo. Zapora mora biti nepregorna.

§ 31.

(¹) Če je jašek zgrajen iz lesa in preti nevarnost, da bi utegnil ogenj zajeti tudi jašek, se mora ukreniti, česar je treba, da se more jama v bližini dovozišča lahko in za ogenj varno zapreti. V tem primeru mora biti ljudem izhod iz jame zavarovan.

(²) Če je samo ena odprtina za prihajajoči zračni tok in preti nevarnost ognja, sme rudarsko oblastvo odrediti, da se ukreni, česar je treba, da se zračni tok obrne, ali pa da se za prihajajoči zračni tok zgradi rezervna odprtina.

Odpadle vode.

§ 32.

Če vode od separacije ali izpiranja jalovišča ter jamske in vobče na rudniku uporabljene vode po oceni higienskih zavodov ovirajo, onečiščajo ali zakužujejo bližnjo ali daljno okolico, skozi katero teče odpadla voda, javne vodne toke, jezera ali morje ali prizadevajo ribarstvu škodo, se mora po tehnični možnosti ukreniti, česar je treba, da se odstranijo težave, ki so jih povzročile odpadle vode.

Jalovišča.

§ 33.

Jalovišča se morajo po potrebi zavarovati z ograjami, jarki ali živo mejo, da ne moreta veter in voda odnašati materiala. Jalovišča morajo biti toliko vstran od tekočih voda, da jih voda niti ob povodnji ne more spirati.

§ 34.

(¹) Jalovišča z ostanki premoga se ne smejo namenoma zažigati. Vroč pepel ali žlindra se ne smeta metati na jalovišča z ostanki premoga, temveč ločeno od njih.

(²) Jalovišča od pepela, žlindre ali z ostanki premoga ali vobče jalovišča, ki se morejo vžgati, ne smejo biti v bližini jamskih odprtih, na izdankih premoga ali nad premogovnim slojem, če bi bila premogovni sloj in delo v jami od ognja in plinoy z jalovišča ogrožena.

Površinski kopji.

§ 35.

(¹) Eksploatacija s površinskim kopom se vrši po temeljnem delovnem načrtu, ki ga odobri rudarsko oblastvo.

(²) Tak načrt mora prikazovati površino jalovišča in rudišče, kolikor je upošteveno za eksploatacijo s površinskim kopom.

(³) Spremembe projekta med delom odobruje rudarsko oblastvo.

§ 36.

(¹) Delo v površinskih kopih, jalovini ali rudi se vrši praviloma stopničasto v etažah, v smeri od zgoraj navzdol.

(²) Višina odkopnih etaž in njihova širina sta praviloma enaki in znašata do 6 m, kakršne so pač ležiščne okoliščine in trdota hribine. Rudarsko oblastvo more odobriti večje višine kot 6 m in manjše širine kot 3 m.

(³) Naklon čela etaže se ravna po ležiščnih okoliščinah in trdoti hribine. Naklon čela pri krušljivem materialu ne sme biti večji od 45 stopinj.

§ 37.

(¹) Etaže, na katerih delajo, prevažajo ali delavci hodijo, se morajo pred vsako izmeno pregledati, ali ni krušljivih delov, ki bi mogli ogroziti življenje ljudi in delo na etažah.

(²) Krušljive dele na čelu etaže je treba odstranjevati od zgoraj. Delavci, ki delajo takšno delo, se morajo po potrebi opasati in privezati s konopcem. Tudi sicer se po potrebi delavci zavarujejo s konopci, da ne padejo. Konopci se morajo pregledovati, ali so zanesljivo varni. Za časa zavarovanja zgornjih etaž ne smejo delati na nižjih ogroženih mestih, niti smejo vobče tam biti ljudje, in se po potrebi postavijo radi varnosti tudi stražarji.

(³) Zabranjeno je podkopavanje etaž radi lažjega pridobivanja.

§ 38.

Pri uporabi bagra z lopato ne sme biti višina etaže večja kot more bager grabiti; izjeme odobruje rudarsko oblastvo. Začetek dela z bagrom in premikanje vozičkov in bagra samega se mora oglasiti s signalom. Nihče ne sme biti v času dela z bagrom znotraj delovišča bagra.

Vožnja.

§ 39.

(¹) Pri vožnji z lokomotivami mora biti medsebojna oddaljenost med tiri najmanj tolikšna, da je med vozički oziroma med lokomotivami prostega prostora najmanj 50 cm.

(²) Če ima proga, kjer vozijo lokomotive, večji vzpon kot 80 ‰, se sme voziti s hitrostjo do 10 km na uro pri vlečenju in do 5 km na uro pri potiskanju vlaka.

(³) Če ima proga večji padec kot 20 ‰, si morajo slediti vlaki v taki razdalji, da ne morejo naleteti eden na drugega.

(⁴) Proge znotraj površinskih kopov, kjer prevažajo lokomotive, smejo imeti 40 ‰ padca. Izjeme so dopustne na razkladišču.

§ 40.

(¹) Vozički se smejo prevračati in iztresati samo, kadar mirujejo. Pri prevračanju ni dovoljeno stati na podstavku vozička.

(²) Na razkladiščih mora biti zunanja tračnica višja, da voziček z materialom ne izskoči.

§ 41.

(¹) Pri nakladiščih in razkladiščih in pri izogibalščih se morajo postaviti table s pojasnilom signalnih znakov za vožnjo z lokomotivami.

(²) V ostalem veljajo pri vožnji na površini ustrezni predpisi za vožnje v jami.

Nakladanje in razkladanje.

§ 42.

(¹) Mostovi in klančine (rampe), hodniki in stebrišča, ki se dvigajo nad površino, morajo biti zavarovani ob straneh z dovolj močnimi letvami. Če pod njimi hodijo ljudje, morajo biti letve najmanj 6 cm visoke; mostovi in klančine, hodniki in stebrišča morajo biti tesno pokriti z grobimi podi. Če se dvigajo več ko 2 m, se morajo postaviti ob straneh najmanj 1 m visoke ograje.

(²) Nakladalne klančine z železnimi ploščami se morajo na nakladalni strani, da ne bi vozički padli, zavarovati z železnimi tračnicami ali z leseno prečko, ki moli nad plošče najmanj 10 cm.

(³) Mostovi na jaloviščih morajo biti trpežno zgrajeni in na krajeh zavarovani, da ne morejo pasti vozički in ljudje z njih.

(⁴) Delavci, ki so zaposleni na nakladalnih in razkladalnih mostovih in klančinah, morajo biti zavarovani zoper dež s streho ali z dežnimi plašči.

§ 43.

Pušcanje delavcev v večje bunkerje radi čiščenja, planiranja premoga ali rude je dovoljeno samo po naredbi tehniškega obratnega vodje in vpričo nadzornega organa; pri tem se morajo delavci spuščati od zgoraj in morajo biti privezani ves čas, dokler so v bunkerju. Pred spuščanjem delavcev se mora preskusiti stanje zraka v bunkerjih. Pri bunkerjih s premogom se uporabljajo ob tem varnostne svetilke.

Nakladalne postaje.

§ 44.

(¹) Rudniško lokomotivo vodi pri ranžiranju vagonov od železniškega ravnateljstva izprašan strojevodja s pomočjo premikača. Premikače določi rudniški tehniški obratni vodja sporazumno s postajnim načelnikom, pred katerima delajo izpit. Kurjači na lokomotivah morajo biti izprašani od železniške uprave, strojevodja pa je zanje nadzorni organ.

(²) Strojevodje in premikači so se dolžni držati železniških predpisov za ranžiranje, naredb postajnih uradnikov-prometnikov in vseh predpisov, ki jih izda rudnik za svoje uslužbenke. Vse ostale osebe, ki so zaposlene v okolišju železniških tirov, morajo postopati po danih signalih in se ravnati po naredbah železniških funkcionarjev, strojevodje in premikača rudniške ranžirne lokomotive. V okolišju nakladalne postaje zaposleni delavci morajo biti poučeni o najpoglavitejših signalih.

(³) Prepovedano je pognati lokomotivo za odsotnosti strojevodje ali ranžirati, ko je odsoten premikač. Lokomotiva se požene samo na predhodni signal premikača, ki ga piščalka lokomotive ponovi.

§ 45.

(¹) Ranžiranje vagonov s pomočjo ljudi se vrši samo izjemoma in v pričo nadzornega organa. Delavci, ki so zaposleni pri ranžiranju, morajo stati ob strani vagonov.

(²) Pri ranžiranju vagonov s pomočjo vrvi se mora paziti, da so vagoni zanesljivo pripeti. Po tirih, kjer se ranžira s pomočjo vrvi, lokomotive praviloma ne vozijo.

§ 46.

Zabranjeno je natovarjati, raztovarjati in čistiti vagonov, škropiti premog z apnom in vobče stopati na vagonov in z njih, dokler se premikajo.

Žičnice.

§ 47.

(¹) Žičnice morajo biti tako urejene, da ne morejo prevozne skrinje zdrsniti in pasti in da se ne morejo odvezati in prevrniti razen na mestih, ki so za to določena.

(²) Pod progo žičnice morajo biti na vseh mestih, kjer to promet ljudi in živine terja, postavljene takšne zaščitne naprave, ki izključujejo vsako poškodbo po padajočem materialu.

§ 48.

(¹) Nosilna vrv mora imeti 4kratno varnost z ozirom na največjo možno obtežbo. Natezna trdnost žičnega materiala je dopustna do 150 kg/mm². Tista mesta nosilne vrvi, na katerih je žica počila, se morajo obložiti z zaščitnim oklepom, če gre za vrvi spiralne ali polzaprtne konstrukcije. Če se ugotovi, da je na dolžini 20 m polovica zunanjih vidnih žic počenih, se mora pokvarjeni kos odsekati. Spone na vrveh se nategnejo po možnosti vsako drugo leto; to delo se vpiše v knjigo za kontrolo vrvi.

(²) Vlečna vrv mora imeti 6kratno varnost z ozirom na največjo možno obtežbo. Natezna trdnost žičnega materiala je dopustna do 180 kg/mm². Vlečna vrv mora biti tako nategnjena, da je izključeno, da bi drsela na pogonskem kolutu. Če se pokaže na dolžini 5 m, da je polovica zunanjih vidnih žic počenih, se mora ta kos odsekati.

§ 49.

(¹) V nakladalnih in razkladalnih postajah žičnice, s katero se prevažata rjavi in črni premog, se ne sme kaditi tobak in se tudi ne smejo uporabljati odprte luči. Postaje se morajo močiti, da se premogovni prah usede, in po potrebi očiščevati nabranega prahu.

(²) Postaje žičnice morajo biti zvezane s telefonom in mora biti radi popravil na žičnici pripravljen tudi poljski telefon.

§ 50.

Tehniški uradnik in tega nadomestujoči nadzorni ključavničar žičnice oziroma tesar sta odgovorna, da ukreneta vse, česar je treba, da se obvarujejo zaposleni delavci nezgode. Pomožni ključavničarji in tesarji morajo biti izurjeni za dela pri popraviljanju žičnice.

§ 51.

(¹) Žičnico pregledata vsaj vsak teden nadzorni ključavničar in tesar, hodeč peš vzdolž žičnice. Tehniški uradnik ali delovodja delavnice opravljata pregleda na isti način vsaj vsake tri mesece vzdolž cele žičnice iz skrinje. Pri pregledu iz skrinje se je treba držati na-

vodil tovarne, toda pred tem se mora žičnica pregledati z zemlje in se mora skrinja, iz katere se žičnica pregleduje, zavarovati, da se ne more ne prevrniti, ne z nosilne vrvi pasti. Telefonsko službo za časa pregleda iz skrinje opravljajo prvi delavci ali nadzorniki, žičnica se pa premika po ukazih tehničnega uradnika ali delovodje. Osebe, ki se vozi, mora imeti varnostne pasove in konopec, ki se dá obesiti na nosilno vrv žičnice in s katero se je po potrebi moči spustiti na zemljo. Isto tako se postopa pri mazanju nosilne vrvi, če se to dela iz skrinje. Pregledi in mazanja vrvi se vpišejo v knjigo za kontrolo vrvi.

(²) Priprava za mazanje vlečne vrvi je postavljena izza pogonskega koluta. Maže se po možnosti ob suhih dneh, kadar ne delajo.

§ 52.

(¹) Pri delih zaradi popravila žičnice mora biti na mestu, kjer se dela, vklopljen telefon. Vsa popravila mora predhodno odobriti tehniški obratni vodja, izvršujejo se pa pod nadzorstvom nadzornega ključavničarja ali tesarja žičnice.

(²) Med popraviljanjem železno-mehaničnih delov podpornih stebrov in postaje žičnice mora biti obratovanje žičnice ustavljeno. Ostala popravila na postajah in stebrih se smejo izvrševati tudi za časa obratovanja žičnice, če so pri tem zaposlene osebe zaščitene. Osebe, ki so zaposlene pri delih v višini, morajo imeti varnostne pasove.

(³) Popravila med podpornimi stebri se opravljajo na konopcu ali iz skrinje. Osebe, ki popravljajo iz skrinje, smejo vstopiti v skrinjo šele pri stebru pred mestom popravila in morajo imeti razen varnostnih pasov tudi konopec. Po končanem popravilu zapuste skrinjo pri prvem stebru.

(⁴) Izvršena popravila se vpišejo v knjigo za kontrolo vrvi.

(⁵) Razen teh primerov je prepovedano voziti ljudi po žičnici, s katero se prevažata ruda in material.

§ 53.

(¹) Naprave za avtomatsko iztresanje na jaloviščih in zalogah se morajo predstavljati tako, da pri tem zaposlene osebe niso ogrožene.

(²) Ukreniti je, česar je treba, da se ne vžgejo jalovišča ip zaloge, na katere avtomatsko iztresajo iz žičnice.

Dostop in postajanje nezaposlenih.

§ 54.

(¹) Na mestih, kjer delajo ali oddajajo, pri prebiralnicah, jaških in podkopih, pri topilnicah, pražilnicah in briketnicah, v zgradbah, kjer so kotli, stroji in druge naprave, v obratnih zgradbah in skladiščih, na zalogah in jaloviščih sta prepovedana dostop in postajanje osebam, ki niso tam zaposlene, če nimajo za to dovolitve odgovornega obratnega vodje, ali se ne mude tam po službeni potrebi. Tudi z dovolitvijo obratnega vodje se je prepovedano muditi tam brez zanesljivega spremstva.

(²) Na vseh mestih, kjer je dostop nezaposlenim prepovedan in na vseh nevarnih mestih se morajo postaviti table z opozorilom, da je po rudarsko-policijskih predpisih nezaposlenim prepovedano muditi se tamkaj.

§ 55.

(¹) Če je na jaloviščih dovoljeno izbiranje premoga, se sme to vršiti samo pod nadzorstvom.

(2) Pijane osebe je treba odstraniti ne glede na to, ali so na takšnih mestih zaposlene ali ne.

III. POGLAVJE.

Delo v jami.

Podpiranje.

§ 56.

(1) Vsi jamski prostori morajo biti med izdelavo in med njihovo uporabo, ustrezno trdoti in vzdržljivosti stropa in sten, tako podprti, da so zavarovani zoper padanje kamenja in premoga. Deli, ki slabo drže, se morajo odstraniti ali varno podpreti. Podporje mora ustrezati okolnostim in času, katerim naj služi. Način podporja določi jamski obratni vodja ali po njegovih navodilih nadzorni organ. Kopači in drugi delavci so dolžni podpirati jamske prostore po njihovih odredbah in navodilih.

(2) Podpiranje sledi kopanju kolikor mogoče neposredno. Prostori, kjer so plasti zdrobljene, porušene ali mokre, se morajo podpreti gosteje in po potrebi ojačiti. Vhodi v odkope in križišča prog se morajo posebno varno podpreti. V mehkih tleh se postavijo stojke na podstavke.

(3) Če se prostori, ki naj se podpro, močnejše nagnjeni ali se pojavlja pritisk iz sten, je treba podporje samo oziroma njegove dele medsebojno na ustrezajoč način razpreti. Pri naklonu nad 45° se okvirno podporje še učvrsti v stenah hribine, kolikor je to potrebno, da se prepreči njegovo drsenje.

§ 57.

(1) Pred začetkom dela vsake izmene, posebno pa po prazniškem mirovanju in po vsakem streljanju ali vobče prestanku dela mora prvi kopač delovišče pregledati in ga po potrebi takoj zavarovati s podporjem.

(2) Če se podpirajo porušeni deli, mesta v bližini starih del in prog kakor tudi, ko se izmenjuje podporje, se zavaruje mesto z začasnim podporjem, da se prepreči lomljenje stropa in sten pred izgotovitvijo končnega podporja.

(3) Zrušena mesta prog v premogu se morajo takoj očistiti in varno podpreti, praznine, ki so se pri tem naredile, pa zavarovati zoper pritisk, ogenj in nabiranje plinov.

(4) Podkopani odkopni stebri se morajo podpreti, da se predčasno ne zrušijo.

(5) Odkopni stebri z naklonom nad 30° se zavarujejo na spodnjih straneh s podporjem, da se zavarujejo zgornje strani sledečih nižjih odkopov.

§ 58.

Pomanjkanje podpornega materiala ne sme ovirati podpiranja. Sicer se mora delo na deloviščih ustaviti.

§ 59.

Po končanem odkopavanju se sme, kjer to ni prepovedano, podporje pod nadzorstvom odstraniti, toda samo deloma in v toliki meri, da se predvidno strop ne zruši.

Odkopavanje.

§ 60.

(1) Odkopavanje se vrši načrtno po stanju sodobne tehnike. Odpreti se mora po možnosti najmanj triletna in pripraviti šestmesečna rezerva za odkopavanje.

(2) Odkopno metodo in vsako njeno spremembo odobri predhodno rudarsko oblastvo. Samo taka odkopna metoda se more dovoliti, ki zaposlenih delavcev ne ogroža in ki omogoča, da se delavci lahko varno umaknejo iz ogroženega delovišča.

(3) Odkopavanje z zrušenjem stropa se more vršiti v listih slojih, kjer metoda sama ne povzroča stalnega nastajanja ognja, oziroma ne povzroča glede na treskavi plin in premogovni prah nastajanja eksplozije zaradi samovžiga premoga.

(4) Ležišča se morajo popolnoma in čisto odkopavati. Če posamezne dele ležišča ne želijo odkopati, se morajo taki deli premeriti in rudarskemu oblastvu, dokler so še pristopni, prijaviti, zakaj jih ne želijo odkopati. Rudarsko oblastvo odobri obenem z metodo odkopavanja tudi redni odstotek zgube substance, če je to po sami metodi odkopavanja neogibno.

(5) Če se vrši odkopavanje zaradi trdote hribine brez podpiranja, se morajo odkopni prostori z varnega mesta ob močni razsvetljavi preskušati z obrtkanjem, zlasti pa pred začetkom dela, po vsakem prestanku in vsakem streljanju.

(6) Praviloma morata biti iz delovišč po dva izhoda; pri manjših skupinah, kjer to ni mogoče, pa se mora izhodna pot zavarovati z ojačenim podporjem.

§ 61.

(1) Pri odkopavanju, a to tudi če se prazni prostori zapolnijo, se morata upoštevati zrušni kot in pritisk zadržanih plasti, da se ne bi z odkopavanjem ogrožale nobene jamske zgradbe, ki so še v rabi, niti ogrožali neodkopani deli ležišča.

(2) Odkopna fronta se mora tako voditi, da se v bližnjih neodkopanih stebrih ne povzroči po nepotrebem večji pritisk.

(3) Zapolnjevali prazne prostore z materialom, ki se rad sam vžge, ni dopustno.

§ 62.

(1) Če preti v odkopu nevarnost zrušenja, se morajo delavci iz odkopa umakniti. Izhod mora biti vedno zavarovan.

(2) Če se mora zrušenje izsiliti s tem, da se odstrani podporje ali odstrelijo stojke ali odkoplje strop, se sme to storiti samo pod nadzorstvom.

Delo na deloviščih.

§ 63.

Na vsakem delovišču v jami morata biti zaposlena praviloma najmanj dva delavca. Delavci smejo biti zaposleni posamez v neposredni bližini, če se more prvi kopač z njimi sporazumevati s klicanjem in če ustreza delo njihovim sposobnostim.

§ 64.

(1) Vsako delovišče v jami mora nadzorni organ med vsako izmeno najmanj enkrat pregledati. Nadzorstvo je treba poostri po nevarnosti delovišča.

(2) Vsako podjetje mora imeti po svojem obsegu in po številu delavcev toliko tehniških uradnikov in nadzornikov, kolikor je potrebnih za strokovno vodstvo del in za nadzorstvo zaposlenih delavcev.

(3) Na vsakem rudniku je ukreniti, česar je treba, da se dá vselej ugotoviti, kje je kak delavec zaposlen.

§ 65.

(¹) Vsak delavec mora poškodbe in nepravilnosti na svojem delovišču, ki jih opazi, prijaviti nadzornemu organu, bližnje delavce pa opozoriti na morebitno nevarnost. Ob preteči nevarnosti morajo delavci svoja delovišča zapustiti in s križi zabraniti dostop k njim. Druga izmena se mora na vse opažene nevarnosti opozoriti.

(²) Delavec ne sme zapustiti dela, preden ne preteče delovni čas, razen če bi zbolel ali ob nezgodi ali preteči nevarnosti. Če je svoje delovišče zapustil, mora to prijaviti nadzornemu organu.

§ 66.

Na mokrih deloviščih se morajo delavci z ustreznimi sredstvi zavarovati, da bi se ne premočili.

Delo v jaških.

§ 67.

(¹) Preden se začne jašek izkopavati, se mora prijaviti rudarskemu oblastvu način poglobljanja in izgradbe jaška, priloživši načrt in opis in potrebne račune v dveh primerkih.

(²) Za delo poglobljanja in izgradbe, popravi in odpiranja novih obzorov v jaških, kjer se opravlja vožnja, se mora zaprositi dovolitev od rudarskega oblastva, priloživši načrt in opis.

(³) Rudarskemu oblastvu se morajo prijaviti tudi ostala važna dela v jaških, v katerih se opravlja vožnja.

§ 68.

(¹) Jaški se morajo tako izgraditi, da se dajo stranice zanesljivo kontrolirati.

(²) Jaški se zavarujejo tudi z varnostnimi stebri, ki se brez dovolitve rudarskega oblastva ne smejo slabiti.

§ 69.

(¹) Ko se izvršujejo v jaških manjša popravila ali druga manjša dela, se ne sme voziti, če ni moči delavce varno zaščititi.

(²) Delavci, ki so zaposleni na popravilih ali drugih delih v jaških, morajo biti privezani, če ne stoje pri delu na varnih odrih.

Zavarovanje zoper vdor vode in plinov.

§ 70.

(¹) Varnostni stebri, stara dela, razpoke kakor tudi vsi prostori in sloji, ki imajo mnogo vode ali plinov, morajo biti na jamskem načrtu natančno označeni.

(²) Vsa podzemeljska dela, ki se izvršujejo v smeri proti starim delom, razpokam, prostorom in slojem, ki imajo pline ali vodo v sebi, se morajo izvrševati na podstavi merjenja. Zaposleno osebje se mora opozoriti na nevarnosti dela.

§ 71.

(¹) Če se domneva, da bi mogla v jamske prostore vdreti voda ali plin, se mora ukreniti, česar je treba, da se prepreči vdor.

(²) V bližini prostorov, razpok in plasti, ki imajo v sebi mnogo vode ali plinov, je treba profil proge omejiti na najpotrebnejše dimenzije, delati s predhodnim vrtanjem, solidno podpirati in jamske prostore po potrebi zavarovati z varnostnimi neprepustnimi vrati, ki morejo vzdržati pritisk vode ali plina, eventualno se pu-

stijo še varnostni stebri. Če je nevarnost za večji vdor vode, se opravlja zavarovanje tudi z zidovi, ki morajo vzdržati pritisk vode. Pri velikem pritisku se morajo po potrebi tudi stene, strop in tla zavarovati z zidovi in zamašiti s cementom. Omogočiti pa je treba merjenje pritiska zaprte vode.

(³) Večji jamski oddelki, ki so napolnjeni z vodo ali plini, se smejo odpirati v jami samo s predhodno dovolitvijo rudarskega oblastva. Pri tem je ukreniti vse, česar je treba za odvajanje vode in plinov brez nevarnosti.

(⁴) Vselej pa se mora poskrbeti, da morejo delavci varno oditi iz jame ali njenih ogroženih delov. Izhodne poti se morajo vidno označiti.

§ 72.

(¹) Če ogroža jamo poplava od zunaj, se morajo dela v ogroženih delih jame ustaviti, dokler ne mine nevarnost.

(²) Zoper vdor vode v jamo od zunaj mora biti predhodno poskrbljeno s tem, da se zavarujejo jamske odprtine z deli na površini, v jami pa z odtočnimi podkopi, kjer je to mogoče.

§ 73.

(¹) Zbiralniki vode in sesalke v jami morajo biti tako odmerjeni, da zmorejo največje predvidne periodične vdore vode. Poskrbeti je treba tudi za zadostne rezerve.

(²) Če talne vode zaradi pogostnih in večjih porušitev jamo stalno ogrožajo, je ukreniti vse, česar je treba, da se morebitni vdor vode iz tal hitro odpravi.

(³) Raziskovalna in eksploatacijska dela glede soli in naft se morajo tako voditi, da se prepreči dostop vode v ležišča.

Odredbe za preprečevanje ognja.

§ 74.

(¹) Pripravljeni se sme premogovni sloj samo toliko, kolikor je potrebno, da eksploatacija pravilno napreduje.

(²) Jamske proge je treba narejati samo v potrebni širini in jih trpežno podpreti, da se ne bi posipale stene in strop.

(³) Pri vzporednem izkopavanju se morajo narejati proge za zračenje v takšni razdalji, da so premogovni stebri med progami dovolj močni, da jih ne zdrobi pritisk, in da je jamski zračni tok zavarovan zoper kratki stik, ki bi utegnil nastati skozi premogovne stebre.

(⁴) Vsi jamski prostori, zlasti pa proge za zračenje, morajo biti očiščeni drobnega premoga, če ga je toliko, da bi mogel nastati ogenj ali druga nevarnost.

(⁵) Izogibati se je treba temu, da bi se puščal premog v odkopih.

§ 75.

(¹) V potih zračnega toka bodi kar moči malo ostrih vogalov in naglega zmanjšanja profila.

(²) Razlika zračnega pritiska med posameznimi oddelki bodi čim manjša, da se ne bi premogovni stebri prezračevali skozi razpoke v njih.

(³) Proge, v katerih je visoka temperatura, se morejo uporabljati za zračenje samo začasno, zračni tok pa je treba omejiti na najmanjšo potrebno mero.

§ 76.

(¹) Sredstva za mazanje in čiščenje strojev morajo biti shranjena v zaprtih posodah, ki so ognja varne; že uporabljena sredstva za čiščenje pa se morajo odpraviti iz jame vsak dan.

(²) Seno in slama se smeta prevažati v jami samo pokrita.

(³) Hlevi se smejo v jami graditi samo z odobritvijo rudarskega oblastva. V hleve ni dovoljeno stopati z odprtim svetilom in tudi ne tamkaj kaditi, kar mora biti vidno označeno pri vhodu. Pripravljena morajo biti sredstva za gašenje.

Zaščita zoper prah in drobec.

§ 77.

(¹) Če se nareja pri delu prah, ki more zaradi svoje trdote škoditi pljučem delavcev, se mora narejanje prahu preprečiti ali pa se morajo delavci zaščititi z maskami, da ne more prah dospeti v pljuča.

(²) Če so delavcem oči ogrožene po drobcih kamenja ali premoga, morajo imeti zaščitne naočnike.

IV. POGlavJE.

Prevažanje in izvažanje.

Splošne določbe.

§ 78.

(¹) Vse proge za prevažanje morajo biti v dobrem stanju. Tračnice morajo ustrezati tovoru, ki se prevažata.

(²) Tračnice v glavnih izvoznih progah, zaviralnicah in vzpenjačah morajo biti zvezane z veznicami.

§ 79.

(¹) Vozički morajo biti tako konstruirani, da ravnanje z njimi ni nevarno. Uporabljati vozičke, ki niso v redu, je prepovedano.

(²) Če je voziček urejen za prevračanje skrinje, mora biti tako narejen, da skrinja pri vožnji ne niha in pri prevračanju ne skoči s svoje podloge.

§ 80.

Če se vozita dva ali več vozičkov skupaj, morajo biti vsi med seboj speti. Spenjala morajo biti takšna, da se ne morejo sama odpenjati ne na tleh zatikati. Spenjati in odpenjati se smejo vozički samo, kadar mirujejo.

§ 81.

(¹) Če stoje vozički na nagnjeni progji, jih je treba podložiti, da se po naključju ne bi pričeli sami pomikati.

(²) Če skoči poln voziček s tira in ga vzdiguje samo en človek, sme to storiti samo z vzvodom.

§ 82.

Vozički se napolnijo toliko, da se ne more material med vožnjo izfresati.

§ 83.

Vozačem je prepovedano med prevažanjem ležati, sedeti ali stati na vozičkih. Prav tako je prepovedano stati med premikanjem pred vozičkom.

§ 84.

Svetilo mora biti pri prevažanju vidno vsakomur, ki prihaja iz nasprotne smeri.

Ročno prevažanje v progah.

§ 85.

V nizkih progah morajo imeti vozički ročaje, da si vozači ne ranijo rok ob stropu.

§ 86.

(¹) Vozači si smejo slediti eden drugemu v najmanjši razdalji 20 m na progah, kjer se vozički lahko sami začno pomikati, in 10 m na ravnih progah.

(²) Na tirih z močnejšim padcem kot 3° se morajo vozički na zanesljiv način zavirati.

(³) Na ovinkih, kretnicah, vratih za zračenje itd. je treba voziti počasi in se glasno javljati.

(⁴) Vozički se ne smejo vleči, temveč samo potiskati.

(⁵) Voziček je treba vedno držati in se ne sme pustiti, da bi se sam premikal.

§ 87.

Tla proge, ki so mokra ali pod vodo, se morajo nauti ali pokriti z deskami ali krajniki, ki leže na obli strani. V močnejše nagnjenih progah se morajo na deske ali krajnike prečno prebiti letvice.

Ročno prevažanje v dovozišču.

§ 88.

(¹) V dovoziščih se mora pustiti ob stenah in po potrebi tudi med tiri najmanj 40 cm prostega prostora. Vobče morajo biti dovozišča prostorna, da je moči z vozički lahko in varno ravnati.

(²) Dovozišča pri jaških, kjer dovažajo z dveh strani, morajo biti posebej zvezana za prehod.

(³) Dovozišča morajo biti med delom zadostno razsvetljena.

§ 89.

(¹) Vsi dohodi k jašku, zaviralnici ali vzpenjači morajo imeti premične zapore, ki morajo biti tako urejene, da se vozički ne morejo dovažati, ne da bi se poprej zapore odprle. Pri jaških mora taka zapora zapirati tudi dostop k odprtini jaška.

(²) Pri jašku, navpičnem ali strmejšem od 30°, mora biti pri sami odprtini v primerni višini postavljena prečka, tla pri odprtini pa morajo biti obrobljena z letvo, da se more dovozač pri dovažanju vozička z roko in nogo upirati in tako obvarovati, da ne pade v odprtino. Razen tega morajo biti pri odprtini jaška postavljene lovke na takšni višini, da zadržijo voziček, če bi padel s prvimi kolesi v odprtino jaška. Če ima jašek avtomatično zaporo ali se vrši dovažanje avtomatično, more rudarsko oblastvo oprostiti podjetnika dolžnosti, da bi postavil posamezne gorenje varnostne naprave.

(³) Tiri, ki vodijo v jašek, zaviralnico ali vzpenjačo, se morajo graditi z vzponom; sicer je treba na drug način preprečiti, da bi se vozički ne pomaknili sami v odprtino.

§ 90.

(¹) Na dovoziščih zaviralnic in vzpenjač, kjer se vozički neposredno pripenjajo na vrvi, se sme zapora, ki naj prepreči, da bi se vozički sami ne začeli pomikati navzdol, odpreti šele, ko so vozički že pripeti na vrvi in postavljeni v tir. Vozički se morajo pripeti, še preden se porinejo v tir.

(²) Vsakdo, ki je odprl zaporo, ko niso prevažali, ali jo našel odprto, jo mora zapreti. Osebam, ki niso za to določene, je prepovedano zaporo med prevažanjem odpirati. Če je zapora pokvarjena, mora osebe, ki je tam zaposleno, zapreti prehod na drug način. Postajanje v dovoziščih je med izvažanjem prepovedano delavcem, ki niso tam zaposleni.

§ 91.

(¹) Obratovanje v zaviralnicah in vzpenjačah mora biti tako urejeno, da je prevoz v dovoziščih in vobče na progah, ki vstopajo v zaviralnice in vzpenjače, varen. Če se vrši prevažanje v progah, ki križajo zaviralnice ali vzpenjače, mora biti prevažanje v progah zavarovano proti prevažanju v zaviralnicah in vzpenjačah z izogibno progo ali s solidno odbojno pregrado; drugače med prevažanjem v progah ne smejo prevažati v zaviralnicah in vzpenjačah in obratno.

(²) Tiri zaviralnic in vzpenjač se ne smejo podaljševati v proge ali v dovozišča ne v ravni smeri ne v topem kotu. Kjer to ni mogoče, se mora postaviti ob vnožju zaviralnice ali vzpenjače dovolj močna zapora, ki mora biti med prevažanjem v zaviralnici ali vzpenjači zaprta; za strežnike pa morajo biti narejeni varni zakloni.

Prevažanje s konji.

§ 92.

(¹) Konj se sme zapreči v vlak šele, ko so vsi vozički speti. Voziček se sme odpeti, s tračnic padli voziček pa vzdigniti ali voznik oddaljiti od konja samó, če je konj izprežen.

(²) Vlaki si smejo slediti na ravnih progah najmanj v razdalji 30 m, na progah, kjer se vozički lahko sami začno pomikati, pa v razdalji najmanj 50 m.

(³) Kjer padec proge to terja, je treba na primeren način zavirati.

§ 93.

(¹) Voznik mora voditi konja za uzdo in hoditi s svetilko ob konju ali pred njim. Če je na prvem vozičku sedež ali je voziček prazen, sme voditi voznik konja na uzdi iz vozička; toda njegovo svetilo mora biti vidno osebam, ki prihajajo iz nasprotne smeri. Voznik sme voditi konja za uzdo tudi, če sedi na prvem polnem vozičku, ako to dovoli jamski obratni vodja, toda samo, če ga sedežega na vozičku ne ogrožajo ne strop ne stene.

(²) Spremljevalec vlaka se sme voziti na vozičku, ki je prazen ali ima sedež; toda njegovo svetilo se mora od zadaj videti.

(³) Če vlak nima spremljevalca in ni voznikovo svetilo od zadaj vidno, mora na zadnjem vozičku viseti svetilka.

Prevažanje z lokomotivami.

§ 94.

Predpisi za obratovanje z lokomotivami se morajo predložiti rudarskemu oblastvu v odobritev.

§ 95.

(¹) Vodji lokomotive mora izdati odgovorni obratni vodja pismena navodila za obratovanje z lokomotivo. Vodja lokomotive mora biti izprašan od rudarskega oblastva, izkušen in zanesljiv.

(²) Prostor, kjer je vodja lokomotive, mora biti zaščiten.

(³) Spremljevalec vlaka je praviloma na koncu vlaka. Pazi na vlak in na progo, daje signale, da se lokomotiva ustavi, in opravlja po potrebi tudi službo kretničarja.

§ 96.

Lokomotiva je praviloma na čelu vlaka. Če mora biti lokomotiva pri prevažanju ali ranžiranju na zadnjem

koncu vlaka, morajo imeti predpisi za obratovanje z lokomotivami, ki jih odobri rudarsko oblastvo, ustrezajoče določbe, da se preprečijo nezgode.

§ 97.

(¹) Odgovorni obratni vodja določi največje dopustno število vozičkov v vlaku.

(²) Lokomotiva in zadnji voziček v vlaku morata imeti svetilko.

(³) V vsakem vlaku ima po potrebi eden ali več vozičkov zavoro.

(⁴) Vsaka lokomotiva mora imeti zvonec, da daje signale, pripravo, da siplje pesek, in zavoro. Vodja lokomotive se mora v začetku vsake izmene prepričati, da te priprave delujejo.

§ 98.

(¹) Mazati in čistiti se smejo lokomotive v jami samo na za to določenih mestih.

(²) Če skočijo lokomotiva ali vozički iz tira, se mora vlak ustaviti, strojevodja pa ne sme zapustiti lokomotive, preden je ni zavrl.

§ 99.

(¹) Strojvodja sme voziti samo z dovoljeno hitrostjo. Na ovinkih, kretnicah, pri vratih za zračenje in na po stajališčih mora voziti počasi.

(²) Pri prehodu ovinka, proge, kjer prevažajo ali kjer prehajajo ljudje, pred kretnicami, pri izhodih oziroma vhodih v jamo in vobče na mestih, kjer so delavci, mora voziti vodja lokomotive počasi in dajati signale.

Obratovanje z eksplozijskimi motorji.

§ 100.

(¹) Lokomotive z eksplozijskimi motorji smejo obratovati v prihajajočem zračnem toku samo, če ne morejo izpušni plini pokvariti jamski zračni tok in če je v jami ukrenjeno vse, česar je treba za varnost, ako bi se gorivo motorja vžgalo.

(²) Material, sistem in varnostne priprave lokomotiv morajo ustrezati stanju sodobne tehnike, pri čemer mora biti izključeno vsako propuščanje ali iztekanje pogonskega materiala.

§ 101.

(¹) Strojvodja mora biti dobro poučen o uporabi gasilnih sredstev, ki morajo biti vedno na lokomotivi v uporabnem stanju.

(²) Strojvodja se mora, preden požene motor, prepričati, ali je lokomotiva popolnoma sposobna za vožnjo, zlasti pa mora pregledati zavoro in ugotoviti tesnost vseh zvez in priključkov dovodnih in izpušnih cevi.

(³) Strojvodja se ne sme oddaljiti od lokomotive, če motor teče. Kadar lokomotiva stoji in se ne ve, ali se bo takoj odpeljala, se mora motor ustaviti, da se ne kvari zrak brez potrebe.

§ 102.

(¹) Če se pokaže okrog motorja sumljiv odsev ali se pokaže dim ali občuti duh po smodu, mora strojevodja takoj zapreti dovodni ventil, da se prepreči nadaljnji dotok goriva.

(²) Strojvodja mora ob vsakem nenavadnem glasu motorja, ob nerednosti eksplozij ali temnejšem izpuhu nedostatke odpraviti, še preden nadaljuje vožnjo.

§ 103.

(¹) Manjša popravila, mazanje in čiščenje se opravljajo v remizi, poprej se pa še kontrolira zrak glede nevarnosti vžiga. Večja popravila se opravljajo zunaj, vselej pa tedaj, če curi bencin ali se pojavljajo iskre.

(²) Bencin se sme dolivati v bencinski kotelček lokomotive samo pri postajališču za dolivanje bencina z bencinsko sesalko. V jami se smejo lokomotive nalivati z bencinom samo z odobritvijo rudarskega oblastva.

§ 104.

Bencinske lokomotive mora tedensko zunaj jame pregledati strokovni organ, ki ga za to odredi obratni vodja, in mora o tem voditi zapiske v kontrolni knjigi, v katero vpisuje tudi strojevodja pri pregledovanju stroja in med vožnjo opažene nedostatke. Po končani tedenski reviziji se dá kontrolna knjiga obratnemu vodji v podpis.

§ 105.

(¹) Strojvodja mora biti od rudarskega oblastva izprašan. Imeti mora tudi pismena navodila za ravnanje z eksplozijskimi motorji, nanašajoča se na sestavo lokomotive, njeno čiščenje, vzdrževanje in mazanje, pripravo za vžiganje, ventile, cevi in druge dele lokomotive ter pouk, kako se lokomotiva poganja in ustavlja, preiskuje in popravlja.

(²) Predpisi o ravnanju in vzdrževanju eksplozijskih motorjev se morajo predložiti rudarskemu oblastvu v odobritev.

Obratovanje z lokomotivami v jamah z metanom.

§ 106.

Prevažanje z eksplozijskimi motorji in z električnimi lokomotivami dovoljuje rudarsko oblastvo. Uporaba eksplozijskih motorjev in električnih lokomotiv se more dovoliti samo na podstavi ogleda na kraju samem.

§ 107.

(¹) Po vsakem prestanku dela se morajo, preden se začne prevažanje, kontrolirati jamski prostori glede plina. O tem se morajo voditi zapiski.

(²) Če se ugotovi metan v nevarni količini, se mora takoj ustaviti izvažanje z električnimi lokomotivami ali z eksplozijskimi motorji.

Prevažanje z brezkončno vrvjo in verigo.

§ 108.

(¹) Pri prevažanju z vrvjo ali verigo se mora proga tako urediti, da ne morejo biti ogroženi ljudje, če po naključju skočijo vozički iz tira ali uidejo.

(²) Če se vozički posamez pripenjajo, ne sme biti razdalja med njimi manjša, kot je dovoljeno, in mora biti na vsakem dovozišču vidno označena.

(³) Če je proga strmejša od 3°, se smejo vozički pripenjati samo na dovoziščih.

(⁴) Vozički, ki so skočili s tira, se smejo vzdigovati le tedaj, ko je prevažanje ustavljeno.

§ 109.

(¹) Signaliziranje mora biti mogoče z vsakega mesta, kjer se vozički redno pripenjajo. Na kratkih progah se sme signalizirati s klicanjem ali s svetilko.

(²) Če je prevažanje ustavljeno, sme signalizirati nadaljevanje prevažanja samo nadzorni organ ali tista oseba, ki je prevažanje ustavila.

Spušcanje in dviganje.

§ 110.

Spenjala med vrvjo in vozičkom in med vozički morajo biti tako varna, da je normalno nemogoče, da bi se odpela.

§ 111.

(¹) Zaščitna zapora, postavljena na pregibu zaviralnice ali vzpenjače, se mora sama zapirati, odpirati pa z vzglavja zaviralnice ali vzpenjače.

(²) Če se dovažajo ali odvažajo vozički na vmesnih dovoziščih, mora biti zapora na vzhodu dovozišča zaprta.

§ 112.

(¹) Pri vožnji s podvozom mora biti voziček na podvozu pritrjen, da se ne more med vožnjo premikati.

(²) Če skočijo podvozi oziroma vozički ali protiutež s tira ali če jih je treba kaj popraviti, se morajo, preden jih vzdignejo na tračnice ali začno popravljati, dobro podložiti ali pritrditi. Enako je ravnati, če se vrv skrajša ali podaljša ali če se opravljajo popravila v jašku ali v vpadniku, na zaviralu ali izvažalnem stroju.

§ 113.

Vozičke dovažati in odvažati smejo samo za to določene osebe, razen če dela to sam kopač delovišča, s katerega se odvažata.

Zavirala in motovila.

§ 114.

(¹) Zavirala morajo biti tako močna, da morejo vzdržati največjo obremenitev, ki je upoštevna pri rednem prevažanju.

(²) Zavirala morajo biti solidno vgrajena v ležaje, da se ne premaknejo niti sama niti z ležaji. Osi ležajev morajo biti lahko pristopne. Boben naj se tako podloži, da ga je ob prelomu osi moči prestreči.

(³) Vzvod za zaviranje, če je popustil, se ne sme ne pritrditi ne podpreti ali obesiti.

(⁴) Zaviralo mora pri normalnem položaju vzvoda zavirati.

§ 115.

Vsako motovilo mora imeti zanesljivo nožno ali ročno zavoro, ki se ravna z mesta strežnika stroja, ročno motovilo pa razen tega tudi še ustavljača, ki zabranjuje gibanje v nasprotni smeri.

§ 116.

Vsi gibajoči se deli zavirala in motovila ter zobate kolesje, jermeni, bobni ipd. morajo biti zavarovani zoper morebitni dotik.

§ 117.

(¹) Prostor, kjer je zaviralo ali motovilo, mora biti tolikšen, da ju strežnik lahko ravna in lahko pregleda. Prostor mora imeti spredaj dovolj močno ograjo, da se more ob njej voziček ob prevzdigu odbiti. Strežnik mora biti zaščiten, če bi se vrv pretrgala.

(²) Če spuščata kopač z delovišča, tedaj mora biti omogočeno, da se ravna zaviralo z dovozišča.

§ 118.

- (¹) Vodje morajo biti izurjeni in zanesljivi.
 (²) Vodje morajo zavirala in motovila pred vsako izmeno pregledati.
 (³) Ukazi vodje se morajo pri prevažanju izvrševati.
 (⁴) Navodila za ravnanje z zavirali in motovili morajo biti nabita v prostoru, kjer so te naprave.

Bunkarji in presipke.

§ 119.

- (¹) Vhod v vrh presipke ali bunkarja mora biti zaprt z zaporo, ki se odpre, ko se voziček izprazni.
 (²) Odprtine bunkarjev in presipk morajo biti tako urejene, da ne more nihče pasti vanje.

§ 120.

- (¹) Vozičke med sipanjem polniti je dovoljeno le tedaj, kadar se siplje z majhne višine, oziroma kadar je material v bunkarjih in presipkah že tako na visoko, da ljudje zaradi sipanja med polnjenjem niso v nevarnosti.
 (²) Če spuščani material v bunkarjih ali presipkah obtiči, se sme pomagati samo tako, da material nikakor ne more delavce ne zasuti ne stisniti. Pomagati, da se spušča material v bunkarjih, se sme le od zgoraj in morajo biti delavci pri tem privezani.

Signalno sporazumevanje.

§ 121.

- (¹) Vsak jašek, globlji od 10 m, kakor tudi zaviralnice in vzpenjače, daljše od 20 m, morajo imeti signalno pripravo, s katero se morejo dajati obojestransko razločni signali med posameznimi dovozišči in odvozišči ali zavirači. Signalna priprava se postavi tudi med odvozišči in zavirali oziroma pogonskimi napravami.
 (²) Pri jašku, po katerem izvažajo na površino, mora biti omogočeno, da se moreta sporazumevati strežnik stroja z odvoziščem, odvozišče pa s posameznimi dovozišči, razen s signali, tudi po cevi ali telefonu.

(³) Na vsakem dovozišču, odvozišču in v prostoru izvažalnega stroja ali zavirala morajo biti table s signalnimi znaki tako pribite, da jih signalisti in strežnik stroja razločno vidijo.

§ 122.

(¹) Strežniku stroja se dajejo signali praviloma samo z odvozišča ali s tistega višjega dovozišča, na katerega prevažajo z nižjega dovozišča, če ni na odvozišču odvozača.

(²) Signal se sme dati šele tedaj, ko je ročna zapora predpisno zaprta. Strežnik stroja ne sme pričeti voziti, dokler ne sliši razločno signala. Signal se mora vrniti, razen kadar se daje za redno izvažanje rude in materiala.

(³) Ukazi signalistov na odvozišču in dovozišču se morajo izvrševati.

Izvažalni stroji pri jašku.

§ 123.

Vsak izvažalni stroj pri jašku mora imeti pripravi za izklop in zaviranje stroja, kateri se ravnata z mesta strojnika. Zaradi zanesljivosti ravnanja mora imeti izvažalni stroj globinsko kazalo in varnosten zvočni signal, ki javlja konec izvažanja vnaprej, in to najmanj za dva ovoja bobna. Če je hitrost večja od 2 m/sek, mora imeti stroj

tudi tahograf. Izvažalni stroji pri jaških za večje hitrosti kot 6 m/sek morajo imeti regulator vožnje.

§ 124.

Če izvažalni stroj ne obratuje, mora biti zavrt.

§ 125.

(¹) Okrog stroja mora biti prostega prostora najmanj 0,50 m, v zadnjem delu, kjer stoji strojnik, pa najmanj 1 m. Višina prostora mora meriti najmanj 1,8 m.

(²) Dostop v strojnico mora biti pri stroju ne zaposlenim onemogočen, vrata strojnice pa zaprta.

§ 126.

Zobato kolesje in drugi gibljivi deli stroja morajo biti zavarovani, da se jih po naključju kdo ne dotakne. Dostop k bobnu, kjer se vrv ovija, je treba onemogočiti in tako pregraditi, da ne more vrv, če bi se pretrgala, poškodovati strojnika. Vrv mora ostati na bobnu ovita najmanj trikrat.

§ 127.

Pri električnem izvažalnem stroju morajo biti v strojnici nabiti razen table s signalnimi znaki tudi shema, navodilo za ravnanje s strojem in pouk glede poškodbe po električnem toku. Pri drugih strojih mora biti nabito navodilo za ravnanje s strojem.

§ 128.

Strojnik mora biti od rudarskega oblastva izprašan, izkušen in zanesljiv in se mora strogo držati predpisov za izvažanje po jašku. Pred vsako izmeno mora kontrolirati stroj, zavoro in vse varnostne in signalne priprave. Strojnik parnega stroja mora imeti tudi izpit za oskrbovanje parnih strojev.

Izvozni stolp.

§ 129.

Izvozni stolp mora imeti najmanj trikratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev.

§ 130.

(¹) V izvoznem stolpu mora biti prirejena za izvažalno kjetko prosta višina, ki je enaka najmanj hitrosti izvažalne kletke v sekundi; pri hitrosti nad 2 m/sek pa ne sme biti manjša od 3 m. S prosto višino se razume višina od zveze vrvi s kletko, ko stoji kletka na sedalkah, pa do spodnjega roba zaščitnega okrova vrvenic.

(²) Če so v izvoznem stolpu vodilnice zaradi zaviranja kletke zožene, mora biti izvozni stolp na tem mestu zadostno ojačen. Če ni prirejeno zaviranje po vodilnicah, se morajo postaviti pod zaščitni okrov odbijači, da se ob njih kletka odbije, če strojnik pravočasno ne ustavi stroja.

§ 131.

Izvozni stolp se mora najmanj enkrat na pol leta pregledati in izid pregleda vpisati v kontrolno knjigo.

Vrvenice in vrv.

§ 132.

(¹) Izvozni stroj mora biti montiran v takšni oddaljenosti od jaška, da odlomski kot vrvi na vrvenicah glede na skrajne ovoje na bobnu praviloma ni večji ko 2°.

(²) Pod vrvenicami mora biti vgrajen zaščitni okrov, da se ob morebitnem prelomu prepreči padanje kosov vrvenic ali osi.

(³) Vrvenice se morajo pri vsaki zamenjavi vrvi prekusiti s šablonami, koliko so obrabljene.

§ 133.

(1) Vrvenice morajo imeti najmanj trikratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev.

(²) Vrv sama in zveze vrvi na koncih morajo imeti najmanj trikratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev, če se prevaža izključno le material in ne tudi ljudje. Natezna trdnost žičnega materiala vrvi je dopuščena do 180 kg/mm².

Kletka in protiutež.

§ 134.

(1) Nosilni deli kletke in zvezni deli med vrvjo in kletko ali protiutežjo morajo imeti najmanj trikratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev, če se prevaža izključno le material in ne tudi ljudje.

(²) Če se ne izvažajo samo vozički, se mora kletka najmanj 1 m na visoko na vseh straneh ograditi, razen na tisti, kjer se dovaža. Z ustrezno pripravo se morajo vozički proti odprtini kletke trdno pridržavati, da se med izvažanjem ne morejo začeti premikati.

(³) Če je sestavljena protiutež iz več delov, morajo biti medsebojno solidno zvezani.

Vodilnice.

§ 135.

(1) Vodilnice morajo biti izdelane iz zdravega, odpornega lesa z gladko površino, da ni med izvažanjem tresenja in da ne more kletka obtičati. Glave vijakov, s katerimi so vodilnice v jašku pritrjene, morajo biti pogobljene pod površino vodilnic. Vodilnice morajo biti tako spojene, da je površina po celi dolžini gladka.

(²) Vodilnice jaška, po katerih izvažajo, morajo imeti pri največji obremenitvi najmanj štirikratno varnost.

Sedalke.

§ 136.

(1) Na odvozišču in na vseh navoziščih, razen najglobljega, morajo biti vgrajene gibljive sedalke.

(²) Gibljive sedalke morajo biti, če iz tistega obzora ne izvažajo, v taki legi, da ne ovirajo prostega prehoda kletke.

Ograje.

§ 137.

Na vseh navoziščih in na odvoziščih se morajo odprtine jaška najmanj 1'20 m na visoko z vseh strani ograditi, razen s tiste, kjer dovažajo. Če služijo jaški tudi za prehod ljudi, mora biti ograja najmanj 1'80 m visoka.

Zavorni jaški.

§ 138.

(1) Predpisi za jaške se uporabljajo tudi na zavorne jaške.

(²) Pri zavornih jaških v odkopnih poljih je treba paziti zlasti na to, da je jašek varen, da se ne zaruši zaradi odkopavanja v bližini jaška.

Prevažanje dolgih predmetov.

§ 139.

(1) Če se prevažajo po jašku podporje, tračnice ali drugi dolgi predmeti, se mora o tem obvestiti strojnik stroja oziroma zavorne naprave.

(²) Dovozači se morajo, preden dajo signal za vožnjo, prepričati, ali so podporje, tračnice ali drugi dolgi predmeti trdno zvezani in v izvažalni kletki pritrjeni.

Prevažanje težkih predmetov.

§ 140.

Če naj se z izvažalnimi napravami jaška prevažajo težki predmeti, ki so težji od dopuščene maksimalne teže, mora rudarski oziroma strojni inženir predhodno prekusiti njihovo nosilnost. Sicer se morajo uporabljati za prevažanje težkih predmetov posebne prevozne naprave, ki morajo imeti najmanj trikratno varnost. Po opravljenem prevozu se mora cela izvažalna naprava pregledati

Izvažanje pri poglabljanju jaška.

§ 141.

Če se poglablja jašek čez 20 m, se morajo vgraditi radi voditve izvažalne posode vodilnice iz lesa ali vrvi. Drsenje po teh mora biti gladko, da ne more posoda obtičati in nato naglo pasti.

§ 142.

Ko jarem na koncu vodilnic sede, se mora posoda od tega sama lahko odločiti in nadaljevati pot do dna jaška. Zlasti je treba paziti na obrabo vodilnih uhljev in njihovo vertikalno lego, da se jarem ne more nagniti in med vožnjo obtičati pa nato naglo pasti.

§ 143.

(1) Če izvažajo z vedri ali podobnimi posodami, mora biti jašek na vrhu zaprt z dvokrilnimi vrati, ki se odpirajo samo za prehod izvažalne posode, a so med izvažanjem in ravnanjem zaprta.

(²) Pri poglabljanju jaška se sme posoda polniti samo do pod rob za širino pesti. Predmeti, ki molijo iz posode, se morajo tako pritrditi, da ne morejo ne iz posode pasti ne obtičati.

(³) Bližanje posode delovnemu dnu jaška se mora javljati z avtomatičnim signalom. Posoda se poteza iz zaklona s kljuko.

(⁴) Delavci, ki delajo pri poglabljanju, morajo imeti med izvažanjem varen zaklon. Na delovišču se sme hoditi med izvažanjem samo, če je napravljen varnostni oder, ki varuje padajočih predmetov.

Izvažanje pri globokih jaških.

§ 144.

Rudarsko oblastvo more odrediti v posameznih primerih, če ima to za potrebno, tudi strožje ukrepe za izgradnjo, ureditev in promet globokih jaškov ali jaškov z večjo hitrostjo izvažanja, tudi če naj služijo samo za izvažanje materiala, toda samo v mejah, predpisanih za jaške, v katerih se prevažajo tudi ljudje.

V. POGlavJE.

Vožnja ljudi in materiala v jaških.

Prošnja za vožnjo ljudi.

§ 145.

(¹) Vožnja ljudi je dovoljena samo z odobritvijo rudarskega oblastva.

(²) Rudarski podjetnik, ki želi uvesti na rudniku redno vožnjo ljudi, mora vložiti pri rudarskem oblastvu prošnjo, ki ji priloži načrte, račune in popise v 4 primerkih, in sicer:

1. položajni načrt jame z jaškom, glede katerega prosi odobritve za vožnjo ljudi;

2. vzdolžni in prečni prerez jaška, iz katerih se vidita velikost in izgradba jaška, njegovih oddelkov in dovozišč;

3. načrt in statični račun vodilnic, prečnikov v jašku in njihovih zvez;

4. načrt in opis zaščitnih priprav na odvozišču in dovoziščih;

5. načrt, statični račun izvoznega stolpa z zaščitnimi pripravami zoper prevzdig kletke do vrvenice in označbo proste višine;

6. načrt in statični račun vrvenic in načrt zaščitnega okrova pod vrvenicami;

7. načrt in statični račun izvažalne kletke;

8. načrt in statični račun priprave za lovljenje kletke;

9. načrt in statični račun vseh delov zveze med kletko in vrvjo;

10. statični račun vrvi;

11. dokaz o izvršeni preizkušnji vrvi;

12. izvornico vrvi, od izdelovalca;

13. opis signalne naprave;

14. položajni načrt izvažalnega stroja z vertikalnim prerezom od bobna stroja do odvozišča;

15. načrt, opis in statični račun izvažalnega stroja z deli za zaviranje in vsemi varnostnimi pripravami, izdelane od izdelovalca;

16. električno shemo priključka toka, če je pogon električen;

17. načrt zgradbe, v kateri je izvažalni stroj;

18. vozni red z navodili za vse osebe, ki sodelujejo pri vožnji;

19. dokaz, da ima odobritev pristojnih oblastev za postavitev naprav na površini, kolikor pripadajo ali so v zvezi z napravami za vožnjo.

(³) Statične račune morajo podpisati pooblaščen inženirji zadevne stroke.

Postopek rudarskega oblastva.

§ 146.

(¹) Kolikor prošnja ne ustreza pogojem prednjega paragrafa, mora zahtevati rudarsko oblastvo, da se dopolni.

(²) Če prošnja ustreza pogojem prednjega paragrafa, odredi rudarsko oblastvo ogled na kraju samem in obvesti o tem prosilca.

(³) Najmanj 15 dni pred ogledom na kraju samem pošlje rudarsko oblastvo priloge prošnje strokovnjaku elektrotehnične ali strojne stroke in po potrebi tudi strokovnjaku rudarske ali druge stroke. Strokovnjake izbere rudarsko oblastvo po svojem preudarku.

(⁴) Pri ogledu, ki ga vodi odposlanec rudarskega oblastva, se morajo pregledati vse ureditve in naprave, podzemeljske in površinske, ali ustrezajo predloženim

načrtom in predpisom glede vožnje ljudi, o čemer se napravi zapisnik. Mnenje strokovnjaka se more predložiti rudarskemu oblastvu pisмено najkasneje v 30 dneh po opravljenem ogledu na kraju samem.

(⁵) Na podstavi zapisnika o ogledu na kraju samem, strokovnega mnenja in teh predpisov izda rudarsko oblastvo pisмено odobritev za vožnjo ljudi po pogojih, ki jih to oblastvo predpiše.

(⁶) Rudarsko oblastvo more, ko izdaje odobrilo za vožnjo ljudi, izjemoma posamezne določbe teh predpisov spregledati, toda mora to v odobrilo izrečno navesti in o tem obvestiti višje rudarsko oblastvo. Do rešitve višjega rudarskega oblastva se odobritev za vožnjo ljudi šteje za začasno.

(⁷) Odposlanec rudarskega oblastva sme tudi takoj po ogledu na predlog strokovnjaka vožnjo ljudi začasno odobriti, če to terja nujna in neodložljiva potreba in je ogled pokazal, da se ta odobritev lahko izda. Odločba odposlanca rudarskega oblastva o začasni odobritvi se vpiše v zapisnik. Ne glede na to pa izda rudarsko oblastvo pisмено odobritev za vožnjo ljudi.

(⁸) Rudarsko oblastvo sme svojo odobritev za vožnjo ljudi vselej umakniti, če niso naprave in ureditve za vožnjo ljudi v varnem stanju. Uprava rudnika je tudi sama dolžna takoj ustaviti vožnjo ljudi, če naprave ne ustrezajo več predpisom, in o tem takoj obvestiti rudarsko oblastvo.

Površinske naprave jaškov.

§ 147.

Za postavitev površinskih naprav nad jaškom je treba imeti odobritev pristojnega oblastva, ki se mora dobiti pred odobritvijo za vožnjo ljudi.

Predpisi za izvažanje in hojo ljudi.

§ 148.

Kolikor ni za vožnjo ljudi v tem poglavju drugače določeno, veljajo za izgradbo in promet jaškov predpisi poglavij za prevoz in izvažanje in za hojo ljudi.

Zavarovanje odprtín.

§ 149.

(¹) Vse odprtine jaška na odvozišču in dovoziščih, izvzemši vhod in izhod v kletko, se morajo zavarovati z 1'8 m visoko ograjo. Ograja mora segati do tal; od tal do višine 30 cm mora biti polna ali s tako majhnimi luknjami, da ne more nič pasti v jašek, kar bi moglo poškodovati ljudi ali izgradbo in ureditev jaška.

(²) Zapore na vhodih in izhodih kletke se morajo na odvozišču avtomatično s premikanjem kletke odpirati in zapirati. Zapore na ostalih dovoziščih se morajo avtomatično zapirati, ne smejo se pa odpirati v smeri proti odprtini jaška. Spodnji del zapore mora biti urejen od tal do višine 30 cm po določbi odstavka 1. tega paragrafa.

Oddelek za prehod.

§ 150.

(¹) Vsak jašek, ki služi za vožnjo ljudi in materiala, mora imeti tudi oddelek za prehod, ki ima lestve in mora biti vedno prehodan in lahko pristopen.

(²) Oddelek za prehod mora biti zavarovan od oddelka za izvažanje z opažem, v katerem ne smejo biti

tolikšne odprtine, da bi se mogla iz oddelka za prehod vtikati roka v oddelek za izvažanje.

(3) Oddelek za prehod mora biti v jašku praviloma tako nameščen, da je mogoč prehod iz kletke v oddelek za prehod in obratno.

Vodilnice in prečniki.

§ 151.

(1) Vodilnice morajo biti iz zdravega, odpornega lesa z gladko površino, da med vožnjo ni tresenja in da ne more kletka obtičati.

(2) Če sta samo dve vodilnici in sta na odvozišču ali dovoziščih prekinjeni, morajo biti na teh mestih vgrajena posebna vodila ali ustrezni premični deli glavnih vodilnic.

(3) Vodilnice se pritrdijo na prečnike z vijaki, katerih glave so pogobljene v vodilnice; vijaki sami pa so na drugi strani prečnikov pritegnjeni z maticami. Če je to nemogoče, je treba vijake potisniti s svedrastim navojem globoko v prečnike in vodilnice pritegniti z maticami, ki morajo biti pogobljene v vodilnice, vrhove vijakov pa po potrebi odrezati.

(4) Vodilnice in prečniki v jašku in njihove zveze morajo biti tako dimenzionirani, da imajo pri največji mogoči obremenitvi najmanj štirikratno varnost.

Sedalke.

§ 152.

(1) Na odvozišču in vmesnih obzorih morajo biti sedalke varno pritrjene, kadar s teh obzorov ne izvažajo.

(2) Pri izvažanju s hitrostjo nad 6 m/sek se sedalke ne smejo uporabljati, če ne odobri tega rudarsko oblastvo posebej.

(3) Prepovedana je vožnja ljudi v jaških, ki imajo trda tla. Pri vožnji ljudi je prepovedano uporabljati sedalke, razen na odvozišču. Kjer se pa uporabljajo sedalke za izvažanje, morajo priti v neobremenjenem stanju v tako lego, da je prehod kletke neoviran.

Prosta globina jaška.

§ 153.

(1) Pod zadnjim dovoziščem mora biti prosta globina, ki je praviloma enaka najmanj polovici proste višine izvoznega stolpa (§ 154.). Izjeme more dovoliti v opravičenih primerih rudarsko oblastvo.

(2) Kletke se zavirajo v prosti globini jaška z vodilnicami, ki se v ta namen v prosti globini jaška polagoma zožujejo ali odebeljujejo. Če so vodilnice zožene, morajo biti oprte v stenah jaška.

(3) Če rabi prosta globina tudi za zbiranje vode, mora biti površina vode tako nizka, da ne morejo utoniti ljudje, ki so v kletki, če se kletka pregloboko spusti.

Izvozni stolp.

§ 154.

(1) Izvozni stolp mora imeti po statičnem računu najmanj trikratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev.

(2) Prosta višina, ki jo more prevoziti kletka v izvoznem stolpu od sedalk na odvozišču, ne da bi pri tem sama ali z zvezo na vrvi udarila ob zapreke, mora biti praviloma $1\frac{1}{2}$ krat večja od največje hitrosti vožnje in ne

sme biti manjša od 3 m, pri večji hitrosti vožnje kot 6 m/sek oziroma pri kletkah z več ko dvema etažama pa ne sme biti manjša od 10 m. Če izvozni stolp že obstoji, more rudarsko oblastvo dopustiti pristo višino, ki je za $\frac{1}{2}$ manjša od predpisane, če ima izvažalni stroj regulator vožnje; toda tudi v tem primeru ne sme biti prosta višina manjša od 3 m.

(3) V izvoznem stolpu se kletka lahko ustavlja s pomočjo zoženih ali odebeljenih vodilnic, z ustavljanjem ogrožena mesta izvoznega stolpa pa se morajo primerno ojačiti, da morejo vzdržati pritisk kletke. Naklon vodilnic mora biti lahen, da je omogočeno postopno ustavljanje.

(4) Pod zaščitnim okrovom vrvenic morajo biti vdelani odbijači, da se kletka ob njih odbije in se prepreči prevzdig kletke na vrvenice.

(5) Da bi se pri ustavljanju kletke po vodilnicah preprečil padec kletke, če bi se vrv pretrgala, se morajo vdelati v izvoznem stolpu prijemalni vzvodi, ki jih kletka pri prehodu privzdigne, ki pa po prehodu kletke sami od sebe padejo in zadržijo kletko, če bi se vrv pretrgala. Vzvodi se morajo tako vdelati, da bi padla kletka največ 50 cm in da premični vzvodi pravočasno primejo. Po potrebi se sme vdelati tudi več takšnih prijemalnih vzvodov.

(6) Priprave za odvezovanje vrvi se ne smejo uporabljati.

Vrvenice.

§ 155.

(1) Vrvenice morajo imeti po statičnem računu najmanj trikratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev.

(2) Premer vrvenic mora biti najmanj 1000krat večji od največjega premera vrvne žice.

(3) Žleb vrvenic ne sme biti širši kot je potrebno in ne sme imeti ostre robove. Vrv se mora kar najbolj prilegati žlebu (približno $\frac{1}{2}$ oboda); toda žleb je ne sme stiskati.

(4) Največja pazljivost se mora posvečati centriranju vrvenic. Razdalja med vrvenicami mora biti enaka razdalji med vrvmi.

(5) Izvažalni stroj mora biti montiran v takšni oddaljenosti od izvoznega stolpa, da ni odklonski kot vrvi na vrvenicah glede na skrajne ovoje na bobnu praviloma večji kot 2°. Os bobnov izvažalnega stroja mora biti vzporedna z osmi vrvenic.

Izvažalna kletka.

§ 156.

(1) Konstrukcija kletke mora biti tako močna, da daje najmanj 7kratno varnost glede na največjo mogočo obremenitev.

(2) Železne kletke morajo biti solidno izdelane, zadostno dimenzionirane in biti kolikor mogoče lahke konstrukcije. Kletka mora imeti masiven pod, prečke za obšanje svetilk in oprijemanje ljudi ter pločevinasto streho z lahnim naklonom. Kletka mora imeti na strani dovozišča najmanj 1'5 m visoka vrata, ki se ne smejo odpirati navzven, zapirajo se pa z zunanje strani; toda v sili se morajo dati odpreti tudi od znotraj. Vrata morajo biti zavarovana, da se ne odpro zaradi morebitnih sunkov med vožnjo. Obe drugi strani kletke morata biti okovani do višine 1'5 m z železno pločevino ali z gosto in trdno žično mrežo.

(3) Višina stojišča v kletki praviloma ne sme biti manjša od 1'75 m, površina za vsako osebo pa najmanj

0'18 m². Če je višina v večetažnih kletkah manjša od 1'75 m, se mora površina na eno osebo primerno povečati.

Lovila kletke.

§ 157.

(1) Vsaka kletka mora imeti vdelana lovila, ki zavržno delujejo, če bi se vrv pretrgala, kolikor le moči varno, a da pojevanje ne preseže 30 m/sek².

(2) Vzmeli lovil morajo biti toliko napete, da se mački med vožnjo ne tarejo ob vodilnice. Vzmeli ne smejo biti obremenjene z vso težo, tako da bi bilo omejeno premikanje delov lovil, ki napenjajo vzmeli. Mački morajo biti tako zavarovani, da se med delovanjem ne morejo zasukati nazaj.

(3) Napetost vzmeli, kadar lovila ne delujejo, mora biti tako izbrana, da lovila niti pri najmanjši obremenitvi kletke in največjem pojemku ali pospešku ne morejo delovati. To je približno pri $P = 0'6$. To, pri čemer se s P razume napetost vzmeli, s T pa teža prazne kletke.

(4) Če so lovila pri izvažanju materiala izklopljena, mora biti to na kletki vidno označeno.

(5) Če je pod kletko spodnja vrv, je ukreniti vse, česar je treba, da ne more spodnja vrv ob delovanju lovil povzročiti nobene nevarnosti.

(6) Naprave za vožnjo ljudi brez lovil na kletki more izjemno dovoliti rudarsko oblastvo, če ustrezajo naprave in varnost njihovih delov predpisom držav, ki proizvajajo naprave brez lovil na kletkah.

Zveza kletke z vrvjo.

§ 158.

(1) Z računom in ustreznim preizkusom materiala se mora za vse zvezne dele med kletko in vrvjo dokazati, da imajo glede na največjo mogočo obremenitev pri vožnji ljudi najmanj 13kratno varnost, glede na največjo mogočo obremenitev pri izvažanju materiala pa najmanj 10kratno varnost, kolikor ne predpiše rudarsko oblastvo večje varnosti za posamezne dele. Vsa zveza se mora preizkusiti s trikrat večjo obremenitvijo, kakor je tista, za katero je namenjena.

(2) Varnostne verige praviloma ne nosijo kletke, toda so toliko nategnjene, da morejo verige in obroči, če se glavna zveza prelomi, prevzeti težo kletke enakomerno in kolikor mogoče brez sunkov. Za izračun varnostnih verig se vzame, da ena med njimi ni obremenjena; računajo se pa z najmanj 15kratno varnostjo. Verige ne smejo med vožnjo rožljati.

(3) Vsi zvezni deli kletke z vrvjo morajo biti primerno premazani radi zaščite zoper rjo.

(4) Za zvezne dele s protiutežjo ali s spodnjo vrvjo veljajo iste določbe, kot za zvezne dele zgornje vrvi s kletko.

Vrv.

§ 159.

(1) Vsaka vrv kletke in protiuteži mora imeti trajno najmanj 8kratno varnost glede na največjo mogočo statično obremenitev pri vožnji ljudi, najmanj 6kratno varnost pa glede na največjo mogočo statično obremenitev pri izvažanju materiala. Pri sistemu Koepe se mora varnost povečati za 20%. Obremenitev vrvi pri vožnji ljudi ne sme biti večja od 85% največje obremenitve pri izvažanju materiala. Iste določbe veljajo tudi, če se konec,

na katerega je bila privezana kletka, preloži na boben za izvažanje.

(2) Natezna trdnost žice ne sme biti večja od 180 kg/mm² in pri preizkusu na upogib morajo vzdržati žice zadostno število obojestranskih upogibov. Razlike v natezni trdnosti med posameznimi žicami in srednjo trdnostjo vseh žic so dopustne pri novih vrveh največ za $\pm 10\%$, pri vrveh, ki so v rabi, pa $\pm 20\%$.

(3) Nosilnost vrvi mora navesti izdelovalec.

(4) Iz dveh ali več kosov sestavljene vrvi se za vožnjo ljudi ne smejo uporabljati. Preložena vrv se sme po opravljenem preizkusu uporabljati z dovolitvijo rudarskega oblastva.

(5) Vsaka vrv se mora pred uporabo preizkusiti, kar se mora dokazati s potrdilom tovarne vrvi. Rudarsko oblastvo more poleg tega odrediti uradni preizkus vrvi. Ta določba velja tudi za vrv protiuteži.

(6) Z izvornico vrvi dá tovarna tudi popis vrvi s podatki o kakovosti maziva, ki se mora uporabljati pri dobavljeni vrvi.

(7) Duša vrvi in vrv sama morata biti napojeni z redkim mazivom, ki nima kisline in sestavin, ki se rade razkrajajo ali strdijo. Vsebina pepela v masti praviloma ne sme biti večja od 4%, v olju pa do 0'2%; mehanične nesnage ne sme biti v masti več ko 3%, v olju pa ne več ko 0'02%. Vsebina vode ne sme presegati v masti 3%, v olju pa ne 0'2%. Te določbe veljajo tudi za vrv protiuteži in za spodnjo vrv. Za predpisano kakovost maziva mora tovarna pismeno jamčiti.

(8) Vsebina fosforja in žvepla v jeklu žic mora biti od tovarne potrjena, ne sme pa presegati 0'04%.

(9) V mokrih jaških, kjer dobro mazivo ne more dolgo držati, se priporoča uporaba strokovno pocinkane vrvi; kjer je pa voda kislja, se priporoča, da so take pocinkane vrvi še prevlečene s svincem. Natezna trdnost žic pocinkanih vrvi ne sme biti večja od 170 kg/mm²; pri preizkusu na upogib morajo vzdržati žice zadostno število obojestranskih upogibov. Takšne vrvi se morajo mazati z ustreznim mazivom, če rudarsko oblastvo iz posebnih razlogov ne dá spregleda od te določbe.

Obremenitev vrvi.

§ 160.

(1) Za izračun vrvi pri izvažanju se upoštevajo téle obremenitve:

1. teža vrvi od vrvenice do kletke, ko je kletka na najglobljem mestu jaška;
2. teža kletke z zveznimi deli in verigami, brez vrat;
3. teža istočasno izvažanih praznih vozičkov;
4. teža maksimalnega koristnega tovora.

(2) Za vožnjo ljudi se upoštevajo téle obremenitve:

1. teža vrvi od vrvenice do kletke, ko je kletka na najglobljem mestu jaška;
2. teža kletke z zveznimi deli, verigami in vrati;
3. teža maksimalnega števila ljudi v kletki, pri čemer se vzame za vsakega človeka po 75 kg teže.

Spodnja vrv.

§ 161.

(1) Pri sistemu Koepe se mora uporabljati spodnja vrv; sicer pa se predpisuje njena uporaba za globine nad 500 m.

(2) Spodnja vrv more biti sestavljena iz dveh kosov; smejo se pa uporabljati tudi odvržene vrvi za izvažanje, toda samo z odobritvijo rudarskega oblastva.

(²) Spodnja vrv mora biti tako obešena in vódena, da se ne more zapletati in da se prepreči nevarno natezanje v zvezah vrvi. Vrv ne sme teči skozi vodo.

(⁴) Spodnja vrv mora imeti najmanj 6kratno varnost glede na lastno težo; zveze s kletkami pa morajo imeti povečano varnost po naliki z določbami za zveze zgornje vrvi.

Izvažalni boben.

§ 162.

(¹) Premer bobna mora biti najmanj 1000krat večji od največjega premera vrve žice.

(²) Robovi bobna morajo biti tako visoki, da ne more vrv skočiti z bobna.

(³) Da ni zveza vrvi z bobnom preveč nategnjena, morajo ostati na bobnu tudi še po zadnjem skrajšanju naviti najmanj trije ovoji.

(⁴) Premična zobata kolesa izvažalnega bobna morajo biti tako urejena, da se dajo fiksirati. Sklopke na trenje pri prostem bobnu niso dovoljene.

Globinsko kazalo.

§ 163.

(¹) Vsak izvažalni stroj mora imeti globinsko kazalo, ki točno kaže strojniku lego kletk v jašku in ki je tako postavljeno, da ga strojnik s svojega mesta razločno vidi.

(²) Če je treba izvažalne kletke često premeščati, mora vsako globinsko kazalo gibati posebno vreteno.

Signalni zvonec.

§ 164.

Vsaki izvažalni stroj mora imeti avtomatični signalni zvonec, ki se razločno sliši tudi v hrupu in je tako urejen, da daje ustrezne signalne znake, brž ko se približata kletki svoji končni legi za najmanj dva ovoja na bobnu.

Tahograf.

§ 165.

(¹) Vsak izvažalni stroj za vožnjo ljudi mora imeti brzinomer, ki je tako urejen, da daje, če se preseže dopustna hitrost, svetlobni ali zvočni signal.

(²) Če je dopustna največja hitrost vožnje večja od 2 m/sek ali je hitrost za vožnjo ljudi različna od hitrosti za izvažanje materiala, mora imeti izvažalni stroj tahograf, ki zapisuje hitrost v vsakem trenutku vožnje in dá zvočni signal, brž ko se dopustna največja hitrost preseže. Diagrami se morajo hraniti najmanj tri mesece, dnevno se pa predložijo obratnemu vodji zadevnega obrata.

Ventil za vožnjo.

§ 166.

Parni izvažalni stroji morajo imeti ventil za vožnjo, ki služi za razbremenitev razvodnika pare, a mora biti v takšni bližini strojnika, da ga more ta s svojega mesta doseči. Ventil mora biti tako narejen, da se dá o vsakem času nepropustno zapreti.

Zavore.

§ 167.

(¹) Vsak izvažalni stroj za vožnjo ljudi mora imeti eno zavoro za manevriranje. Če je hitrost vožnje večja

od 4 m/sek, mora biti zavora za manevriranje drsna zavora, katere delovanje raste postopno s pomikanjem vzvoda.

(²) Vsak izvažalni stroj za vožnjo ljudi z večjo hitrostjo kot 2 m/sek mora imeti razen zavore za manevriranje tudi varnostno zavoro, ki more neodvisno od pogonske sile izvažalnega stroja in od zavore za manevriranje avtomatično delovati in vplivati na krmila, brž ko zmanjka ali se znatno zmanjša pogonska sila, a more ob prevzdigu kletke čez določeno mero z avtomatičnim delovanjem ustaviti stroj, preden bi udarila kletka ob zapreke.

§ 168.

(¹) Strojniku mora biti omogočeno, da s svojega mesta vedno in lahko ravna obe zavori.

(²) Praviloma delujeta obe zavori; vsekakor pa deluje varnostna zavora neposredno ali na izvažalni boben ali na zavorno kolo. Obe zavori moreta biti v toliko zvezani, da delujeta na iste obroče, trake in zavorne vzvode. Če imata obe zavori tudi skupno utež, ne sme biti delovanje varnostne zavore ovirano.

(³) Regulatorji zavornega pritiska morajo imeti manometer, pri parni zavori pa tudi pripravo za odvod vode.

§ 169.

(¹) Zavore morajo biti tako močne, da morejo vzdržati z najmanj trikratno varnostjo največjo preobremenitev, ki nastane, če se pretrga vrv dvigajoče se kletke v trenutku, ko se popolnoma obremenjena kletka med pogrezanjem bliža najnižjemu dovozišču jaška, in da morejo zavirati s pojemkom najmanj 2 m/sek².

(²) Mehanična trdnost zavornega vzvoda mora dajati najmanj petkratno varnost glede največje sile zaviranja.

Regulator vožnje.

§ 170.

(¹) Vsak izvažalni stroj s hitrostjo izvažanja nad 6 m/sek mora imeti regulator vožnje, ki se dá ravnati z mesta, kjer strojnik stalno stoji. Regulator mora pri vožnji ljudi in pri izvažanju materiala avtomatično preprečevati preseganje hitrosti za več ko 2 m/sek nad največjo dopustno hitrostjo. Avtomatično mora preprečevati tudi prehod kletke skozi odvozišče, če je hitrost večja od 40% največje dopustne hitrosti.

(²) Regulator vožnje mora biti vklopljen pri vožnji ljudi in pri izvažanju materiala. Pri redni vožnji ljudi mora biti regulator vožnje vidno naravnano na dopustno hitrost za vožnjo ljudi.

(³) Če je regulator pokvarjen, se ne sme voziti z večjo hitrostjo kot 6 m/sek, in sicer ne samo pri vožnji ljudi, marveč tudi pri izvažanju materiala.

Signali.

§ 171.

(¹) Odvozišče mora biti zvezano s strojnico in s posameznimi dovozišči po brezhlebnim signalni napravi z zvočnimi signali.

(²) Ob popravilih jaška ali če je odvozač na odvozišču odsoten, mora imeti strojnik izvažalnega stroja neposredno zvezo z izvažalno kletko in dovozišči. Pri globini glavnega dovozišča nad 80 m mora biti vedno mogoče signalizirati iz vsake etaže kletke. Ti signali se morajo

slišati tudi na odvozišču, toda se morajo razlikovati od drugih signalov.

(³) Strojniku mora biti omogočeno, da uporablja s svojega mesta govorilno cev, telefon ali druge ustrezne aparate, s katerimi je zvezan z odvoziščem, odvozišče pa z dovozišči. Zveza z dovoziščem mora biti neposredna, če ni na odvozišču signalista in so ljudje v jami.

(⁴) Na vseh dovoziščih, odvozišču in pri izvažalnem stroju morajo biti pribite table s signalnimi znaki.

§ 172.

(¹) Signale ne sme moliti ropot drugih naprav. Pri kakršnem koli šumu se morajo signali razločno slišati.

(²) Če bi se dali signali jaška zamenjati s podobnimi signali katere druge naprave, morajo signale jaška spremljati svetlobni signali.

(³) Električne signalne naprave se morajo tako izvesti, da jih je moči opaziti tudi na mestu, kjer se signali oddajajo. Električne signalne naprave morajo ustrezati veljavnim elektrotehničnim predpisom.

Rezervni deli.

§ 173.

(¹) Pri vsaki izvažalni ureditvi morajo biti v rezervi:

1. za vsako vrvenico po ena rezervna vrvenica;
2. ena kletka, pri sistemu Koepe pa dve kletki;
3. zvezni deli zgornje in spodnje vrvi s kletkami, in sicer pri izvažanju z bobnom en zvezni del, pri sistemu Koepe pa dve zvezi;
4. vzmeti lovil za vsako kletko;
5. za vsak jašek po ena rezervna vrv.

(²) Vrv mora biti v rezervi vedno v suhem prostoru, zaščiten zoper vpliv atmosferilij in kislih izparin. Vrv mora biti navita na bobnu z najmanj 1000krat večjim premerom kot je premer najdebelejše žice vrvi. Duša vrvi in vrv sama morata biti napojeni z redkim mazivom. V rezervi mora biti tudi spodnja vrv.

(³) Če je v bližini več jaškov z istimi vrvmi, morata biti v rezervi za vse jaške dve vrvi. Isto velja tudi za kletke in zvezne dele.

Pogoji za uporabo novih vrvi.

§ 174.

(¹) Vrv za vožnjo ljudi se pred odobritvijo rudarskega oblastva ne sme uporabljati. To velja tudi za vrv protiuteži.

(²) Če vrv ni pocinkana, se mora pred montiranjem namazati z gostim mazivom. Pri sistemu Koepe ne sme mazivo povzročati drsenje vrvi. Lastnosti maziva, ki jih je navedla tovarna, se morajo s preizkusom kontrolirati.

(³) Zgornji vrv in spodnja vrv se morajo pred uporabo za vožnjo ljudi preizkušati najmanj tri ure z izvažanjem materiala pri običajni obremenitvi. To velja tudi, če se obnovi kateri koli del zveze vrvi s kletko. To se zabeleži v knjigo o vožnji ljudi in obvesti rudarsko oblastvo.

Uporabna doba vrvi.

§ 175.

(¹) Okrogle vrvi se smejo praviloma uporabljati za vožnjo ljudi dve leti. To velja tudi za sistem Koepe. Trakaste vrvi se smejo praviloma uporabljati eno leto.

(²) Gorenje roke more rudarsko oblastvo na podstavi ogleda podaljšati, toda največ za eno leto.

(³) Spodnja vrv se sme uporabljati tri leta, čez ta rok pa samo z odobritvijo rudarskega oblastva, toda ne dalj kot skupaj pet let.

(⁴) Za jaške z odhajajočim zračnim tokom in za mokre jaške more rudarsko oblastvo te roke skrajšati.

Odsekovanje in preizkus vrvi.

§ 176.

(¹) Vsakih 12 mesecev po montaži se morajo od vsake okrogle vrvi najmanj 3 m neposredno nad zvezo s kletko odsekati in najmanj 1 m zgornjega konca odsekanega dela preizkusiti na nosilnost. Pri trakastih vrveh se izvrši to vsakih 8 mesecev.

(²) Če se uporabljajo z odobritvijo rudarskega oblastva okrogle vrvi dalj kot 2 leti, trakaste pa dalj kot 1 leto, se mora po tem roku odsekovati vrv, če je okrogla, po vsakih 6 mesecih, če je trakasta pa po vsakih 4 mesecih in odsekani del preizkusiti.

(³) Rudarsko oblastvo more v posameznih nepovoljnih primerih odrediti tudi krajše roke za odsekovanje in preizkus odsekanih delov.

(⁴) Vsaka žica odsekanega dela se mora preizkusiti na nateg in na upogib in po dobljenih rezultatih izračunati nosilnost vrvi.

(⁵) Rezultati preizkusa se vpišejo v knjigo za pregled vrvi.

Pregled vrvi in vrvnih spon.

§ 177.

(¹) Vsaka vrv, ki je v obratu, se mora redno pregledovati, da se ugotovi stanje, v katerem so vrv in vrvne spona, in ugotovi število pretrganih žic, dalje glede obrabe žic, rjavitve in drugih poškodb.

(²) Vrvi in njihove spona se pregledajo pri hitrosti vožnje do 1 m/sek vsak dan, preden se začno voziti ljudje prve izmene. Spodnja vrv se tako pregleda vsak teden.

(³) Vrvi in njihove spona se pregledajo pri hitrosti vožnje do ½ m/sek vsak teden. Pri tem se mora ugotoviti število vseh pretrganih žic in vpisati v knjigo o pregledih vrvi. Enako se morajo pregledati tudi spona spodnje vrvi.

(⁴) Vrvi in njihove spona se morajo pregledati vsak šesti teden, potem ko se vrvi po celi dolžini očistijo trde skorje maziva. Mesta na vrvi, za katera se domneva, da so posebno obremenjena, ali kjer se opazijo pretrgane žice, se morajo pregledati, ko vrv miruje, in pri tem tako očistiti maziva, da se more tudi obrabljenost žic natančno videti. Sicer se opravi takšen pregled praviloma na dveh mestih na vsakih 100 m. Tako se pregledajo tudi spona in ostali deli spodnje vrvi, ki največ trpe. Po takem pregledu se morajo vrvi ponovno premazati. Takšen pregled se mora opraviti tudi po daljšem prestanku v obratu.

(⁵) Priporoča se, da se rezervne vrvi vsakega pol leta tako previjejo, da pride notranji del ovojev nazven, se pregledajo in, če niso dovolj premazane, ponovno premažejo. Ravno takšen je postopek z novo vrvjo.

(⁶) Rezultati pregleda in beležka o opravljenem pregledu se vpišejo v knjigo o pregledih vrvi, kar podpiše tista odgovorna oseba, ki mora vrv pregledati. Tudi če je vrv v redu, se mora vpisati, da so jo našli brez napake.

Predčasna obnovitev vrvi.**§ 178.**

(1) Spone vrvi se morajo obnoviti, če se opazi, da so tudi le na enem mestu poškodovane.

(2) Vrv se mora odstraniti ne glede na čas uporabe, če se s preizkusom odsekanega kosa ali pri pregledu vrvi ugotovi, da vrv zaradi števila pretrganih žic ali zaradi močne obrabljenosti žic nima več predpisane varnosti. Ravno tako se ravna, če se ugotovi nevarna rjavitev ali naglo trganje žic, popuščanje zunanje lege žic, če pri trakastih vrveh izskočijo posamezni pletli ali se vobče pojavijo kakšni drugi nevarni znaki. V dvomljivih primerih se pokliče strokovnjak za mnenje.

§ 179.

(1) Za izračun nosilnosti oziroma varnosti poškodovane vrvi se vzame, da vplivajo pretrgane žice na nosilnost vrvi v oddaljenosti, ki ni manjša od 2,5 navoja pramena vrvi, pri čemer se računa oddaljenost od mesta pretrga posameznih žic.

(2) Če so obrabljene nosilne žice vrvi za več ko 10%, ne sme biti dopustno število pretrganih žic večje od polovice izračunanega dopustnega števila pretrganih žic.

Pregledi kletke.**§ 180.**

(1) Kletke se morajo pregledati vsak delovni dan.

(2) Vsakih šest tednov se morajo kletke temeljito pregledati, posebno pa mesta, ki so zvarjena ali zakovana, in vsi premični deli kletke. Rezultat se vpiše v knjigo o vožnji ljudi.

Pregled lovil kletke.**§ 181.**

(1) Lovila se morajo takoj po vgraditvi preizkusiti s prostim padcem kletke iz mirne lege.

(2) Lovila se morajo vsak obratni dan pregledati.

(3) Najmanj vsak teden se mora preizkusiti delovna vzmeti lovil v času, ko vrv ni napeta.

(4) Vsakih šest mesecev se mora ponoviti preizkus s prostim padcem kletke in pri tem preizkusiti priprava.

(5) Če se pri preizkusu pokaže, da je napetost vzmeti vidno popustila, se morajo vzmeti izmenjati.

(6) Vsako leto se morajo vzmeti ven vzeti in preizkusiti. Če se pri tem pokaže, da se je prosta dolžina vzmeti zmanjšala za več ko 10% začetne dolžine, se morajo vzmeti izmenjati.

Pregled zveznih delov.**§ 182.**

(1) Predpisana varnost za zvezne dele vrvi s kletko mora biti pred njihovo uporabo dokazana razen z računom tudi z ustreznim preizkusom materiala.

(2) Zvezni deli se morajo vsak delovni dan natančno pregledati.

(3) Zvezni deli se morajo vsakih šest mesecev ven vzeti in preiskati, koliko so obrabljeni, zarjaveli, razpokli ali glede na prvotno obliko skrivljeni.

(4) Zvezni deli, izvzemši varnostne verige, se morajo, če se pri obratovanju v jašku uporabljajo sedalke, vsako drugo leto, sicer pa vsako leto počasi in enakomerno na lesnem oglju do umerjenega rdečega žarenja razgreti,

nato pa pod pepelom počasi ohladiti. Zvezni deli se med žarenjem pregledajo, ali niso pokvarjeni.

(5) Če se pri pregledu zveznih delov ugotovi, da so posamezni deli obrabljeni za več ko 10% zahtevanega profila, ali če se opazijo drugi znatnejši nedostaki, se morajo ti zvezni deli zamenjati.

(6) Ti predpisi veljajo tudi za zvezne dele vrvi proti uteži.

Pregled vrvenic.**§ 183.**

(1) Vrvenice z njihovimi osmi, ležaji in zaščitnimi okrovi se morajo vsak delovni dan pregledati in vsak teden skrbno preiskati.

(2) Pred izmenjavo vrvi se morajo vrvenice preiskati po šablonah, da se ugotovi obrabljenost, sicer pa po tem načinu vsakega četrta leta. Rezultat se vpiše v knjigo o vožnji ljudi.

(3) Najbolj skrbno se morajo pregledovati žlebovi za vrvi, ki ne smejo biti ne preozki ne imeti ostre robove.

Pregled jaška in izvoznega stolpa**§ 184.**

(1) Če so lestve in počivališča iz lesa, se morajo vsak mesec, sicer pa vsakega četrta leta skrbno pregledati in očistiti. Stanje jaška se mora vsakega pol leta skrbno preiskati.

(2) Vse naprave izvažalnega oddelka jaška se morajo pregledati vsak delovni dan. Če se uporabljajo pri izvažanju sedalke, se mora paziti, da so tako zavarovane, da ne ovirajo prostega prehoda kletke.

(3) Izvozni stolp mora biti enkrat na leto temeljito preiskan, zlasti glede trdnosti zakovičnih zvez in stanja zaščitne barve.

(4) Prijemalni vzvodi v stolpu se morajo kontrolirati vsak delovni dan.

Pregled strojnih, varnostnih in signalnih naprav.**§ 185.**

(1) Vso strojno napravo mora pregledati strojnik vsak delovni dan, enkrat na teden pa vpricho obratnega vodje zadevnega obrata ali od tega odrejene strokovne osebe. Enkrat na leto se mora vsa strojna naprava temeljito preiskati.

(2) Vsako novo pritrditev vrvi na boben izvažalnega stroja mora strojnik dobro preiskati.

(3) Regulator vožnje in ostale varnostne naprave se morajo vsakega pol leta strokovno preizkusiti.

(4) Signalne naprave se morajo redno vsak teden skrbno pregledati, enkrat na leto pa strokovno preiskati.

Dnevni pregled naprav za vožnjo ljudi**§ 186.**

(1) Oddelek za vožnjo, zlasti vodilnice, zveze vrvi z bobnoma in kletkami, naprave za zaviranje, pritrdjenje vrvenih bobnov na os, prijemalni vzvodi, vrvenice z njihovimi ležaji in zaščitnimi okrovi, kletke in lovila, sedalke, varnostni aparati in varnostne naprave se morajo pregledati vsak dan glede njihove pravilnosti, in sicer pred začetkom redne vožnje ljudi.

(2) Pred začetkom vsake redne vožnje ljudi in pri vsaki premembi obzorov izvažanja je treba s kletkami pri polni obremenitvi poskusno voziti v obeh smereh. Po-

skusna vožnja pred začetkom redne vožnje ljudi se sme opustiti, če ni bilo prestanka v izvažanju.

(³) Če se opazijo pri pregledu nedostatki in poškodbe, se ne smejo pričeti ljudje voziti prej, dokler se ne odpravijo nedostatki, ki so se bili opazili.

Preiskovanje po odrejenih osebah.

§ 187.

(¹) Na vidnem mestu vhoda v jašek morajo biti navedene z imenom osebe, ki morajo pregledovati in preiskovati:

1. vrvi in prevozne oddelke jaška;
2. varnostne in kontrolne aparate, ki so v zvezi z izvažalnim strojem;
3. signale pri izvažalnem stroju, na odvozišču, v dovoziščih in signal za nevarnost v kletki;
4. prijemalne vzvode in vrvenice z osmi in zaščitnimi okrovi;
5. kletke z lovili in zvezne dele z vrvojo;
6. sedalke in njihovo fiksiranje;
7. izvažalni stroj.

(²) Osebe, ki jih je določil obratni vodja, da pregledujejo in preiskujejo naprave za vožnjo ljudi, morajo vpisati čas pregleda in svoj izvid ter izvršena popravila ugotovljenih nedostatkov v kontrolno knjigo o vožnji, kar potrdijo s svojim podpisom.

(³) Obratno vodstvo določi z imenom nadzorno osebo, ki mora najmanj enkrat na teden kontrolirati, ali opravljajo določeni organi po predpisu redne preglede in ali se vpisujejo beležke v kontrolno knjigo o vožnji ljudi. Nadzorno osebo, ki mu je poverjena kontrola, mora vpisovati svoje ugotovitve in čas kontrole v to kontrolno knjigo.

Kontrola rudarskega oblastva.

§ 188.

(¹) Rudarsko oblastvo kontrolira po svojih odposlancih, ali se opravljajo predpisani pregledi in preiskave naprav za vožnjo ljudi in ali se vodijo o tem predpisane beležke.

(²) Vsako tretje leto po odobritvi vožnje ljudi odredi rudarsko oblastvo strokovni pregled naprav za vožnjo ljudi po strokovnjakih strojne in, če treba, tudi rudarske stroke. Ti pošljejo rudarskemu oblastvu svoje poročilo o pregledu in preiskavi naprav za vožnjo.

Strojniki izvažalnega stroja (strojniki).

§ 189.

(¹) Strojniki izvažalnega stroja morajo biti izkušeni in zanesljivi ljudje, najmanj 26 let stari, duševno in telesno zdravi, z močnimi živci, imeti morajo dober vid in sluh in biti za oskrbovanje vožnje ljudi izprašani in od rudarskega oblastva potrjeni. Njihovo zdravstveno stanje mora potrditi zdravnik in ga občasno kontrolirati.

(²) Strojniki morajo imeti navodila za oskrbovanje izvažalnega stroja, ki jih je izdalo obratno vodstvo, in biti natančno poučeni:

1. o sestavi in delovanju stroja in njegovih delov, zlasti pa bobnov, pogonskega kolesa, osi, ležajev, pritrditve vrvi, zavor, regulatorja vožnje, strojnih spojk, globinskih kazal, tahografa, signalnih naprav in vodov energije, kakor tudi o vzrokih, zaradi katerih njihovo delovanje lahko obtiči in kakšne posledice to lahko ima;

2. o vseh manipulacijah s strojem in z deli stroja, mogočih napakah in posledicah takih napak;

3. o vplivu teka stroja na strojne dele, vrvi in na lovila;

4. glede vzdrževanja cele naprave in ureditve in njih strokovnega preiskovanja;

5. o vseh določbah rudarsko-polijskih predpisov, ki se tičejo vožnje ljudi in spadajo v strojnikovo področje.

(³) Za strojnike se smejo potrditi samo tisti, ki dokažejo, da so oskrbovali izvažalni stroj pri vožnji ljudi najmanj tri mesece pod nadzorstvom samostojnega strojnika in opravili izpit pred odposlancem rudarskega oblastva. Strojniki pri parnem stroju morajo razen tega imeti tudi izpit za oskrbovanje parnega stroja.

§ 190.

(¹) Strojniki se morajo natančno držati predpisov in navodil za vožnjo ljudi.

(²) Med redno vožnjo ljudi, ko se menjavajo izmene, morata biti v strojnici navzoča dva strojnika. Rezervni strojnik se postavi tako, da more ob potrebi takoj prevzeti oskrbovanje izvažalnega stroja ali pa ga takoj ustaviti. Rudarsko oblastvo more oprostiti podjetje obveznosti, da bodi navzoč drugi strojnik, če ima izvažalni stroj zanesljivo delujoče varnostne aparate zoper prevzdig kletk.

(³) Strojnik ne sme oskrbovati izvažalni stroj dalj ko 9 ur in mu je med vožnjo pogovarjanje prepovedano.

§ 191.

(¹) Pred začetkom vsake redne vožnje ljudi mora strojnik preiskati izvažalni stroj in vse varnostne naprave v zvezi s strojem. Enako morajo pregledati pred začetkom vsake redne vožnje tudi ostale naprave za vožnjo za to določene osebe, ki morajo javiti strojniku, ali so našle vse v redu. Šele po opravljenem predpisanem pregledu in po ugotovitvi, da so našli vse v redu, sme strojnik začeti vožnjo ljudi.

(²) Vse nedostatke ali poškodbe mora strojnik takoj prijaviti obratnemu vodji zadevnega obrata, ki odloči, ali je pred njih odpravo dopustna vožnja ljudi.

(³) V strojnici morajo biti beležnica, navodila za strojnike in vozni red.

Dovozači.

§ 192.

(¹) Za dovozače se smejo zaposlovati samo izkušene in zanesljive osebe, najmanj 21 let stare in dobro poučene o dolžnostih dovozačev.

(²) Dovozači se med vožnjo ne smejo odstraniti z mesta svoje službe in morajo paziti na red pri vstopanju in izstopanju ljudi iz kletk, določati, v katerem redu se naj ljudje vozijo, zapirati vrata kletke in zapore, če niso avtomatične, in dajati potrebne signale za vožnjo.

§ 193.

(¹) Med redno vožnjo ljudi morajo biti dovozači na vseh dovoziščih, na katerih se ljudje vozijo. Kadar na dovozišču ni dovozačev, se smejo voziti samo dovozači, nadzorniki, obratni uradniki in osebe, katerim obratno vodstvo to dovoli.

(²) Dokler so v jami ali jašku ljudje, mora biti na odvozišču odvozač, razen če je sporazumevanje med jamo in površino drugače zagotovljeno,

Čas vožnje.**§ 194.**

(¹) Redno se vozijo ljudje v začetku in na koncu izmene. Časa, ki je določen za vožnjo ljudi, se je treba točno držati.

(²) Delavci, ki delajo zaradi vročine ali iz drugih vzrokov v krajših izmenah ali čezdobjno, se smejo odpejati takoj, ko se konča njih delovni čas.

(³) Če se iz katerih koli vzrokov ne morejo ljudje voziti ob določenem rednem času, se mora to takoj javiti vsemu osebju, ki je zaposleno pri vožnji ljudi.

§ 195.

Izven rednega časa za vožnjo ljudi se smejo voziti:

1. inspekcijski organi rudarskih oblastev;
2. organi, določeni za pregled jaška pred vstopanjem in izstopanjem delavcev;
3. strežniki strojev v jami;
4. monterji, kovači, ključavničarji, tesarji in ostali obrtniki, kadar morajo opraviti kakšna popravila;
5. osebe, katerim je zaupan transport razstreliv v podzemeljska skladišča, kar morajo delati izven redne vožnje ljudi in, če le mogoče, ko delo na rudniku miruje;
6. osebe, katerim je zaupana inspekcija v jami, jamomercerji in njihovi pomočniki, vozniki in hlevarji;
7. obiskovalci v spremstvu obratnih uradnikov in nadzornih organov;
8. ponesrečenci ali v jami oboleli s potrebnim spremstvom;
9. v sili druge osebe, ki so pooblaščen v ta namen od nadzornih organov;
10. vsi delavci ob preteči nevarnosti.

Omejitev vožnje.**§ 196.**

(¹) Če vožnja ljudi od rudarskih oblastev ni odobrena, se mora prepoved vožnje ljudi nabit na vseh dovoziščih in na odvozišču. Ta prepoved se ne nanaša na uradnike rudarskih oblastev, na obratne uradnike in nadzornike, osebe, zaposlene pri popravilih, obolele ali ponesrečence z njihovim spremstvom, posamezne skupine v sili in tudi ne na ostale ob preteči nevarnosti. Navedenim osebam sme dovoliti vožnjo sam jamski obratni vodja, če misli, da so izvažalne naprave dovolj varne, in obvesti o tem rudarsko oblastvo.

(²) Rudarsko oblastvo tako vožnjo lahko odobri po pogojih, ki jih predpiše, ali pa jo prepove.

Istočasna vožnja ljudi in materiala.**§ 197.**

(¹) Med redno vožnjo ljudi se ne sme ne v istem ne v drugem oddelku jaška izvažati material.

(²) Vožnja ljudi je prepovedana v kletki, ki je, četudi le deloma, obremenjena z materialom. V kletki, ki je deloma obremenjena z materialom, se smejo voziti samo tiste osebe, katerim je dovoljena vožnja v času, ko se ljudje redoma ne vozijo.

Vožnja v odprti kletki.**§ 198.**

Vožnja v odprti kletki je dovoljena samo tistim osebam, katerim je dovoljena v deloma obremenjeni kletki.

Vožnja z obzorov.**§ 199.**

(¹) Ljudje se smejo voziti samo s tistega dovozišča, za katero je rudarsko oblastvo vožnjo odobrilo.

(²) Ljudje se ne smejo voziti istočasno ne z različnih dovozišč ne na dve ali več dovozišč.

Razsvetljava.**§ 200.**

(¹) Dovozišča morajo biti dobro razsvetljena, da more vsakdo pri vožnji videti, kam stopi. To velja ponoči tudi za odvozišče in za strojnico.

(²) Če je razsvetljava električna, morajo biti v dovozišču med vožnjo ljudi rezervne svetilke.

Hitrost vožnje.**§ 201.**

(¹) Hitrost vožnje nikakor ne sme biti večja kot največja hitrost, določena v odobrilu za vožnjo ljudi.

(²) Hitrost vožnje nad 6 m/sek je dopustna, če je jašek več ko 200 m globok.

(³) Največja hitrost pri vožnji ljudi ne sme praviloma biti večja od 12 m/sek pri električnem in 10 m/sek pri parnem pogonu. Večje hitrosti sme na predlog rudarskega oblastva prve stopnje odobriti višje rudarsko oblastvo.

(⁴) Če pri vožnji ljudi protikletka ni obremenjena, ne sme biti hitrost vožnje pri parnem pogonu večja od 6 m/sek, pri električnem pogonu pa ne večja od 8 m/sek.

Število ljudi v kletki.**§ 202.**

Število ljudi v kletki ne sme biti večje od števila, dovoljenega v odobrilu za vožnjo ljudi.

Vedenje ljudi pri vožnji.**§ 203.**

(¹) Pri vožnji se morajo delavci pokoravati naredbam dovozačev.

(²) Ljudje morajo stati v kletki mirno. Mesta, ki so jih zavzeli, ne smejo zapuščati. Težke predmete, zlasti pa dolgo in težko orodje, ne smejo nositi s seboj. Svetilke z odprtim svetilom se morajo dovolj visoko obešati.

Signaliziranje.**§ 204.**

(¹) Začetek in konec redne vožnje ljudi in vsak posamezen prevoz med izmeno se naznani s tem, da se dajo posebni prijavni signali za vsak obzor jaška. Razen ob nevarnosti sme dajati signale samo za to določeni signalist.

(²) Kadar daje tisti, ki se vozi, tudi signal za vožnjo, mora biti določen poseben signal, da more strojnik, potem ko je prejel izvršilni signal, počakati še najmanj 30 sekund. Sicer čaka strojnik pri redni vožnji ljudi najmanj 5 sekund, pri vožnji ljudi med izvažanjem pa najmanj 10 sekund.

(³) Signalist nikakor ne sme dati prijavni signal prej, preden niso osebe, ki naj se peljejo, v kletki in niso zaprta vrata kletke in zapore na dovoziščih, če niso avto-

matične. Če signalist opazi, da strojnik signala ni pravilno razumel, mora dati signal za »stoj!«.

(4) Če ima kletka več etaž za vožnjo ljudi, daje signale vedno samo eden signalist, ki dá signal za vožnjo šele takrat, ko je od dovozačev posameznih etaž kletke obveščen, da je vse v redu in pripravljeno za vožnjo. Ta obvestila se dajejo s svetlobnimi signali.

(5) Strojniku daje izvršilne signale samo odvozač z odvozišča, če pa vozijo z enega obzora na drugega, dovozač višjega obzora, kadar ni signalista na odvozišču.

(6) Če je pri vožnji ljudi protikletka neobremenjena, se mora to javiti strojniku.

(7) Pri popravilih v jašku se sme signalizirati strojniku iz dovozišča ali iz kletke neposredno, če to v posameznem primeru obratni vodja zadevnega obrata odobri.

(8) Med prestankom v izvažanju z enega obzora sme signalizirati odvozišču s katerega drugega obzora samo signalist na dovozišču, s katerega se izvažata.

(9) Z izvršilnim signalom se razume zvočni signal, ki se daje strojniku. Ostali signali so prijavni.

(10) Glavni signali so:

1 = »stoj!«, 2 = »gor!«, 3 = »dol!«, 4 = »počasi!«, 5 = »ljudje!«.

Nadziranje redne vožnje ljudi.

§ 205.

(1) Med redno vožnjo ljudi mora biti na odvozišču in na dovoziščih, na katerih vozijo, navzoč po eden za to določeni nadzorni organ.

(2) Nadzorni organ na dovozišču mora, preden se začne ljudje voziti, javiti nadzornemu organu na odvozišču, ta pa strojniku, da je naprava za vožnjo v redu.

Navodila delavcem.

§ 206.

(1) Obratno vodstvo mora dajati delavcem z objavo na odvozišču in na dovoziščih na znanje:

1. imena nadzornih organov in dovozačev, ki so na odvozišču in dovoziščih dodeljeni za oskrbovanje vožnje ljudi in so odgovorni za delovanje in pravilnost vožnje in ki se jim morajo delavci pokoravati;

2. čas redne vožnje ljudi;

3. vse prijavne in izvršilne signalne znake za vožnjo ljudi;

4. število ljudi, kolikor je dovoljeno, da se skupaj vozijo v kletki ali na posamezni etaži kletke.

(2) Obratno vodstvo mora sestaviti navodila za vedenje delavcev med vožnjo ljudi; ta navodila morajo biti v odvozišču stalno izobešena.

Navodila osebju.

§ 207.

Obratno vodstvo mora seznaniti s pravili za vožnjo ljudi vse osebe, ki so pri vožnji zaposlene in so odgovorne za spolnjevanje rudarsko-policijskih predpisov, zlasti pa nadzorne organe, ki nadzorujejo vožnjo ljudi, strojnike in dovozače. Vsem tem se mora izdati proti potrdilu po en primerek voznega reda, ki vsebuje tudi navodila za osebje.

Vozni red.

§ 208.

Vozni red mora vsebovati zlasti čas, določen za redno vožnjo ljudi, dopustno največjo hitrost vožnje, do-

pusno maksimalno število ljudi v eni kletki, seznam predmetov, katere delavci smejo in katerih ne smejo vzeti s seboj v kletko, in natančno navedbo signalizacije za vožnjo in pojasnilo o njej.

Knjige o vožnji ljudi in o pregledih vrvi.

§ 209.

(1) Pri vsakem jašku, ki je urejen za vožnjo ljudi se mora voditi knjiga o vožnji ljudi.

(2) Knjigi o vožnji ljudi mora biti priloženo odobritev rudarskega oblastva za vožnjo ljudi z vsemi pripadajočimi risbami in opisi.

(3) V knjigo o vožnji ljudi se morajo vpisovati bistvene pripombe, kolikor niso vpisane v knjigo o pregledih vrvi, predpisi za osebje, ki je zaposleno pri vožnji ljudi, zlasti pa:

1. tovarna vrvi;
2. čas dobave, montaže in demontaže vozne, protitutężne in spodnje vrvi;
3. čas obnovitve vrvnih zvez in vzmeti lovil;
4. beležke o motnjah pri redni vožnji ljudi;
5. spremembe naprav za vožnjo ljudi, ki jih je odobrilo rudarsko oblastvo;
6. beležke o preiskavi vrvenic;
7. čas, ko so bili opaženi in odpravljeni nedostatki na napravah za vožnjo ljudi, in koliko časa je zato morala vožnja mirovati;
8. imena oseb, ki so zaposlene pri vožnji ljudi in ki so odgovorne za izvrševanje rudarsko-policijskih predpisov in navodil;
9. signali, ki so določeni za vožnjo ljudi;
10. izvid o izvršeni preiskavi električnih signalnih naprav.

§ 210.

Pri vsakem jašku, ki je urejen za vožnjo ljudi, se mora voditi knjiga o pregledih vrvi, v katero se vpisujejo bistveni podatki o vrvi pred in med uporabo.

§ 211.

(1) Vse beležke v knjigi o vožnji ljudi in v knjigi o pregledih vrvi mora podpisati odgovorno osebje.

(2) O vsaki novi beležki mora biti takoj obveščen odgovorni obratni vodja zadevnega obrata.

Spremembe naprav za vožnjo ljudi in izjeme od predpisov

§ 212.

(1) Za vsako spremembo konstrukcije vrvi je treba imeti predhodno odobritev rudarskega oblastva, ki se izda pismeno in mora vsebovati podatke o spremembi.

(2) Tudi za ostale spremembe naprav za vožnjo ljudi in materiala je treba imeti predhodno odobritev rudarskega oblastva.

(3) Če je kakšna sprememba naprave za vožnjo ljudi nujno potrebna, je treba za takšno spremembo naknadno dobiti odobritev rudarskega oblastva.

(4) Odobritev za spremembo se izda na podstavi oglada na kraju samem. Če je potrebno, se daje po važnosti sprememb odobritev za spremembe po istem postopku, kot odobritev za vožnjo ljudi.

(5) Izjeme od teh predpisov more dovoliti rudarsko oblastvo, kolikor gre za največ štredenski provizorij, v vseh drugih primerih pa višje rudarsko oblastvo.

Slepi jaški.**§ 213.**

(¹) Pod najglobljo lego izvažalne kletke mora biti pri vožnji ljudi določen prost prostor, globok najmanj 1 m. Izjeme more dovoljevati rudarsko oblastvo.

(²) Če je dno jaška tudi za zbirališče vode, ne sme biti gladina vode višja od 1 m, da ne bi ljudje, ki so v kletki, utonili, če bi se kletka pregloboko spustila.

§ 214.

(¹) Izvažalni stroj mora imeti globinsko kazalo in signalni zvonec, ki mora biti v bližini strojnikevega mesta in ki ga poganja globinsko kazalo ali dvigajoča se kletka oziroma protiutež. Signalni zvonec se mora oglašiti, brž ko se približa dvigajoča se kletka ali protiutež najvišjemu dovozišču na 5 m.

(²) Zavora se mora zapirati avtomatično in mora biti tako močna, da vzdrži največjo mogočo preobremenitev z najmanj dvakratno statično varnostjo. Če je zavora na zobatem kolesju prestave, mora biti še druga varnostna zavora, ki deluje na vrtni boben oziroma na pogonsko kolo.

(³) Izvažalni stroj mora imeti manometer, ki mora biti v bližini strojnikevega mesta, da ga more strojnik s svojega mesta vedno opazovati. Na manometru mora biti najmanjši pritisk komprimiranega zraka ali pare, pri katerem se sme voziti, rdeče označen.

(⁴) Premer vrvenic, vrvnega bobna ali pogonskega kolesa mora biti najmanj 40krat večji od premera vrvi, a ne manjši od 1 m.

§ 215.

Vrvi kletk in protiuteži smejo biti največ 1 leto v obratovanju.

§ 216.

(¹) Hitrost pri vožnji ljudi ne sme biti večja od 2 m/sek.

(²) V eni kletki se ne sme istočasno voziti več ko 10 oseb.

(³) Dovozišča smejo biti razsvetljena z navadnimi svetilkami, ki se uporabljajo v jami.

§ 217.

(¹) Pred redno vožnjo ljudi in pred vsako posamezno vožnjo med izvažanjem mora strojnik zobato kolesje prestave tako utrditi, da je izključeno, da bi se uporabljal stroj kot zaviralnica.

(²) Če se vozijo osebe s kakšnega vmesnega obzora, se more signalist voziti z njimi in ni treba, da bi bil na obzoru postavljen poseben signalist.

§ 218.

(¹) Sicer veljajo tudi za slepe jaške predpisi za vožnjo ljudi, kolikor veljajo za hitrost vožnje do 2 m/sek.

(²) Spremembe teh določb v smislu občnih pravil za vožnjo ljudi v jaških more dovoljevati po krajevnih okoliščinah in varnosti naprave rudarsko oblastvo.

Poševni jaški.**§ 219.**

Občne določbe za vožnjo ljudi v jaških veljajo smiselno po krajevnih okoliščinah tudi za poševne jaške.

Določbe za vožnjo pri poglabljanju jaška.**§ 220.**

(¹) Za uporabo vrvi za izvažanje pri poglabljanju jaška in za vožnjo ljudi veljajo ti predpisi smiselno z olajšavami, ki jih odobri rudarsko oblastvo.

(²) Za vodilnice so lahko tudi vrvi. Priprave za lovljenje kletke ali vedra niso potrebne.

(³) Pri vožnji ljudi, ko se menja izmena, mora znati rezervni strojnik izvažalni stroj samo toliko oskrbovati, da ga zna, kadar je potrebno, ustaviti.

(⁴) Voziti se na polnem vedru ali na robu vedra je prepovedano.

Nadrobni predpisi in izračuni.**§ 221.**

(¹) Nadrobne predpise za vožnjo ljudi in navodila za izračun delov naprave izda po potrebi rudarsko oblastvo.

(²) Na zahtevo rudarskega oblastva mora dati rudarski podjetnik na vpogled vse podatke, knjige in pripomočke, ki jih je rabil za izdelavo prilog prošnje za vožnjo ljudi.

Dosedanje odobritve za prevažanje ljudi.**§ 222.**

Dosedanje odobritve za prevažanje ljudi ostanejo v veljavi po pogojih, s katerimi so bile izdane, kolikor ne odredijo rudarska oblastva v posameznih primerih dopolnitev in spremembe oziroma ne odtegnejo odobritev za prevažanje ljudi.

VI. POGLAVJE.**Hoja ljudi v jami.****Dva izhoda na površino.****§ 223.**

(¹) Praviloma mora imeti vsaka jama, ki je v obratu, najmanj dva izhoda na površino, ki morata biti vedno prehodna, prislopna pa z vsakega mesta v jami, da morejo vsi delavci z različnih obzorov in raznih oddelkov, če je en izhod zadelan, priti po drugem izhodu na površino. Kadar se odpira nov obzor, je treba paziti na zveze z izhodi iz jame.

(²) Od tega pravila se izvzemajo primeri poglabljanja, odpiranja in izkopavanja. Ostale izjeme more dovoljevati rudarsko oblastvo.

(³) Ti izhodi morajo biti v jami medsebojno naražen najmanj 30 m, na površini pa ne smejo biti v isti zgradbi. Medsebojna razdalja v jami se določi po trdoti hribin.

(⁴) Rudarskemu oblastvu je treba takoj javiti, če se predvideva, da eden od obeh izhodov 30 dni ne bo prehodan. Enako se mora takoj javiti, če nimajo jama ali posamezni oddelki jame na površino dveh izhodov.

Odprtine in vhodi.**§ 224.**

(¹) Odprtine in vhodi jaškov, ki so strmejši od 30°, morajo biti tako zavarovani, da ne more tamkaj nihče po naključju pasti. Dostop v oddelke za hojo ljudi mora biti ločen od oddelka za izvažanje.

(²) Jaški z mehaničnim izvažanjem morajo biti na vseh dovoziščih, izvzemši odprtine za dovažanje, 1'80 m na visoko tako ograjeni, da ne more nihče vtakniti roko v oddelek za izvažanje.

(³) Če so odprtine zraven proge ali delovišča, morajo biti zavarovane z železnimi prečkami, med katerimi odprtine ne smejo presegati 25 cm.

Lestve in počivališča.

§ 225.

(¹) Lestve v oddelkih za prehod morajo segati nad počivališča 1 m; drugače morajo biti vdelane ročice.

(²) Lestve ne smejo biti strmejše od 80°. Navpične lestve v jaških so dovoljene do 15 m na globoko. Klini lestev morajo biti oddaljeni od jaška najmanj 15 cm.

(³) Lestve morajo prekrivati odprtine počivališč; drugače morajo biti odprtine zaprte s pokrovi.

(⁴) Klini lestev se morajo v luknjah zagozditi, ne smejo pa biti pribiti.

§ 226.

Počivališča pri jaških z večjo strmino kot 65° in pri navpičnih jaških ne smejo biti narazen več ko 6 m. Odprtine v počivališčih morajo biti tako velike, da se more z reševalnim aparatom skozi.

§ 227.

Lestve iz vrvi se smejo začasno uporabljati pri poglabljanju jaška do 8 m, toda morajo biti pritrjene na obeh koncih.

Poti za hojo v jami.

§ 228.

(¹) Delavcem je dovoljena hoja po jami samo po poteh, ki so določene v ta namen. Po drugih poteh smejo hoditi samo osebe, katerim je to dovolil obratni vodja ali so v to radi reševanja primorane.

(²) Poti za hojo se v večjih jamah na zahtevo rudarskega oblastva vidno označijo na vsakem obzoru in na križiščih glavnih prog, nadkopov in vpadnikov.

Hoja v izvažalnih progah.

§ 229.

(¹) Izvažalne enotirne proge oziroma podkopi, ki imajo pri ročnem prevažanju večji padec kot 15‰ ali če v njih prevažajo s konji ali z lokomotivami, morajo biti ali zadostno široki, da je hoja med prevažanjem brez nevarnosti ali pa morajo imeti izogibne zaklone po največ 50 m narazen. Hoja med prevažanjem je v njih dovoljena samo nadzornemu osebju in delavcem, ki so v tem delu jame zaposleni ali posamez odrejeni v jamo.

(²) Po istih pogojih je dovoljena med prevažanjem hoja v enotirnih progah ali podkopih z mehaničnim prevažanjem samo nadzornemu osebju in delavcem, ki so zaposleni v tistem delu jame, in tistim, ki so posamez odrejeni v jamo.

§ 230.

(¹) V dvotirnih progah in podkopih s prevažanjem z vrvjo ali z verigo more hoja biti dovoljena ne samo posameznikom, temveč tudi ostalim delavcem med prevažanjem, če je za hojo prostega prostora najmanj 80 cm, a hitrost vožnje ni večja ko 60 m v minuti. Izjeme more dovoljevati rudarsko oblastvo.

(²) Če prevažajo na drug način in je hoja ljudi sočasna s prevažanjem, je hoja dopustna samo v posebnem oddelku, ki je ograjen od oddelka za prevažanje.

§ 231.

Kjer so v progi stopnice ali lahno nagnjene lestve ali so tla proge spolzka, se morajo na steno proge pritrčiti letve, da se morejo ljudje pri hoji oprijemati.

Hoja v izvoznih nadkopih in vpadnikih.

§ 232.

(¹) Nadkopi in vpadniki, v katerih sočasno s prevažanjem tudi hodijo, morajo imeti posebne oddelke za hojo ljudi, ki so proti oddelku za prevažanje trdno zavarovani.

(²) Posebni oddelki za hojo niso potrebni, če v času hoje ni prevažanja. V takem primeru pa se sme prevažati samo tedaj, ko ni nikogar v nadkopu ali vpadniku; hoja je pa dovoljena samo po obojestranskem signaliziranju, za kar odgovarja tam zaposleno osebje.

(³) Prav tako niso potrebni posebni oddelki za hojo ljudi v nadkopih in vpadnikih, ki se uporabljajo za prevažanje z majhnega števila delovišč, če se svetila obojestransko razločno vidijo in če se je moči ustno sporazumovati. V takem primeru je prevažanje dopustno, če se vidi, da ni nikogar v prostoru za prevažanje.

§ 233.

(¹) V nadkopih in vpadnikih, ki so strmejši od 20° in so brez posebnega oddelka za hojo, je hoja dopustna samo, kadar se ne prevažata, in sicer:

a) če so osebe, ki so zaposlene pri oskrbovanju prevažanja in pri manipulaciji z vozički, stalno na svojih mestih, pri čemer se izvema primer, ko prevažajo samo z enega delovišča, kjer morejo oskrbeti prevažanje tam zaposlene osebe;

b) če je omogočeno obojestransko signaliziranje med dovozačem in strojnikom in se slišijo signali na vseh dovoziščih.

(²) Signalne znake določi obratni vodja, signalne table pa morajo biti obešene na vseh dovoziščih.

(³) Delavcem je dovoljena hoja samo v začetku in na koncu izmene, ko prevažanje miruje. Med prevažanjem se mora radi prehoda vsak prijaviti pri tam zaposlenemu osebju; prehod se mu pa sme dovoliti samo, ko se prevažanje ustavi. Prevažanje se ne sme nadaljevati, dokler oni ni prešel in se ne dá signal za nadaljevanje prevažanja.

§ 234.

V presipkah in nadkopih z večjo strmino kot 25°, v katerih delajo, smejo hoditi, če so tam zaposleni delavci prej o tem obveščeni in so vzeli to na znanje.

Hoja v izvoznih jaških in presipkah.

§ 235.

(¹) Izvozni jaški in presipke morajo imeti, če rabijo tudi za prehod ljudi, posebne oddelke za hojo ljudi, ki so proti oddelku za prevažanje oziroma presipanje tako zavarovani, da ne more pri jaških nihče vtakniti roko skozi odprtine opaža in da ne more pasti nič materiala ali premoga iz presipke v oddelek za hojo. Hoja v presipkah je med presipanjem prepovedana.

(2) Če v jašku vožnja delavcev ni dovoljena, morajo hoditi delavci po oddelku za prehod.

(3) V jaških, ki so strmejši od 30° in do 20 m globoki, ni treba posebnega oddelka za prehod, ki bi bil ločen od oddelka za prevažanje; toda hoja ljudi in prevažanje se ne smeta vršiti sočasno.

Dostop v oddelek za prevažanje.

§ 236.

(1) Dostop v oddelek za prevažanje ali presipanje je sicer dovoljen:

a) če se nakladata ali razkladata podporje in material, pripenjajo ali odpenjajo vozički, in radi pregleda in popravil;

b) če so zastavljena nova delovišča, do katerih ni drugega dostopa, ali če so jaški in nadkopi sami pod odkopi.

(2) Radi dostopa v oddelke za prevažanje se je treba v vsakem primeru sporazumeti s tam zaposlenim osebjem.

Prostori, v katerih je hoja ljudi prepovedana.

§ 237.

(1) V jamskih prostorih, v katerih svetilka ugasne ali sumljivo gori, je hoja prepovedana. Če kje svetilka ugasne ali sumljivo gori, je treba takoj obvestiti obratnega vodjo, taki prostori pa se morajo ograditi in označiti s križem, kar pomeni, da je vhod nevaren in prepovedan.

(2) Enako se morajo ograditi tudi jamski prostori, v katerih je obratovanje začasno ustavljeno; delavcem je prepovedan vstop v take prostore.

Prevažanje delavcev.

§ 238.

Za prevažanje delavcev je prepovedano uporabljati naprave za prevažanje brez dovolitve rudarskega oblastva in je za to odgovorno osebje, ki je zaposleno pri teh napravah.

Nošenje orodja in materiala.

§ 239.

(1) Med hojo po lestvah je prepovedano nositi orodje, ki ni dovolj zvezano, da ne bi mogli pasti posamezni kosi in raniti ljudi. Orodje se prevaža, kjer je to le mogoče, v oddelku za izvažanje.

(2) Orodje, podporje, kamen, drugi predmeti in material morajo biti toliko daleč vstran od odprtih jaškov in strmih vpadnikov, da ne morejo pasti vanje.

Pregled oddelka za hojo ljudi.

§ 240.

(1) Vsak jašek, v katerem hodijo, morajo najmanj enkrat na mesec pregledati določeni nadzorni organi.

O pregledih se mora voditi knjiga, v katero se vpišejo dan pregleda, osebe, ki so opravile pregled, rezultat pregleda in kar je bilo storjeno radi potrebnih popravil. Po vsakem pregledu vidira knjigo obratni vodja jame.

(2) Drugi oddelki za hojo ljudi se morajo občasno pregledati in vzdrževati v dobrem stanju. Nedostatki se morajo takoj prijaviti nadzornemu organu, ki odredi, česar je treba radi popravila.

Ogled jame po nezaposlenih.

§ 241.

(1) Nezaposlenim posameznikom more dovoliti ogled jame odgovorni tehniški obratni vodja z odobritvijo vodstva rudnika, toda samo v spremstvu nadzornega organa in proti reverzu, da gredo v jamo po svoji volji in na svojo odgovornost.

(2) Skupinam (šole, društva itd.) more dovoliti ogled jame vodstvo rudnika samo v soglasju z rudarskim oblastvom.

VII. POGlavJE.

Razsvetljava.

Splošne določbe.

§ 242.

(1) V jamskih prostorih, kjer ni stalne razsvetljave, ni dovoljeno hoditi brez svetila.

(2) Razsvetljava ne sme jamski zrak občutno izprijati.

§ 243.

(1) V jamskih prostorih, kjer so ali vozijo eksplozijski motorji, se mora uporabljati varnostna razsvetljava.

(2) V jamskih prostorih, kjer je nevarnost za eksplozije, se morajo uporabljati varnostne svetilke.

(3) V jamah, kjer bi se mogli pojaviti vnetljivi plini, dovoljuje začasno uporabo odprtih svetil rudarsko oblastvo, ki odredi po stanju nevarnosti, česar je treba, da se kontrolirajo jamski prostori in imajo v zalogi varnostne svetilke.

§ 244.

Stalno se smejo razsvetljevati jamski prostori samo z zaprtimi svetilkami in mora biti njihov stekleni del zaščiten.

Karbidne svetilke.

§ 245.

Karbidne svetilke morajo biti tako narejene, da ne razvijajo večjega pritiska kot 0,5 at in ne višje temperature kot 80° C. Take dele, ki se radi topijo ali sicer lahko poškodujejo, ne smejo imeti.

§ 246.

Prenosne acetilenske svetilke z vsebino karbida nad 2 kg in stabilni razvijalci acetilena se smejo uporabljati samo z dovolitvijo rudarskega oblastva.

Čiščenje in polnjenje karbidnih svetilk.

§ 247.

(1) Izpraznujejo, čistijo in polnijo se karbidne svetilke vedno zunaj. Če je to treba storiti v jami, se izpraznijo svetilke na mestih, kjer ostanek karbida ne more povzročiti nevarnosti; ta mesta določi obratni vodja.

(2) Pri izpraznjevanju in čiščenju ostankov karbida se ne sme uporabljati voda.

(3) Pri polnjenju karbidnih svetilk se ne sme prijemati karbid z golimi rokami. Če se mora karbid pred polnjenjem drobiti, je ukreniti, česar je treba, da so zaščitene oči in pljuca delavcev.

§ 248.

Če je več ko 30 svetilk, se smejo karbidne svetilke čistiti in polniti samo v posebnih prostorih, ki so suhi, ognja in isker varni in ločeni od drugih obratnih prostorov.

Prostori za čiščenje in polnjenje karbidnih svetilk.

§ 249.

(¹) Prostori za čiščenje in polnjenje karbidnih svetilk morajo imeti vrata, ki se lahko odpirajo navzven. Okna se morajo dati lahko navzven odpirati in ne smejo imeti rešetke.

(²) Prostori morajo biti vedno očiščeni ostankov karbida in tako ogrevani in razsvetljeni, da ni nevarnosti za vžig.

(³) Prostori morajo biti tako zračeni, da ima zrak prehod na najnižjih in najvišjih mestih prostora in da ni nevarnosti, da bi se mogel odhajajoči zrak, ki je nasičen z acetilenskim plinom, vžgati ob odprtem svetilu, ognju ali iskrah iz bližnjega dimnika.

§ 250.

Prepovedano je v teh prostorih izlivati vodo iz svetilk ali jih polniti z vodo in v njih prižigati svetilke. V prostorih za čiščenje in polnjenje ne sme nihče ne kaditi ne vstopiti vanje z odprtim svetilom.

Acetilenski aparat.

§ 251.

(¹) Pri uporabi aparata, ki razvija aceten, se mora med vsakim prestankom dovodni ventil za plin zapreti. V bližini ne sme nihče ne kaditi ne imeti odprto svetilo ali ogenj.

(²) Če se v kakšnem prostoru med delom z acetilenskim aparatom občuti močnejši duh po acetilenu, se mora dovodni ventil za plin takoj zapreti, okna prostorov pa odpreti.

§ 252.

Z odprtim plinom je dovoljeno variti najmanj 3 m vstran od aparata; pri tem delu zaposleni delavci morajo imeti zaščitne naočnike.

Hranjenje karbida.

§ 253.

(¹) Za shranišča karbida in posode za polnjenje svetilk s karbidom veljajo predpisi o hranjenju karbida, ki jih izda občeno upravno oblastvo.

(²) V prostorih za čiščenje in polnjenje karbidnih svetilk ne sme biti karbida več kot za tedensko porabo, nikdar in nikoli pa več ko 300 kg.

(³) Prepovedano je hraniti karbid v jamskih prostorih.

Varnostne bencinske svetilke.

§ 254.

(¹) Stekleni valj svetilke mora biti iz debelega in dobro prekaljenega stekla in brušen pravokotno na os valja, da je svetilka zanesljivo neprodušna. Vsi deli svetilke morajo biti neprodušno zvezani. Če se dovaja zrak od spodaj, mora biti izključena možnost, da udari plamen skozi odprtino za zrak.

(²) Varnostne svetilke morajo imeti dve žični mreži. Mreža mora imeti najmanj 144 enakih odprtin na 1 cm². Debelina žic ne sme biti manjša od 0,3 mm niti večja od 0,4 mm. Notranja mreža mora biti iz železne ali jeklene žice.

(³) Varnostna svetilka mora imeti zaprt vžigalnik, da ne more plamen pri vžiganju preskočiti iz svetilke.

(⁴) Varnostne svetilke se morajo zapirati z magnetnim zapiranjem ali na drug način, ki ga prizna rudarsko oblastvo.

§ 255.

(¹) Samo rudnik sme varnostne svetilke nabavljati hraniti, čistiti, polniti in popravljati. V jami se smejo uporabljati samo rudniške varnostne svetilke.

(²) Rudarsko oblastvo odreja, katere vrste varnostnih svetilk se smejo uporabljati.

Število varnostnih svetilk.

§ 256.

(¹) Vsak delavec mora imeti varnostno svetilko. Vsaka svetilka ima številko, ki je vpisana na ime delavca, in praviloma sme samo ta delavec uporabljati to svetilko.

(²) Na rudniku mora biti varnostnih svetilk za 10% več kot znaša število zaposlenega osebja, ki uporablja varnostne svetilke.

Izdajanje in prevzemanje varnostnih svetilk.

§ 257.

(¹) Vsaka svetilka, ki se izda, mora biti v redu, nepoškodovana, čista in dobro zaprta.

(²) Vsaka svetilka se mora pred izdajo prižgati in neprodušnost sestavnih delov preizkusiti s komprimiranim zrakom, če je tak zrak na razpolago.

§ 258.

Izdajati, prevzemati in preizkušati smejo varnostne svetilke samo za to določene zanesljive osebe, ki jih je treba imeti zaradi odgovornosti v razvidu, da se vselej ve, kdo od teh je posamezno svetilko izdal ali prevzel.

§ 259.

Vsaka delavec mora pri prevzemanju tudi sam pregledati svojo svetilko, ali je pokvarjena na mreži ali steklu, dobro zaprta in ali deluje vijak za stenj. Svetilko, ki ni v redu, mora takoj zavrtniti. Ko delavec svetilko vrača, mora opozoriti na morebitne napake svetilke. Vsako poškodbo ali če je delavec varnostno svetilko odprl, je treba prijaviti obratnemu vodji.

§ 260.

Vse varnostne svetilke mora najmanj enkrat vsakega pol leta preizkusiti strokovni obratni uradnik glede njihove varnosti. Enako je treba preizkusiti tudi vsako novo in vsako popravljeno svetilko. O preizkusih se morajo voditi beležke.

Uporaba varnostnih svetilk v jami.

§ 261.

Varnostna svetilka se drži mirno, navpično in kolikor mogoče nizko. Ni dopustno mahati z njo, zlasti ne v močnem zračnem toku. Na deloviščih se varnostne sve-

tilke ne smejo obešati visoko. Višino plamena v svetilki je treba kontrolirati. Prepovedano je postavljati ali obešati svetilko pred zračilne cevi.

§ 262.

(¹) Če svetilka v jami ugasne, se sme prižgati samo na mestih, za katera se gotovo ve, da nimajo treskavih plinov.

(²) Če se pojavijo okrog svetilke treskavi plini, ki se v notranjosti mreže vžgo, je treba svetilko z nevarnega mesta počasi odstraniti ali pa plamen z vijakom ugasiti. Prepovedano je ugašati svetilko s pihanjem v plamen ali s stresanjem.

§ 263.

(¹) Prepovedano je varnostne svetilke v jami odpirati ali čistiti.

(²) Če je svetilka zakajena, če previsoko gori ali se drugače pokvari, jo je treba ugasiti in zamenjati z rezervno svetilko.

(³) Rezervnih svetilk mora biti zadostno število na mestih, ki jih določi odgovorni obratni vodja.

§ 264.

Vsi delavci morajo biti poučeni o ravnanju z varnostnimi svetilkami in o nevarnostih, ki se lahko povzročijo z nepravilnim ravnanjem.

Shrambe za svetilke.

§ 265.

(¹) Shrambe za svetilke morajo biti zgrajene ognja varno. Predeli shrambe za svetilke, za čiščenje in polnjenje svetilk morajo biti ognja varno med seboj ločeni; vsak mora imeti poseben izhod, vrata pa se morajo odpirati navzven. Shrambe za svetilke ne smejo biti ne pri samem vходу v jamo ne v zgradbi jaška, temveč najmanj 10 m vstran; od skladišč in drugih obratnih prostorov pa morajo biti ognja varno oddaljene. Okna se morajo dati lahko odpirati navzven in ne smejo imeti rešetke. Tla ne smejo vpijati bencina.

(²) Če je mogoče, se shranjujejo svetilke, pripravljene za uporabo, v posebnem prostoru za izdajanje svetilk.

§ 266.

(¹) Shrambe za svetilke se morajo dobro zračiti. Zračni tok mora imeti prehod skozi odprtine na najnižjih in najvišjih mestih prostorov; izključeno pa mora biti, da bi se odhajajoči tok vžgal ob luči, iskrah ali dimniku. Odprtine morajo imeti mreže iz žice z ozkimi prehodi za zrak.

(²) Shrambe za svetilke se smejo ogrevati in razsvetljevati samo tako, da je izključena nevarnost vžiga.

(³) V shrambah za svetilke morajo biti potrebna sredstva za hitro pogašenje morebitnega ognja, in sicer pri izhodu in nad posodo za polnjenje bencina.

(⁴) Prepovedano je vstopati v shrambo za svetilke z odprtim svetilom, ognjem ali tam kaditi, na kar mora opozarjati napis na vratih.

(⁵) Odpadki krp in snažilne volne se zbirajo v zaprtih pločevinastih posodah in se odpravljajo vsak dan. Odpadki stenja se zbirajo v zaprtih pločevinastih posodah z vodo.

Polnjenje z bencinom.

§ 267.

(¹) V prostoru za polnjenje varnostnih svetilk se hrani bencin v kovinski nepropustni in dobro zaprti po-

sodi, z vsebino do največ enega sode bencina. Posode za polnjenje morajo biti enakega sistema, da se ne more bencin med polnjenjem pomejati. Posode morajo imeti cev za pretakanje bencina; višina bencina mora biti v njih vedno vidna.

(²) Če je posoda za polnjenje svetilk zvezana po cevi s skladiščem bencina, morajo biti na cevi, tako pri posodi za polnjenje kakor v skladišču, vdeleni ventili, ki se po vsakem polnjenju posode zapro. Če je v posodi bencina samo za eno svetilko in je polnjenje avtomatično, se glavni ventil po napolnitvi svetilk zapre. Sicer se prenaša bencin v posebnih primernih posodah, to pa le podnevi.

Ravnanje v shrambah za svetilke.

§ 268.

(¹) Izdajajo in prevzemajo se varnostne svetilke tako, da delavci ne vstopajo v shrambe za svetilke.

(²) Svetilke se smejo prižgati samo, kadar so zaprte.

(³) Svetilke se ne smejo odpirati in čistiti na istih mizi, kjer se polnijo. Kdor polni svetilke, ne sme manipulirati z vžigalnikom.

Hranjenje bencina.

§ 269.

(¹) Za zunanje hranjenje bencina veljajo predpisi občnega upravnega oblastva.

(²) Prepovedano je hraniti bencin v jami, razen za potrebo bencinskih lokomotiv in z dovolitvijo rudarskega oblastva. Tedaj se sme imeti največ 250 l bencina v posebnem zaprtem prostoru, ki je ognja varen in dobro prezračevan. Odprtine za polnjenje morajo biti tako urejene, da se avtomatično zapirajo in da jih neupravičenci ne morejo odpreti.

Olajšave glede ureditve shrambe za svetilke.

§ 270.

Na manjših rudnikih, kjer ni več kot 50 varnostnih svetilk, more dovoliti rudarsko oblastvo olajšave glede ureditve shrambe za svetilke.

Električne varnostne svetilke.

§ 271.

(¹) Ročne električne varnostne svetilke morajo biti izdelane solidno in nepropustno za tekočine. Iskre pri prižiganju in ugašanju svetil ne smejo priti v dotik z zrakom. Póla baterij ne smeta povzročiti, če je svetilka zaprta, kratki stik.

(²) Žarnica mora biti zaščitena z močnim zaščitnim steklom, ki mora tako neprodušno držati, da je izključena vsaka zveza z zunanjim zrakom. Steklo mora biti tudi še zaščiteno zoper poškodbe z dovolj močno mrežo ali s paličicami.

(³) Svetilka se mora zapirati magnetsko ali na drug način, ki ga prizna rudarsko oblastvo.

(⁴) Povprečna gorilna doba električne svetilke mora biti za 2 uri daljša kot traja delovni čas izmene.

Ravnanje z električnimi svetilkami.

§ 272.

(¹) V jamah ali delih jame, ki so po mnenju rudarskega oblastva na podstavi predhodnega oglada nevarni

zaradi eksplozij premogovnega prahu ali imajo stalno močne pojave metana, se smejo uporabljati samo varnostne električne svetilke, katere nabavlja, hrani, polni in popravlja rudnik in jih je odobrilo rudarsko oblastvo. Za jame, ki uporabljajo bencinske svetilke, a rudarsko oblastvo spozna, da je treba uvesti električne svetilke, more dovoliti rudarsko oblastvo njih postopno vpeljavo.

(²) Glede števila varnostnih električnih svetilk in rezervnih svetilk veljajo isti predpisi kot za varnostne bencinske svetilke.

§ 273.

Izdajajo in prevzemajo se varnostne električne svetilke v shrambi za svetilke enako kot pri varnostnih bencinskih svetilkah. Svetilke se smejo izdajati delavcem samo v dobrem stanju. Prepovedano je odpirati svetilke v jami.

§ 274.

Najmanj enkrat na leto se morajo varnostne električne svetilke preizkusiti, ali so v redu, vsaka nova ali popravljena svetilka pa pred uporabo.

Stalna električna razsvetljava v jami.

§ 275.

Glede ureditve stalne električne razsvetljave v jami veljajo elektrotehnični predpisi, ki jih prizna rudarsko oblastvo.

Zunanja razsvetljava.

§ 276.

(¹) Vsi izhodi iz jame, obratne stavbe in naprave, delavnice, okolica skladišč, nakladalni in razkladalni mostovi in klančine, proge in jalovišča morajo biti med delom zadostno razsvetljeni. Enako morajo biti razsvetljena med delom delovišča in njihova okolica na površinskih kopih. Sicer se mora o mraku delo na teh mestih ustaviti.

(²) Strojne naprave morajo biti tako razsvetljene, da se dobro vidijo vsi stroji, zlasti pa premični deli strojev.

§ 277.

(¹) Za zunanjo razsvetljava se sme uporabljati vsako sredstvo, ki ne ogroža življenja in imovine.

(²) Svetilke morajo biti dovolj vstran od lahko vnetljivih predmetov ali pa morajo biti zavarovane z zaščitno pločevino ali kakšnim drugim sredstvom.

Zunanja varnostna razsvetljava.

§ 278.

(¹) Na mestih, kjer se morejo pojaviti plini, kot pri vrtanju za pline ali nafto, se mora uporabljati varnostna razsvetljava.

(²) V delavnicah, skladiščih itd., kjer so v bližini lahko vnetljive snovi, se ne sme uporabljati odprto svetilo. V skladiščih premoga in briketov se mora zaprto svetilo zaščititi zoper poškodbe.

(³) V briketnicah, sušilnicah in prebiralnicah in kjer se sploh razvija premogovni prah, in v prostorih, kjer obratujejo eksplozijski motorji, se mora uporabljati varnostna razsvetljava.

(⁴) V skladiščih eksplozivnih in vnetljivih sredstev, bencina ali karbida se mora uporabljati varnostna razsvetljava.

(⁵) Prepovedano je vstopati v zračilne in dimne kanale z odprtim svetilom.

VIII. POGlavJE.

Razstrelivo, ravnanje in delo z razstrelivom.

Splošne določbe.

§ 279.

(¹) Razstreliva in vžigala se morajo tako prevažati, hraniti in uporabljati, da ne trpi njihova kakovost škode in da je izključena vsaka nevarnost za ljudi.

(²) Nabavljati, hraniti, prenašati in uporabljati se morajo razstreliva in vžigala po občnih predpisih, kolikor ni za rudnike drugače odredeno.

§ 280.

Glede hranjenja razstreliv in vžigal, ravnanja, preizkušanja, uporabe, uničevanja, izogibanja posebnih nevarnosti, vpliva vlage, toplote in mraza, občutljivosti za trenje, udarec, ogenj itd., se morajo rudniki držati navodil tovarne, ki je izdelala razstreliva in vžigala. Kolikor bi ne bila ta navodila v skladu s temi predpisi, se mora to javiti rudarskemu oblastvu.

§ 281.

(¹) Razstreliva in vžigala prevzemajo, prevažajo do skladišč, spravljajo v skladišča, hranijo, izdajajo in uporabljajo ter neporabljena razstreliva prevzemajo osebe, ki jih posebej za to določi odgovorni obratni vodja.

(²) Da ustrezajo prevzemanje, hranjenje, prevoz, izdajanje in poraba razstreliv in vžigal predpisom in navodilom, so poleg obratnega vodje odgovorni tudi vsi organi, katerim so ti posli zaupani. Te osebe so odgovorne tudi za voditev glavne knjige za razstreliva in knjig za izdajanje in porabo razstreliv. Nadzorni organi vpišejo, kar opazijo pri kontroli, v knjigo za razstreliva.

(³) Za pomožno osebje pri prenosu, shranjanju in izdajanju razstreliv in vžigal se jemljejo zanesljivi ljudje.

Varnostna razstreliva.

§ 282.

Praviloma se uporabljajo na rudnikih razstreliva, ki so izdelana na bazi amonijevega nitrata, so varna za ravnanje, a niso občutljiva za trenje in udarec. Ta razstreliva ne smejo vsebovati nitroglicerina.

§ 283.

(¹) Varnostno razstrelivo se hrani praviloma na površini. Prostori za hranjenje varnostnega razstreliva morajo biti suhi; njihova okna morajo imeti rešetke in goste žične mreže, vrata pa se morajo dobro zapirati. Zgradba mora imeti lahko streho in strelodod, ki ga pregledajo vsakega pol leta strokovnjaki. Zgradba, kjer je shranjeno varnostno razstrelivo, ne sme biti nastanjena. V skladišču se ne sme hraniti nič drugega.

(²) Vžigalna vrstica se sme imeti v istem prostoru, kjer je varnostno razstrelivo; vžigalne kapice pa se morajo hraniti ločeno v posebnih shraniščih.

(³) Množina razstreliva, kolikor ga je treba za dnevno porabo, se sme imeti v jami blizu delovišč v shrambah (>kamricah<) za varnostno razstrelivo, na površini pa v zemljenici ali kleti, ki se dá zapirati.

(⁴) Shranišče z varnostnim razstrelivom je treba po možnosti izolirati od drugih zgradb. Če je preblizu proge, ceste ipd., ga je treba obdati z nasipom, ki je enako visok z zidovi skladišča.

Vžigalna razstreliva.**§ 284.**

(¹) Vžigalne kapice, frikcijski in električni vžigalniki se štejejo za nevarne razstrelne snovi.

(²) Vžigalne kapice, frikcijski in električni vžigalniki se morajo hraniti ločeno od razstreliv.

§ 285.

(¹) Vžigalne kapice, frikcijski in električni vžigalniki smejo biti shranjeni, največ do 100 kapic ali vžigalnikov, v nenastanjenih prostorih in zaprti miznici ali v vdolbini zida, kar se mora javiti rudarskemu oblastvu. To velja tudi za hranjenje v jami. Takih mest za hranjenje sme biti izjemno tudi več, toda morajo biti med seboj dovolj oddaljena. Frikcijski in električni vžigalniki naj številčno ustrezajo vžigalnim kapicam.

(²) Za hranjenje večjih množin vžigalnih kapic morajo biti zgrajena posebna skladišča.

Skladišča vžigalnih kapic.**§ 286.**

(¹) Skladišča vžigalnih kapic na površini se gradijo za hranjenje nad 100 do največ 30.000 vžigalnih kapic, jamska skladišča pa do največ 15.000 kapic.

(²) Če naj se hrani na površini več ko 30.000 ali v jami več ko 15.000 vžigalnih kapic, se mora za presežek zgraditi posebno skladišče.

§ 287.

(¹) Gradnjo skladišča vžigalnih kapic na površini ali pa podzemno odobri na podstavi komisijekega ogleda občeno upravno oblastvo sporazumno z rudarskim oblastvom. Na enak način se izda tudi odobritev za uporabo skladišča.

(²) V skladišču se ne smejo hraniti večje množine vžigalnih kapic kot je ob odobritvi rudarsko oblastvo določilo. Skladišča za hranjenje vžigalnih kapic morajo biti zaklenjena, prostorno pa morajo ustrezati odobreni množini vžigalnih kapic.

(³) Na skladišču mora biti pribita tabla z napisom: »Pozor! Kajenje in odprto svetilo najstrože prepovedana. Skladišče vžigalnih kapic kosov.«

§ 288.

Skladišča pregledujeta kdaj pa kdaj rudarsko in občeno upravno oblastvo.

§ 289.

Za skladišča vžigalnih kapic veljajo sicer predpisi za skladišča nevarnih razstreliv, pri čemer se računa, da ustreza 3 kg nevarnega razstreliva praviloma 100 vžigalnih kapic.

Skladišča vžigalnih kapic na površini.**§ 290.**

(¹) Za hranjenje vžigalnih kapic od 100 do 3.000 kapic morejo služiti skladišča, zgrajena iz solidno zaprte lesene konstrukcije, ki je od vseh strani, izvzemši vrata, obdana in pokrita z 1 meter debelo plastjo presejanega peska ali zemlje brez kamnov. Vrata morajo biti na tisti strani, na katero more povzročiti morebitna eksplozija najmanj škoda.

(²) Skladišča, ki služijo za hranjenje nad 3.000 do 30.000 vžigalnih kapic, morajo biti solidno zidana in obdana z nasipom, ki sega do strehe in je na vrhu 0,5 m širok, ali pa morajo biti postavljena v naravnih ali umetnih kotanjah. Streha mora biti iz lahke konstrukcije. Skladišče mora imeti strelvod, ki ga pregledajo vsakega pol leta strokovnjaki.

§ 291.

(¹) Skladišča morajo biti suha in dobro ventilirana. Zaloge segajo najvišje do 1 m pod streho in morajo biti tako spravljene, da jih sonce ne more obsevati.

(²) Skladišče se mora tako zgraditi, da nima sestavnih delov, ki bi mogli dajati iskre. Tla morajo biti iz mehkega materiala.

§ 292.

Skladišča za hranjenje nad 100 do 3.000 vžigalnih kapic imajo samo prostor za hranjenje vžigalnih kapic. Skladišča, ki služijo za hranjenje nad 3.000 do 30.000 vžigalnih kapic, sestojijo iz shrambe za hranjenje vžigalnih kapic in iz sprednjega prostora, ki sta med seboj ločena z rešetkastimi vrati, ki se dajo zapirati. V sprednjem prostoru je razdeljevalec ločen z ograjo od prevzemnikov vžigalnih kapic. Zunanja vrata skladišča morajo biti solidno zgrajena in se morajo dati dobro zapirati.

§ 293.

Skladišče, ki je vgrajeno pod površino, ni treba obdajati z nasipom, če je ob eksploziji manj nevarno za okolico kakor skladišče na površini, ki je zavarovano z nasipom.

Zaščitni okoliš skladišč na površini.**§ 294.**

(¹) Skladišča morajo biti tako postavljena, da ob eksploziji ne morejo biti ogroženi ne ljudje ne površinski objekti. Ožji in širši zaščitni okoliši se določijo po vrsti objektov, ki bi mogli biti ogroženi.

(²) Med objekti prvega reda so zgradbe in naprave, železnice in poti, katerih poškodovanje velja za hujši primer.

(³) Objekti drugega reda so zgradbe podjetja, ki ne služijo obratu rudnika ali so v njih ljudje samo kdaj pa kdaj, in poti z manjšim prometom.

(⁴) Skladišča vžigalnih kapic morajo biti, če je v njih shranjeno 100 do 1.500 oziroma 1.500 do 3.000 kapic, v stran od objektov najmanj 50 oziroma 100 m. Skladišča, v katerih je shranjenih 3.000 do 30.000 kapic, morajo biti v stran od objektov prvega reda najmanj 500 m, od objektov drugega reda pa najmanj 200 m. Te razdalje se smejo zmanjšati, če je nevarnost zaradi oblike ozemlja manjša. Enake razdalje morajo biti tudi med posameznimi skladišči vžigalnih kapic, pri čemer se štejejo skladišča za objekte prvega reda.

Jamska skladišča vžigalnih kapic.**§ 295.**

Jamska skladišča vžigalnih kapic se smejo dovoliti samo, če ni v bližini rudnika primerne površinskega mesta za postavitev skladišča in če se dá skladišče v jami tako izbrati in zgraditi, da ob eksploziji ne morejo biti ogroženi ne jamski ne zunanji rudniški objekti, pa tudi ne ljudje. V vlažni jami ali na vlažnem mestu se skladišče za vžigalne kapice ne sme graditi.

§ 296.

Skladišče mora biti urejeno v eni polovici prostora, ki je prečen na vhod iz proge, tako da ne morejo udarni valovi in plini morebitne eksplozije vžigalnih kopic škoditi jamskim prostorom za hojo in prevažanje, ljudem in napravam. Po potrebi in po množini shranjenih vžigalnih kopic je treba zgraditi skladišče na koncu več v ta namen narejenih prečnih prog.

§ 297.

Skladišča za hranjenje nad 3.000 vžigalnih kopic morajo imeti tudi sprednji prostor, ločen od shrambe za shranjevanje vžigalnih kopic po rešetkastih vratih. Osi shrambe in sprednjega prostora morata biti med seboj pravokotni. Zunanja vrata skladišča morajo imeti rešetko in biti trdno zgrajena.

§ 298.

Za jamska skladišča se morajo smiselno uporabljati ostali predpisi, ki veljajo za skladišča na površini.

Legajamskih skladišč za vžigalne kopic.

§ 299.

Jamska skladišča vžigalnih kopic je treba tako postaviti, da so suha in da je v njih temperatura kolikor mogoče stalna in ne pod lediščem. Plini, ki bi se razvili pri morebitni eksploziji skladišča, se ne smejo razširiti ne v delovišča ne v prostore za hojo ljudi in za prevažanje.

§ 300.

Če bi plini od morebitne eksplozije vžigalnih kopic ne mogli neposredno prehajati v odhajajoči jamski zračni tok, se morajo postaviti v dostopni progji najmanj 20 m od skladišča tako močna vrata, da morejo vzdržati pritisk eksplozije.

§ 301.

Skladišča morajo praviloma biti oddaljena od jaškov, dovozišč in delovišč po množini shranjenih vžigalnih kopic, in sicer: do 3.000 vžigalnih kopic najmanj 100 m, do 7.500 vžigalnih kopic najmanj 150 m in od 7.500 do 15.000 vžigalnih kopic najmanj 200 m zračne črte. Enake razdalje morajo biti tudi med posameznimi skladišči vžigalnih kopic.

Nabava razstreliv in vžigal.

§ 302.

(¹) Nabava razstreliv in vžigal, ki so potrebna za delo v rudniku, je dovoljena samo rudarskemu podjetniku oziroma pooblaščenim organom rudnika.

(²) Prepovedano je prinašati in na rudniku uporabljati druga razstreliva in vžigala razen tistih, ki jih je v ta namen nabavil rudarski podjetnik.

(³) Enako je prepovedano odnašati ali v druge namene uporabljati razstreliva in vžigala, ki so nabavljena za rudarske potrebe.

Prevzemanje in prevažanje.

§ 303.

Razstreliva in vžigala prevzema od železniške postaje in jih takoj spravlja v skladišča tista kvalificirana oseba, ki je določena tudi za hranjenje teh snovi. Ta oseba mora biti prijavljena rudarskemu oblastvu.

§ 304.

(¹) Razstreliva in vžigala se prevažajo v svoja skladišča ločeno od vžigalnih kopic pod nadzorstvom zanesljivega in izkušenega organa.

(²) Pri prevažanju z vozovi ali vozički je treba zlasti paziti, da ležijo zaboji z razstrelivom varno; škatle z vžigalnimi kopicami pa morajo ležati na mehki podlagi in biti s konopei varno privezane na vozovih. Vozovi ali vozički z vžigalnimi kopicami si smejo slediti med seboj in od razstreliva najmanj v razdalji 20 m, morajo imeti črno zastavo z belo črko B in ne smejo voziti nikakršen drug material; ljudi pa, ki hodijo mimo, je treba opozorjati na nevarnost.

(³) Pri ročnem prenosu se zaboji in škatle oprezno vzdigujejo, nosijo in na rahlo spuščajo. Nosači vžigalnih kopic morajo biti medsebojno in od razstreliva najmanj 10 m oddaljeni.

§ 305.

Osebe, ki so zaposlene pri prevažanju razstreliva, ne smejo kaditi, nositi ogenj in svetila. Zaprto varnostno svetilo sme nositi samo spremljevalec, a se ne sme voziti na vozu ali vozičku, v katerih se prevažajo razstreliva ali vžigala.

§ 306.

Razstrelivo in vžigalne kopic se ne smejo prevažati v jami ne skupaj ne z drugim materialom in predmeti. Prevažajo se v zabojih oziroma v škatlah.

§ 307.

Za prevažanje vžigalnih kopic v jami morajo imeti vozički pokrov in biti obloženi z žaganjem ali podobnim mehkim materialom. V jaških se ne smejo spuščati med vožnjo ljudi. Strojnik in dovozači morajo biti obveščeni, da se bodo prevažale vžigalne kopic. Voziti je treba počasi kot pri vožnji ljudi; kletka ne sme naglo sestiti, dovozači pa morajo ravnati z vozičkom oprezno in brez sunkov. Varnostno svetilo sme nositi samo spremljevalec.

Spravljanje v skladiščih.

§ 308.

Razstreliva in vžigala se spravlja v svojih skladiščih v neodprtih zabojih oziroma škatlah.

§ 309.

O prevzemu in izdajanju razstreliva se vodi posebna »glavna knjiga za razstreliva«. V glavno knjigo za razstreliva se vpisujejo shranjene množine razstreliv in vžigal, dan in mesec prevzema, čas izdelave, tovarniška številka in kdo je pošiljke prevzel in shranil. Tovorni listi se morajo hraniti najmanj 6 mesecev.

§ 310.

Vsako prevzeto pošiljko razstreliva, vžigalne vrvice in vžigalnih kopic mora glede njihove uporabnosti pregledati organ, ki ga za to določi jamski obratni vodja.

§ 311.

Osebe, ki so med spravljanjem in vobče med katero koli manipulacijo v skladiščnih prostorih, morajo imeti varnostno svetilo in ne smejo kaditi.

Izdajanje.

§ 312.

Pri odpiranju zabojev in škatel z vžigalnimi kapiami je treba ravnati oprezno po navodilih tovarne. Pri tem se ne sme uporabljati železno orodje. Odpirati je dovoljeno samo v sprednjem prostoru skladišča.

§ 313.

(¹) Razstreliva in vžigala se izdajajo obratu samo po nakazilih, ki jih podpiše odgovorni obratni vodja ali drug obratni uradnik, ki ga on določi; navadno za potrebo ene izmene, toda največ za celodnevno. Izjeme more dovoljevati rudarsko oblastvo.

(²) Izdana razstreliva in vžigala se vpišejo, ko se izdaja konča, v glavno knjigo za razstreliva z navedbo imena oseb, ki so razstreliva in vžigala izdale ali nazaj prevzele, imena prevzemnikov, dneva izdaje ali prevzema, izdanih ali prevzetih množin in časa izdelave in tovarniške številke.

§ 314.

(¹) Osebe, ki smejo prevzemati razstreliva in vžigala, je treba dati nadzornemu organu, ki izdaja razstreliva in vžigala, pismeno na znanje. Te osebe morajo biti o ravnanju z razstrelivimi snovmi popolnoma poučene.

(²) Razstrelivo, ki je potrebno v eni izmeni, smejo prevzemati za posamezna delovišča kopači, za več delovišč pa strelci. Vžigalne kapice smejo prevzemati za svoja delovišča strelci ali prvi delavci. Z odobritvijo rudarskega oblastva smejo prevzemati vžigalne kapice za posamezna delovišča izjemoma tudi kopači.

§ 315.

Razstrelivo, vžigalno vrvice in vžigalne kapice, potrebne v eni izmeni, prevzemajo kopači ali strelci oziroma prvi delavci na podstavi nakazil, ki jih izda za to določeni nadzorni organ. Oseba, ki izdaja, prevzema nakazila in izda prinosnikom nakazil potrdila, v katerih so izdane množine izpisane z besedami. Izdane množine se vpisujejo v knjigo za razstreliva tistega obrata, v kateri ima vsako delovišče svojo stran. Zlasti se mora vpisati, komu je bilo razstrelivo izdano. V isto knjigo se vpisujejo tudi morebitne vrnjene množine.

§ 316.

Razstreliva in vžigala se izdajajo za potrebo ene izmene na mestih, ki jih določi odgovorni obratni vodja. Vžigalne kapice se ne smejo izdajati v sami shrambi, kjer so shranjene, temveč pri vходу v skladišče ali v sprednjem prostoru skladišča. Če so v jami eksplozije varna vrata, se izdajajo kapice pred temi vrati. Pri izdajanju se sme uporabljati samo varnostno svetilo.

Prenos in spravljanje na deloviščih.

§ 317.

(¹) Razstrelivo se nosi na delovišče na način, kakor določi obratni vodja jame. Ena oseba ne sme nositi več ko 25 kg.

(²) Vžigalne kapice se nosijo v leseni ali kovinski škatli ali v torbi iz usnja, ki so močne in se dobro zapirajo. Ena oseba sme nositi največ 100 vžigalnih kapi.

(³) Razstreliva in vžigalnih kapi ne sme prevzeti ne nositi ena oseba več ko 3 kg. Množine, manjše od 3 kg, sme nositi ena oseba, toda imeti mora vžigalne kapice na eni, razstrelivo pa na drugi strani.

§ 318.

(¹) V bližini delovišča se imajo razstrelivo in vžigalne kapice na varnem in suhem mestu v zabojih praviloma ločeno in med seboj več metrov narazen. Zaboji morajo biti zaklenjeni, ključ pa mora imeti v hrambi kopač ali strelec oziroma prvi delavec. V teh zabojih ne sme biti nič drugega.

(²) Strelci smejo hraniti razstreliva in vžigala, katerih ne nosijo s seboj, v za to določenih prostorih (shrambah za razstrelivo).

§ 319.

(¹) V jami ne porablja razstrelivo in vžigalne kapice se vrnejo v skladišče, če traja prestanek med delom več kot 32 ur. Rudarsko oblastvo more odrediti za posamezne rudnike, da se neporabljenost razstrelivo in neporabljenost vžigalne kapice vrnejo v skladišče tudi po krajših prestankih dela.

(²) Na površinskih kopih ne porabljenost razstrelivo in vžigalne kapice se vrnejo v skladišče, če ni nadaljnje izmene.

§ 320.

(¹) Neoporabna razstreliva in vžigala se morajo takoj vrniti skladišču.

(²) Neoporabna razstreliva in vžigala mora nadzorni organ, kateremu je poverjeno vodstvo skladišča, dati uničiti po navodilih, ki jih izda odgovorni obratni vodja.

Vžigalne vrvice.

§ 321.

Vžigalne vrvice morajo biti dvakrat ovite, pregorenja in vlage varne in kar le moči neobčutljive za razlom. Ne smejo imeti zunanje poškodbe. En meter vžigalne vrvice ne sme goreti manj ko 90 in ne več ko 150 sek.

§ 322.

(¹) Vžigalne vrvice morajo biti shranjene v suhih prostorih, kjer ne sme biti čez mero ne hladno ne vroče.

(²) Pri prevzemanju vžigalne vrvice se najmanj od vsakega stotega kolobarja preizkusi en meter glede sposobnosti in trajanja gorenja ter občutljivosti glede na mehanične učinke. To se ponovi, če leži vžigalna vrvice neuporabljenost več ko mesec dni. Če se pokažejo pri takih preizkusih nedostatki, se mora preizkus opraviti na več kolobarjih. Po izidu odloči obratni vodja, ali in ob kakšnih varnostnih ukrepih se smejo vžigalne vrvice uporabljati. Pomanjkljivosti je treba javiti tovarni vžigalne vrvice, ob ponovitvi pa tudi rudarskemu oblastvu. Pomanjkljivosti se vpišejo v glavno knjigo za razstreliva.

Delo z razstrelivi vobče.

§ 323.

(¹) Pri uporabi razstreliv in vžigal se je treba ravnati po navodilih tovarne o uporabi teh razstreliv in vžigal.

(²) Vrste razstreliv in vžigal, ki se uporabljajo na rudniku, se morajo prijaviti rudarskemu oblastvu.

(³) Razstrelivo se uporablja v obliki patron.

Strelci.

§ 324.

Za strelca sme biti postavljen, kdor je najmanj 3 leta bil zaposlen kot prvi kopač v jami z enakimi ali večjimi

nevarnostmi. Strelce je treba prijaviti rudarskemu oblastvu. Delati z razstrelivom, kjer ni strelcev, smejo z dovolitvijo rudarskega oblastva kopači, toda pod nadzorstvom prvih delavcev.

Oprema, nabijanje in mašitev.

§ 325.

(¹) Patrone se smejo opremiti ali zvezati s strelnim strojčkom samo neposredno pred streljanjem. Vžigalne kapice se pritrjajo na vžigalno vrstico samo s posebnimi kleščami, nikakor pa ne z zobmi. Pri opremiti in vobče pri delu z razstrelivom se ne sme svetilka blizu držati; kajenje je pa strogo prepovedano. Opremljene patrone se ne smejo nositi v isti roki z odprtim svetilom.

(²) Pri nabijanju in mašitvi nabojev se ne smejo uporabljati železne palice, temveč samo lesene. Patrone se morajo polagati posamez v vrtano luknjo in toliko potiskati, da ena zraven druge izpolnijo vrtano luknjo, da bi mogel ves naboj eksplodirati. Opremljena patrona se mora pazljivo vlagati, da se pri tem vžigalna vrstica ne lomi. Opremljena patrona mora biti zadnja oziroma najbližja mašilu.

(³) Mašiti se sme samo z mehko snovjo, ki ne daje isker, kot z glino ipd. Ne sme se mašiti z lahko vnetljivo snovjo, kot s premogom ali papirjem. Nadzorni organi morajo skrbeti za pravilno snov za mašitev.

(⁴) Med vlaganjem opremljenih patron smejo biti razen nadzornih organov navzoče samo osebe, ki so zaposlene s streljanjem. Drugi delavci se morajo toliko odmakniti, da so ob slučajno prezgodnji eksploziji na varnem.

Odstrelitev naboja.

§ 326.

(¹) Pred odstrelitvijo naboja se morajo delavci umakniti na varna mesta. Kjer takih ni, se morajo urediti zakloni.

(²) Osebe, ki naboje odstreljujejo, morajo pred odstrelitvijo poskrbeti, da ne more nihče slučajno priti v bližino; osebe, ki so v bližini, pa morajo opozoriti z vzklikom »ogelj!«, da se umaknejo na varna mesta. Streljati se sme samo, ko so se umaknili vsi na varna mesta.

(³) Če se pričakuje skorajšnji preboj v drugo delovišče, se morajo zanesljivo in pravočasno obvestiti o streljanju tudi delavci tega delovišča.

§ 327.

(¹) V večjih površinskih kopih, kjer se ni mogoče sporazumevati s klicanjem, se odstrelijo vsi naboji ob določenem času pod vodstvom za to določenega strelca ali prvega delavca. Delavci se opozorijo na odstrelitev naboja z zvočnimi signali, z zvoncem ali pod.; signali pa se morajo slišati na vseh mestih. Prvi signal se dá najmanj 5 minut pred odstrelitvijo, drugi signal pred samo odstrelitvijo; s tretjim signalom po streljanju se pa delavcem oznani, da se morejo vrniti na svoja delovišča. Posamezno streljati izven določenega časa se sme samo z dovolitvijo nadzornega organa ob potrebnih varnostnih ukrepih.

(²) Streljanje pri podzemeljskem odkopavanju v širokem odkopnem čelu se sme opravljati samo tako, da niso delavci ogroženi. Opreznostni ukrepi se predlagajo rudarskemu oblastvu v odobritev.

§ 328.

(¹) Vžigalne vrvice naboja morajo biti tako dolge, da morejo oseba, ki odstreljuje naboj, in njeni morebitni pomočniki zlagoma priti na varna mesta. Vžigalne vrvice, krajše od 60 cm, se ne smejo uporabljati. Če odstreljuje ena oseba več nabojev, mora biti vsaka vžigalna vrstica, ki se prej zažge, za najmanj 10 cm daljša od naslednje; vžigalna vrstica, ki se poslednja zažge, pa mora moletiti še za najmanj 15 cm iz naboja. Pri vžiganju z odprtim ognjem mora biti vžigalna vrstica na koncu posevno odrezana.

(²) Ne sme se nabiti in zamašiti več lukenj, kot se jih hkrati odstreliti. Ena oseba, ki strelja, sme odstreliti največ 5 nabojev. Če so pa vžigalne vrvice dolge najmanj 1'2 m, sme ena oseba, ki strelja, odstreliti največ 6 nabojev. Pri streljanju s tuljci se predlaga rudarskemu oblastvu v odobritev, koliko tuljcev sme odstreliti ena oseba, ki strelja.

(³) Kolikor ne dovoli rudarsko oblastvo drugače, se sme streljati samo z vžigalno vrstico ali električno. Pri električnem in vsakem drugem streljanju iz daljave se sme napraviti zveza za streljanje samó neposredno pred streljanjem.

(⁴) Strelni strojčki za odstrelitev nabojev se morajo vzdrževati vedno v dobrem stanju, preizkušati in občasno temeljito očistiti in namazati.

(⁵) Ročko za sukanje strelnega strojčka mora hraniti strelec ali prvi delavec.

(⁶) S posebno pazljivostjo se morajo izolirati in vzemljiti električni stroji in vodi in redno vzdrževati zveze tračnic električnega prevoza, da se preprečijo pojavi blodečih tokov in nevarnost prehoda teh tokov na vode, ki vežejo naboje in strelni strojček.

Po odstrelitvi naboja.

§ 329.

(¹) Po odstrelitvi naboja se delavci ne smejo vrniti na mesto streljanja, dokler se plini in dim od naboja toliko ne razredčijo, da se dá delovišče pregledati. Za to je odgovoren prvi kopač delovišča.

(²) Po električnem vžigu se mora strojček odklopiti od žic, ki vodijo k nabojem. Če se naboji ne odstrelijo, se mora najprej odklopiti strojček od žic in šele potem se sme oditi na delovišče radi ugotovitve, kje je bil kratki stik.

§ 330.

(¹) Če se niso slišali vsi naboji jasno in ločeno ali je bilo odstreljenih več nabojev, kot jih sme odstreliti ena oseba, ki strelja, je treba počakati najmanj 15 minut. Če kakšen naboj ni odstrelil ali je bilo skupaj odstreljenih več nabojev, kot jih smeta odstreliti dve osebi, ki streljata, je treba počakati najmanj pol ure. Pri električnem streljanju se čaka najmanj 15 minut.

(²) Delavci se vračajo po streljanju na svoja delovišča oprezno, na deloviščih pa se morajo z obsevanjem in obrtkavanjem prepričati o varnosti stropa in sten.

§ 331.

Če se domneva, da so med odstreljenim materialom vžigalne kapice ali razstrelivo, ga je treba pregledati na delovišču samem. Tudi potem se tovari dobljeni material v posebne vozičke, ki jih je treba na za to določen način označiti in še zunaj pred separacijo pregledati. V separaciji in pri nakladanju v wagone je treba paziti,

da ne dospejo ostanki razstreliva in vžigalnih kapič v pošiljke.

Neodstreljeni naboji.

§ 332.

(1) Neodstreljeni naboji in ostanki razstreliva v vrtanih luknjah se morajo praviloma odstraniti z novim nabojem. Odstreljeni material je treba pri nakladanju pregledati, ali ni v njem ostankov razstreliva ali vžigalnih kapič.

(2) O neodstreljenih nabojih in ostankih razstreliva je treba obvestiti nadzornega organa, pri izmenjavi izmene pa tudi naslednjega kopača, če se neodstreljeni naboji in ostanki razstreliva v vrtanih luknjah niso mogli odstraniti ali če se odstreljeni material ni mogel pregledati. Neodstreljeni naboji se morajo na določeni način označiti.

§ 333.

Prepovedano je vrtati neodstreljene naboje ali naprej vrtati v odstreljenih vrtanih luknjah, če je ostalo v njih kaj razstreliva. Enako je prepovedano vrtati v vrtanih luknjah, ki so po izpihanju naboja ostale popolnoma ali deloma ohranjene. Da se take ohranjene vrtane luknje iznova nabijejo in zamaše, sme dovoliti samo nadzorni organ po nadrobnejšem pregledu.

§ 334.

(1) Nova luknja se sme vrtati ob neodstreljenem nabojem le v taki razdalji in s takšno smerjo, da se ne navrti neodstreljeni naboj, ki naj se odstrani z odstrelitvijo novega naboja.

(2) Potem, ko se neodstreljeni naboj z novim streljanjem odstrani, se pregleda odstreljeni material pri nakladanju na delovišču, pri separaciji in pri nakladanju v vagone.

Streljanje v jamah z metanom in premogovnim prahom.

§ 335.

(1) Na deloviščih s stalnimi pojavi treskavega plina ali premogovnega prahu in v bližnji okolici delovišča se sme uporabljati samo razstrelivo, ki je za vžiganje plina in premogovnega prahu varno, n. pr. metankamnilitit ipd., in sicer v množinah, ki jih predpiše rudarsko oblastvo. Streljati se sme samo električno ali z dovolitvijo rudarskega oblastva z enako varnim, tako zvanim trenutnim vžigalnikom. Rudarsko oblastvo more te ukrepe po večji nevarnosti jame še poostriti.

(2) Rudarsko oblastvo sme dati razstrelivo na račun rudarskega podjetja analizirati, da se ugotovi, ali ustrezajo navedbe tovarne o sestavi razstreliva. Sestava razstreliva se označuje do $\frac{1}{2}$ %.

(3) Če pokaže kontrolna analiza, da sestava razstreliva ne ustreza navedbam tovarne ali se je sestava razstreliva po navedbah tovarne spremenila, sme rudarsko oblastvo odrediti, da se razstrelivo glede varnosti za vžig na račun rudarskega podjetja preizkusi.

(4) Za spremembo razstreliva si mora rudnik priiskrbeti odobritev rudarskega oblastva.

§ 336.

Izogibati se je vrtanim luknjam s smerjo proti stropu, razpoki ali staremu delu. Vrtane luknje je treba dobro zamašiti, da se prepreči izpihanje. Zamašek mora biti dolg najmanj $\frac{1}{3}$ globine vrtane luknje.

§ 337.

Pred zamašitvijo kakor tudi po odstrelitvi naboja se mora okolica pregledati za treskavi plin in premogovni prah. Pred odstrelitvijo naboja je treba premog z delovišča odstraniti.

§ 338.

(1) V premogu, v neposredni bližini premogovnega sloja in v porušeni območju se naboji ne smejo odstreljevati zaporedoma, temveč samo sočasno.

(2) Na deloviščih, kjer ne doseže treskavi plin $2\frac{1}{2}$ %, je dovoljeno streljanje, če ni premogovnega prahu ali če je zanesljivo poskrbljeno, da ne more škoditi. Če ni bilo moči poskrbeti, da bi premogovni prah ne mogel škoditi, ali če vsebuje treskavi plin tudi le sledove etana, se sme streljati le tedaj, če treskavi plin ne dosega $1\frac{1}{2}$ %.

(3) Če se dá pri streljanju po jakosti zvoka domnevati, da je zvok naboja ojačen zaradi eksplozije plina ali premogovnega prahu, se mora to javiti odgovornemu obratnemu vodji.

§ 339.

Vsako mesto, kjer se strelja, mora imeti zaklone za delavce; določi jih nadzorni organ. Zakloni, če le mogoče, ne smejo biti v odhajajočem zračnem toku z mesta, kjer se strelja.

§ 340.

(1) Streljajo praviloma strelci, izjemoma pa tudi prvi kopači. Rudarsko oblastvo sme za posamezne jame in njihove dele odrediti, da smejo streljati samo strelci.

(2) Za strelca se sme postaviti samó, kdor je bil najmanj 5 let zaposlen kot prvi kopač v jami enake ali še večje nevarnosti. V ostalem veljajo določbe za strelce.

§ 341.

Navodila za streljanje v jamah z metanom in premogovnim prahom se morajo predložiti rudarskemu oblastvu v odobritev.

Ostale določbe.

§ 342.

(1) Odgovorni obratni vodja mora izdati na podstavi teh in pa splošnih predpisov in navodil tovarne in skladno z okoliščinami v svojem obratu pismena navodila za prevzem, spravljanje, hranjenje, izdajanje, prenos in uporabo razstreliv in vžigal vsem osebam, ki ravnajo s temi sredstvi.

(2) Odgovorni obratni vodja in nadzorni organi kontrolirajo stalno osebe, ki ravnajo z razstrelivi in vžigali.

§ 343.

O uporabi razstreliv vodi obratni vodja ali od tega določeni obratni uradnik knjigo o delu z razstrelivi, v kateri morajo biti vpisani zlasti vsi izredni primeri pri delu z razstrelivi.

§ 344.

Prestopki pri ravnanju z razstrelivi in vžigali se kaznujejo ne samo disciplinsko, temveč po okoliščinah tudi kazensko.

Nevarno razstrelivo.

§ 345.

Nevarno razstrelivo, ki je izdelano na osnovi nitroglicerina, se sme uporabljati na rudnikih samo izjemoma in z dovolitvijo rudarskega in občnega upravnega oblastva. Nevarno razstrelivo je tisto, ki ni varno za ravnanje.

Skladišča nevarnega razstreliva.

§ 346.

(¹) Glede nevarnega razstreliva veljajo predpisi za vžigalne kapice, pri čemer ustrezajo 3 kg nevarnega razstreliva 100 vžigalnim kapicam.

(²) Zaščitni okoliši za skladišča nevarnega razstreliva na površini se določijo po občnih predpisih in po množini razstreliva in razmerah ozemlja.

(³) Skladišča morajo biti suha in dobro zračena, temperatura v notranjosti pa, kolikor le mogoče, stalna in v mejah od 8° C do 35° C. Če se hrani v skladišču nad 1.000 kg nevarnega razstreliva, mora biti sleme nasipa 1 m široko.

§ 347.

V jamskih skladiščih se praviloma ne sme imeti več ko 500 kg nevarnega razstreliva. Pristojno oblastvo more glede na krajevne razmere odobriti, da se hranijo v jami tudi večje množine nevarnega razstreliva, če je tako hranjenje varnejše od površinskega.

Ravnanje z nevarnim razstrelivom.

§ 348.

Nevarno razstrelivo se ne sme ne hraniti ne prevažati ali prenašati skupaj z varnostnim razstrelivom, pa tudi ne z vnetljivimi eksplozijskimi snovmi.

§ 349.

Nevarno razstrelivo se sme izdajati za porabo samo v celih patronah; premer vrtane luknje pa mora ustrezati premeru patron.

§ 350.

Nevarno razstrelivo se ne sme izdajati, če se pričinja razkrajati ali je zamrznjeno. Neparabno razstrelivo se mora uničiti, zamrznjeno pa po predpisih otajati. Prevzemnik mora razstrelivo tako hraniti, da je izključeno, da bi zamrznilo.

§ 351.

Nevarno razstrelivo se na rudnikih ne izdaja kopačem, temveč samo strelcem in prvim delavcem. Kopačem se sme izdajati samo z dovolitvijo rudarskega oblastva za posamezne obrate ali dele jame.

Otajevanje zamrznjenega nevarnega razstreliva.

§ 352.

(¹) Zamrznjeno nevarno razstrelivo se sme otajevati vpričo nadzornega organa v aparatih oziroma prostorih za otajevanje po odobritvi tistih oblastev, ki so pristojna odobriti postavitev skladišč. Ob odobritvi se predpiše tudi način otajevanja zamrznjenega razstreliva.

(²) Prepovedano je otajevati zamrznjeno razstrelivo tako, da se drži ob telesu. Zamrznjeno razstrelivo se ne sme otajevati na ognju ali plamenu in sploh ne imeti blizu ognja, peči, parnih kotlov ali cevi.

§ 353.

(¹) Vsak rudnik, ki dela z nevarnim razstrelivom, mora, če je možnost zamrznjenja, t. j. pri temperaturah, ki so nižje od 8° C, imeti tudi aparat oziroma prostor, ki je urejen za otajevanje.

(²) Aparati za otajevanje morajo biti vzdrževani čisti, da se prepreči tvorjenje skorje iz sestavin nitroglicerina.

§ 354.

Prostor za otajevanje mora biti toliko vstran od skladišča razstreliva, da ne more eksplozija v prostoru za otajevanje povzročiti eksplozijo skladišča. S tem pogojem se smejo razgrinjati patrone zamrznjenega razstreliva radi otajevanja tudi v sprednjem prostoru skladišča.

Smodnik.

§ 355.

Smodnik se sme uporabljati na rudnikih samo izjemno in z dovolitvijo rudarskega in občnega upravnega oblastva.

§ 356.

(¹) Do 15 kg smodnika se sme shraniti v zaprtih in nenastanjenih prostorih v pločevinasti škatli, usnjeni torbi ali v izvornem ovoju. V jami se mora taka škatla, torba ali ovoj še zapreti v lesen zaboj, ki mora biti spravljen na mestu, ki je delavcem nepristopno in varno, da se ne zruši. Izjemno more dovoliti pristojno oblastvo takšno shranitev na površini in do 30 kg. Večje množine se shranijo v skladiščih, ki jih odobri občno upravno oblastvo sporazumno z rudarskim oblastvom.

(²) Smodnik se ne sme imeti skupaj ne skupno prevažati z ostalimi razstrelivi in vžigali. Smodnik se sme prevažati samo v zaprtih škatlah, torbah in originalnih ovojih. V skladišča se shranjuje v izvornih ovojih. Skladišča in vobče mesta, kjer se hrani smodnik, morajo biti suha.

§ 357.

(¹) Prostori za shranjanje smodnika sestojijo iz sprednjega prostora, ki služi za izdajanje, in iz zadnjega, ki služi samo za hranjenje smodnika. Prostora sta ločena z vrati, ki se zapirajo. Sprednji prostor se razsvetljuje z varnostnim svetilom, zadnji pa samo iz sprednjega prostora. Tvorjenje isker na tleh mora biti onemogočeno.

(²) Jamska skladišča do 50 kg smodnika morajo biti oddaljena od jaškov, podkopov, odkopov in drugih važnejših jamskih objektov najmanj 50 m, od najbližjih prog, nadkopov ali vpadnikov pa najmanj 10 m. Skladišče ne sme biti pri samem vходу iz proge, temveč v prostoru, ki leži prečno na njo in ki mora biti najmanj 2 m dolg. Po katerih pogojih smejo biti shranjene v jamskih skladiščih tudi večje množine smodnika kot 50 kg, odredi v posameznih primerih rudarsko oblastvo skladno s predpisi za nevarno razstrelivo.

(³) Za napravo skladišča za smodnik veljajo predpisi za shranjanje nevarnega razstreliva. Tudi v ostalem se mora postopek s smodnikom spraviti v sklad s predpisi za nevarno razstrelivo.

Delo z nevarnim razstrelivom.

§ 358.

(¹) Vdolbine za vžigalne kapice v patronah se ne smejo delati z železnim predmetom.

(²) Patrone morajo lahko iti v vrtane luknje in jih zadostno zapolniti. Če so vrtane luknje mokre, jih je treba pred nabijanjem osušiti, razstrelivo pa se mora obvarovati vlage. Ni dovoljeno patrone rezati ne jih pred nabijanjem gnesti.

(³) Smodnik se sme uporabljati samo v patronah.

(⁴) Streljati smejo praviloma samo strelci. Na posameznih oddaljenih deloviščih smejo streljati z odobritvijo rudarskega oblastva izkušeni in zanesljivi kopači.

IX. POGlavJE.

Zračenje in nevarnosti jamskega zraka.

Zračenje vobče.

§ 359.

(¹) Vsi jamski prostori, v katerih se vrši obrat, se morajo toliko zračiti, da svetila dobro gore, da je mogoče dihanje brez težav, da jamsko osebje ne trpi zaradi prevelike toplote in da se prepreči zbiranje treskavih ali škodljivih plinov.

(²) Če ne zadostuje naravno zračenje ali se pojavljajo v jami ognji, če se tvori premogovni prah ali se pojavljajo metan ali škodljivi plini, je treba urediti umetno zračenje jamskih prostorov. Začasne izjeme dovoljuje v posameznih primerih rudarsko oblastvo.

(³) V jame, ki so ogrožene zaradi eksplozije, je prepovedano nositi s seboj vžigalice ali druge vžigalnike. V takih jamah ne smejo delavci delati brez srajce.

Zapustitev ogroženih jamskih prostorov.

§ 360.

(¹) Jamski prostori, ki se ne dajo zadostno zračiti, se morajo zapreti, da se prepreči jamskim delavcem samovoljen vstop.

(²) Če se zračenje jame ali njenega večjega dela ustavi, se morajo delavci pozvati, naj zapuste ogrožene prostore.

§ 361.

(¹) Če se pojavijo nenadoma na več mestih treskavi ali škodljivi plini, se morajo delavci pozvati, naj zapuste tiste prostore. V takem primeru morajo delavci tudi sami zapustiti ogrožene prostore, če ni nadzornega organa, ki bi jih pozval, naj se oddaljijo.

(²) Preden se ogroženi prostori zapustijo, jih je treba pregraditi s križem, kar pomeni, da je dostop prepovedan.

(³) Delo na takšnih mestih ali v jami, če gre za vso jamo, se sme nadaljevati samo po izrečni odredbi odgovornega obratnega vodje; toda tisti jamski prostori se morajo prej pregledati in se mora ugotoviti, ali niso nevarni.

§ 362.

(¹) Če se v delu jame, ki se intenzivno prezračuje, vendarle drže treskavi ali škodljivi plini, se morajo delavci pozvati, naj zapuste delovišča.

(²) Če množine zraka niso zadostne, da bi bil odstotek metana v odhajajočem zračnem toku posameznega oddelka trajno pod 1%, se morajo delavci iz oddelka odpoklicati; delo v njem se sme nadaljevati šele, ko se zračni tok zadostno ojači ali obrat primerno skrči.

(³) Če se v glavnem jamskem odhajajočem zračnem toku pokaže ½% ali več metana, se šteje, da je jama ogrožena, in se morajo delavci odpoklicati iz jame.

Treskavi in škodljivi plini.

§ 363.

(¹) Po teh predpisih velja za treskavi plin mešanica zraka z metanom, v kateri je metana 1½% ali več, za škodljivi plin pa vsaka druga plinska mešanica z zrakom, ki ni primerna za dihanje.

(²) Dostop v prostoru, kjer se opazijo treskavi ali škodljivi plini, se mora pregraditi in označiti s križem,

javiti obratnemu vodji in vpisati v knjigo jamskega zračnja. Na takšna mesta je delavcem dostop prepovedan.

Izhod iz jame in zračilne poti.

§ 364.

(¹) Vsaka jama mora praviloma imeti najmanj dve samostojni zvezi s površino, in sicer eno za prihajajoči, drugo pa za odhajajoči zračni tok. Dokler nista ta dva vhoda zvezana, se brez odobritve rudarskega oblastva druga dela iz njih ne smejo odpirati.

(²) V vsakem jamskem oddelku morajo za nevarnost biti določeni in vidno označeni izhodi, ki jih morajo dobro poznati delavci, zlasti pa kopači.

(³) Vse zračilne poti, razen zračilnih lukenj in le-tem po prerezu podobnih, morajo biti dostopne na vsakem mestu.

Potrebna množina zraka.

§ 365.

(¹) Zračenje jame mora biti tako obilno, da pridejo praviloma v posameznih oddelkih na vsakega pod zemljo zaposlenega človeka najmanj 3 m³ zraka na minuto, merjeno v prihajajočem zračnem toku. Vsak konj v jami se računa za štiri ljudi, vsaka bencinska lokomotiva pa za 40 ljudi. V računu se upošteva najvišje število delavcev, konj in bencinskih lokomotiv v eni izmeni. Ta količina je obvezna tudi ob zmanjšanem delu v izmeni.

(²) V jamah s plini se mora zračni tok v ustrezajoči meri ojačiti, da se prepreči nabiranje plinov.

(³) Rudarsko oblastvo more za posamezne jame s plini določiti večje količine zraka na človeka in minuto.

§ 366.

(¹) Za posamezne jame ali oddelke more dovoliti rudarsko oblastvo tudi manjše količine zraka, in sicer do 2 m³ v minuti, če bi s tem po dosedanjem izkustvu in predvidevanju jamsko osebje ne bilo ogroženo, oziroma če bi bila s tem varnost jame povečana. Ob izredno težkih razmerah kakšnega jamskega oddelka more dovoliti rudarsko oblastvo tudi manjšo količino zraka na človeka in minuto kot 2 m³, če sta od tega odvisna delo in varnost v tem oddelku. Vedno pa mora biti mogoče, da se zračni tok ojači.

(²) V kovinskih rudnikih se sme količina zraka na delavca v jami znižati do 1 m³ v minuti.

Hitrost zračnega toka in preseki zračilnih poti.

§ 367.

V jamskih prostorih, kjer se redoma ljudje prevažajo ali hodijo, sme biti hitrost zračnega toka največ 6 m v sekundi. V zračilnih jaških in ostalih zračilnih poteh v jalovini, če služijo samo za zračenje, sme biti hitrost zračnega toka tudi večja, toda ne sme biti večja od 10 m v sekundi. V takšnih prostorih je delavcem hoja z bencinskimi svetilkami prepovedana.

§ 368.

(¹) Vse glavne zračilne poti morajo imeti najmanj 3 m² prostega profila; profil ostalih pa ne sme biti manjši od 1 m². Izvzete so zračilne cevi in zračilne luknje.

(²) Rudarsko oblastvo more dovoliti po potrebi izjeme od predpisanega najmanjšega prereza in predpisane največje hitrosti zračnega toka.

(³) Pri izračunu prereza zračilnih poti je treba upoštevati upor sten, v prostorih z intenzivno vožnjo pa odšteti profile vozičkov.

Jamski zračilni oddelki.

§ 369.

(¹) Prostor v jamah, katere ogrožajo ogenj, metan ali premogovni prah, se morajo razdeliti v kar največ samostojnih zračilnih oddelkov, ki se morajo tako oddeliti, da se ne morejo zračni toki med seboj združevati. Med njimi ne sme biti nobene zveze, razen glavnega prihajajočega toka, in če drugače ni mogoče, odhajajočega toka. V vsakem takem oddelku število zaposlenih delavcev praviloma ne sme biti večje od 70, pri manj nevarnih jamah pa po odobritvi rudarskega oblastva večje od 110. Izjeme more dovoljevati rudarsko oblastvo.

(²) Če so med posameznimi zračilnimi oddelki proge, ki se zaradi prevoza ne smejo zapolniti, se morajo take proge zapreti z dvojnimi vrati, ki se odpirajo proti svojim oddelkom. Če služijo taka vrata tudi za to, da ob eksploziji v enem oddelku obvarujejo drugega, jih je treba tako trdno zgraditi, da morejo vzdržati pritisk najmanj 10 atm.

Vzporedna speljava prihajajočega in odhajajočega zračnega toka.

§ 370.

Proge, ki so med prihajajočim in odhajajočim zračnim tokom, a se zaradi vožnje ne morejo zapolniti ali zazidati, se morajo zapreti z dvojnimi v zidove vgrajenimi železnimi vrati, ki se odpirajo v smeri proti svojim zračnim tokom. Če pritisk v jami to terja, se izdelajo vrata iz trdnega lesenega gradiva. Ob možni eksploziji morajo zidovi, zapolnila in vrata vzdržati pritisk eksplozije.

§ 371.

Za istočasno speljavo prihajajočega in odhajajočega zračnega toka skozi en jašek je treba imeti odobritev rudarskega oblastva.

Vpadna speljava zračnega toka.

§ 372.

(¹) Jamski zračni tok se spelje praviloma navzgor. Vpadno se sme speljati v tehle primerih:

1. pri speljavi zračnega toka v vpadna dela pri odpiranju in pripravah;
2. pri vračanju zračnega toka iz del pri odpiranju in pripravah z nadkopi;
3. pri speljavi zračnega toka v dela, ki so do 15 m vpadne globine, in pri vračanju zračnega toka pri odkopavanju stebrov nad glavnimi progami;
4. pri vpadni speljavi zračnega toka v delih z manjšim padcem kot 5°.

(²) Vpadna speljava odhajajočega zračnega toka, ki se več ne uporablja in je popolnoma osamljen od drugih jamskih prostorov, tako da so kratki stiki izključeni, je dovoljena z odobritvijo rudarskega oblastva.

Speljava zračnega toka skozi stara dela.

§ 373.

Prepovedano je speljati zračni tok na delovišča skozi stara dela in ga odvajati z delovišč izključno le skozi stara dela, ne da bi se vzdrževala zračilna pot.

Odhajajoči zračni tok iz konjskih hlevov.

§ 374.

Odhajajoči zračni tok podzemeljskih konjskih hlevov in skladišč za hrano se spelje neposredno v odhajajoči jamski zračni tok, da ne pride v stik ne z delovišči ne s prostori, ki rabijo za redno hojo ljudi.

Odhajajoči zračni tok iz raziskovalnih del.

§ 375.

Zračni tok iz del, s katerimi se raziskujejo ali odpirajo novi oddelki metanske jame, se mora speljati po možnosti nepe redno v odhajajoči jamski zračni tok; kjer pa to ni mogoče, se mora zračni tok zadostno osveževati.

Jamski prostori izven obrata.

§ 376.

(¹) Jamski prostori, ki niso v obratu, se morajo stalno zračiti in nadzorovati, če jih ni moči za zrak in plin neprodušno zapreti. Tudi če se zračijo, morajo biti taki prostori označeni s križem.

(²) Proge in vpadniki, ki se ne uporabljajo, se smejo izločiti iz zračnega toka, če izločajo neznatne množine treskavega plina.

(³) Zapuščeni nadkopi, ki niso prebiti, se morajo na vzhodu neprodušno zapreti.

(⁴) Če se v neprodušno zaprtih prostorih znatno izloča treskavi plin, je treba poskrbeti za varno odvajanje treskavega plina z najvišjega mesta zaprtih prostorov.

Odpiranje zaprtih prostorov.

§ 377.

Če se iznova odpro jamski oddelki, ki so bili zaprti, so pa napolnjeni s treskavimi ali škodljivimi plini, se morajo plini tako neposredno odvajati v odhajajoči zračni tok, da pri tem po možnosti ne pridejo v stik ne z delovišči ne s progami, ki rabijo za redno hojo ljudi; sicer se mora zračni tok zadostno osvežiti, da ni nevarnosti za ljudi. Če niso delavci v drugih oddelkih jame popolnoma zavarovani zoper nasledke morebitne eksplozije, jih je treba pred zračenjem zaprtih prostorov vse odpraviti iz jame. Enako se postopa, če se napolnijo s plini večji jamski prostori, ki niso zaprti temveč se stalno zračijo.

Neposredno zračenje delovišč.

§ 378.

Vsa odkopna delovišča se zračijo po možnosti neposredno, tako da zrak na delovišču kroži; izogibati pa se je zračenju z difuzijo. Kjer to iz opravičljivih razlogov ni mogoče opravljati neposredno z jamskim zračnim tokom, je treba urediti posebno zračenje, zlasti če se pričakuje, da bi se utegnili pojaviti metan ali drugi škodljivi plini.

Posebno zračenje nadkopov in prog.

§ 379.

V jamah ali jamskih delih z metanom je treba urediti posebno zračenje v nadkopih takoj, v progah in vpadnikih na 50 m, če ne zaradi nevarnosti tudi takoj, v drugih jamah pa na 100 m odprtega jamskega prostora. S progo se razume prostor z manjšim vzponom kot 1 : 50.

Zračenje mora biti tako urejeno, da ne pride tok z delovišča v dotiko s prihajajočim svežim zračnim tokom.

Zapiranje nepotrebnih zračilnih prog in nadkopov.

§ 380.

(1) Proge za zračenje, ki niso več potrebne za zračenje, se morajo v neposredni bližini zračilne poti neprodušno zapreti.

(2) Nadkopi za zračenje, ki ne služijo več za ventilacijo, se morajo na najnižjem mestu neprodušno zapreti.

Praznine v stropu in stenah.

§ 381.

V stropu in stenah ne sme biti votlin, ki bi se mogle napolniti z metanom. Take votline se morajo vselej zapolniti.

Vrata za zračenje in pregrade za zračenje.

§ 382.

(1) Vrata za zračenje se odpirajo proti zračnemu toku in se avtomatično zapirajo.

(2) Z vrat, ki se začasno ne uporabljajo, se morajo vratnice sneti.

(3) Prepovedano je pri odpiranju vrat vratnice pritrjati.

(4) Zavesa za zračenje je dovoljeno postaviti samo tam, kjer se zaradi pritiska ne morejo pregrade ali vrata vzdrževati. Za eno pregrado za zračenje se postavi dve zavesi.

§ 383.

(1) V progah, po katerih prevažajo in kjer je zaradi intenzivnega prevažanja potrebno, se mora postaviti dvoje, po potrebi pa tudi več vrat, in sicer v takšni medsebojni razdalji, da so vedno vsaj ena vrata gotovo zaprta. Po potrebi se postavi vratar.

(2) V nadkopih in vpadnikih, v katerih prevažajo, je prepovedano postavljati vrata za zračenje.

(3) Vrat se postavi kolikor je najbolj nujno potrebnih.

§ 384.

(1) Vrata in pregrade za zračenje se morajo urediti trdno in neprodušno, da se ne morejo zaradi prevažanja ali streslajev pri streljanju poškodovati. Vrata in pregrade za zračenje se morajo redno kontrolirati.

(2) Priprave za uravnavanje zračnega toka na vratih ali pregradah za zračenje se namestijo na tisti strani, od koder zrak prihaja.

Umetno zračenje.

§ 385.

(1) Vse jame, ki so nevarne zaradi ognja, metana ali premogovnega prahu, se morajo zračiti umetno, kolikor ne dovoli rudarsko oblastvo pri jamah s podkopom naravno zračenje. Tudi če je naravno zračenje dovoljeno, morajo imeti take jame naprave za umetno zračenje.

(2) Prepovedano je umetno zračenje z ogrevanjem zraka s paro ali pečmi.

§ 386.

Glavno jamsko zračenje in posebno zračenje se opravlja ali s puhanjem ali sesanjem zraka. Glavno

jamsko zračenje se opravlja praviloma sesalno, posebno zračenje pa praviloma s puhanjem.

Posebno mehanično zračenje.

§ 387.

(1) Pri posebnem mehaničnem zračenju s sesanjem morajo slediti cevi za zračenje delovišču v taki oddaljenosti, da je dovolj zračeno; porabljeni zrak pa se mora odvajati v odhajajoči zračni tok. Cevi za odvajanje zraka se morajo speljati tako daleč od ventilatorja, da ne more tok porabljenega zraka priti neposredno v dotiko s svetilko strežnika ventilatorja.

(2) Pri posebnem zračenju s puhanjem morajo slediti cevi za zračenje deloviščem najmanj v oddaljenosti 10 m, zrak za puhanje pa je treba jemati iz svežega prihajajočega zračnega toka.

§ 388.

Električni ventilatorji za posebno zračenje morajo biti postavljeni v svežem zračnem toku po možnosti tako, da se prepreči mešanje odhajajočega s svežim zrakom in vračanje porabljenega zraka na delovišča.

§ 389.

(1) Posebno zračenje v premogovnih slojih s plini ali premogovnim prahom je dopustno do oddaljenosti 300 m od jamskega zračnega toka, na večje oddaljenosti pa le z odobritvijo rudarskega oblastva. Isto velja za nadkope, daljše od 150 m, in za jaške, globokejše od 100 m.

(2) Posebno zračenje mora biti med zasedbo delovišča stalno in tako izdatno, da se more zanesljivo preprečiti zbiranje plina na delovišču. Tudi v prestanku med delom mora biti posebno zračenje stalno, če bi bili sicer ogroženi delavci, ki delajo v zračnem toku.

(3) Posebno zračenje ne sme biti tako močno, da bi napravljali posebni ventilator zaprt zračilni krog, v katerem bi se gibal že porabljeni zrak.

(4) Prepovedano je odstranjevati pline izključno le s komprimiranim zrakom brez uporabe cevi za zračenje, razen kadar zračenje s cevmi ni mogoče.

Ročni ventilatorji in zračilne luknje.

§ 390.

Izogibati se je uporabi ročnih ventilatorjev za zračenje. Kolikor se mora uporabljati za zračenje ročni ventilator, in sicer z dovolitvijo rudarskega oblastva, ne sme biti ročni ventilator več ko 25 m daleč od delovišča, dati pa mora najmanj 10 m³ na minuto. Delavci, ki so zaposleni pri takšnih ročnih ventilatorjih, ne smejo biti od akordne skupine.

§ 391.

Zračne zveze se smejo zračiti začasno po zračilnih luknjah, če so varne glede zarušitve in če zadostuje depresija za uspešno zračenje.

Glavni jamski ventilatorji.

§ 392.

Glavni jamski ventilatorji se morajo tako postavljati, da sta prihajajoči in odhajajoči zračni tok v takšni medsebojni razdalji, da ne more biti kratkih stikov.

§ 393.

(1) V nevarnejših jamah s plinom ali premogovnim prahom se postavi rezervni ventilator.

(²) Glavni in rezervni ventilator se postavi tako, da je njuno uničenje po eksploziji izključeno.

§ 394.

Glavni jamski ventilator je treba v nevarnih jamah stalno kontrolirati. Če so pri ventilatorju avtomatične alarmne priprave, ki takoj javijo vsako motnjo v teku ventilatorja, in pa maksimalni in minimalni prekinjevalec, ga z dovolitvijo rudarskega oblastva ni treba stalno kontrolirati; toda vsakih 8 ur mora izkušen nadzorni organ pregledati strojne naprave in varnostne priprave. V jamah, ki niso nevarne, mora nadzorni organ kontrolirati glavni ventilator vsak dan.

§ 395.

Motor ventilatorja mora biti tako močan, da more prevzeti za 25% večjo obremenitev, če je potrebno ojačenje zračnega toka zaradi večjega zaplinjenja jame ob vremenski depresiji ali iz drugih vzrokov.

§ 396.

Glavni jamski ventilator mora imeti merilo za registriranje depresije ali hitrosti ali množine jamskega zračnega toka. Diagrami se morajo hraniti najmanj 3 mesece.

§ 397.

Če ni glavni ventilator blizu obratne stavbe ali vhoda v jamo, mora biti zvezan s telefonskim omrežjem jame in z obratno pisarno.

Spremembe pri zračenju.

§ 398.

(¹) Spremembe pri glavnem jamskem ventilatorju in pri posebnih ventilatorjih more odrediti praviloma samo odgovorni tehniški obratni vodja jame ali njegov pooblaščen namestnik.

(²) Če nastane nenadoma nevarnost za zbiranje plinov, mora nadzorni organ s potrebnimi ukrepi takoj poskrbeti za zadostno ventilacijo in o tem obvestiti jamskega obratnega vodjo. Jamski obratni vodja mora kontrolirati odredjene ukrepe in jih odobriti ali predrugačiti.

(³) Razen nenadne nevarnosti, ko smejo odrediti spremembe pri zračenju nadzorni organi, se smejo izvršiti spremembe zračenja samo po izrečni odredbi jamskega obratnega vodje.

(⁴) Če se zbirajo plini v večjih množinah in jih je moči odstraniti z ojačeno ventilacijo na račun drugih oddelkov jame, sme odrediti spremembe samo jamski obratni vodja.

(⁵) Delavcem je sploh prepovedano kakor koli spreminjati zračenje.

Sosedstvo jamskih obratov.

§ 399.

(¹) Če ima jama obratne oddelke s posebnimi obratnimi vodji, postopajo vsi sporazumno, kolikor utegnejo vplivati spremembe pri zračenju enega oddelka na zračenje drugega oddelka.

(²) Če se približa ena jama drugi na 50 m, se mora ne glede na to, ali pripadata jami enemu ali dvema podjetjema, to javiti rudarskemu oblastvu, ki odredi, česar je treba za zavarovanje neoviranega zračnega toka obeh jam.

Obratovanje z eksplozijskimi motorji.

§ 400.

Če se vrši v jami obratovanje z eksplozijskimi motorji, se mora speljati zračni tok tistih prostorov, kjer obratujejo lokomotive, neposredno v odhajajoči jamski tok. Če se to ne dá izvesti, predpiše rudarsko oblastvo potrebne varnostne ukrepe, oziroma prepove prevažanje z eksplozijskimi motorji.

Posebni nadzorni organi za zračenje.

§ 401.

V nevarnih jamah se morajo določiti posebni nadzorni organi za zračenje. Njihove pravice in dolžnosti in razmerje do jamskega obratnega vodje in drugih nadzornih organov morajo biti natančno določene z navodili, ki jih je predložiti rudarskemu oblastvu v odobritev. Nadzorni organi za zračenje ne smejo biti zainteresirani pri dokladah, ki so odvisne od velikosti produkcije v tistih delih jame, za katere jim je poverjeno nadzorstvo.

Kontrola delovišč, na katerih je bilo delo prekinjeno.

§ 402.

(¹) Delovišča, na katerih niso delali 8 ali več ur, in nadkope, v katerih niso delali 4 ali več ur, mora nadzorni organ, preden se iznova zasedejo, pregledati, ali nimajo treskavih ali škodljivih plinov. Nadkopi se morajo pregledati v zadnji polovici izmene pred vnovično zasedbo. V važnejših primerih vrši kontrolo sam obratni vodja ali njegov namestnik.

(²) Če je delo v vsej jami počivalo 8 ali več ur, ne smejo stopiti delavci v jamo, dokler ni opravljena kontrola plinov v vsej jami in se ni ugotovilo, da je jama normalno zračena in da ni nevarnosti za delavce.

(³) Kontrola delovišč, v katerih je bilo delo prekinjeno, se opravlja samo v spremstvu.

Merjenje in preizkušnja jamskega zraka.

§ 403.

(¹) Da bi se kontrolirala razdelitev jamskega zračnega toka, je treba urediti pri vhodu in izhodu jamskega zračnega toka, v glavnih zračilnih poteh in v vsakem zračilnem oddelku jame s plini postaje za merjenje količine in temperature zraka. Merjenja se opravljajo najmanj enkrat na mesec, po potrebi pa tudi večkrat. Vsa opazovanja se vpisujejo v knjigo o zračenju.

(²) Zrak in temperatura se merita, če je to zaradi nevarnosti potrebno, redno vsak teden in se merjenje vpiše v knjigo o zračenju.

(³) Barometrsko stanje in temperatura se morata zunaj opazovati vsak dan.

(⁴) Merjenja in vpise opravlja osebje, ki ga določi odgovorni obratni vodja. Vpise v knjigo o zračenju pregleduje in podpisuje odgovorni jamski obratni vodja.

§ 404.

Na zahtevo rudarskega oblastva je treba glavni odhajajoči zračni tok kakor tudi odhajajoče zračne toke s posameznih zračilnih oddelkov analizirati glede vsebine CH₄, CO₂, CO in drugih škodljivih plinov. V nevarnejših jamah se analizira glavni odhajajoči zračni tok vsak mesec, posamezni zračilni oddelki pa vsakega četrta leta. Katere jame so nevarnejše, določi rudarsko oblastvo.

Knjiga o zračenju.

§ 405.

V knjigi o zračenju se mora za vsak zračilni oddelek navesti najvišje število v eni izmeni zaposlenih delavcev v razdobju med dvema meritvama, in količina zraka, ki v odpadu v minuti na oddelek in na enega delavca v oddelku, pri čemer je treba upoštevati tudi konje in eksplozijske motorje. Knjiga mora obsegati tudi podatke o temperaturi, barometrično stanje, CH₄, CO₂, CO in drugih škodljivih plinih.

Načrt zračenja.

§ 406.

Za vsako jamo z umetnim zračenjem in za vsak oddelek jame s samostojnim zračnim tokom, ki se odceplja od čistega zračnega toka in vstopa v odhajajoči zračni tok jame, se mora izdelati načrt zračenja, v katerem morajo biti vrisani smer in pot zračnega toka, vsi jamski prostori in delovišča ter naprave za reguliranje in merjenje zračnega toka. V te načrte se morajo vrisati tudi vse spremembe.

Preiskovanje vsebine metana v zraku z bencinsko varnostno svetilko (indiciranje).

§ 407.

Metan se indicira praviloma najprej s celim plamenom bencinske varnostne svetilke, in sicer tako, da se vzdiguje svetilka počasi od tal do stropa jamskega prostora in prav tako počasi zopet spušča proti tlom. Če ne pokaže preiskava s celim plamenom nevarnega nabiranja treskavega plina, je treba preiskovanje na isti način ponoviti z reduciranim plamenom.

§ 408.

(¹) Metan indicira prvi kopač na svojem delovišču v začetku izmene, pred vsakim streljanjem in po vsakem streljanju in po vsakem prestanku dela.

(²) Metan indicira tudi nadzorni organ, ko pregleduje delovišče, in sicer najmanj enkrat na izmeno.

(³) Ta kontrola metana se vrši ne samo na deloviščih, temveč tudi na vseh mestih, kjer bi se utegnili pojaviti metan.

(⁴) Če so vpeljane v jami varnostne električne svetilke, indicira metan za to določeno osebo z bencinsko varnostno svetilko, v nevarnejših jamah pa z električnim indikatorjem.

Preiskovanje metana z občutljivo svetilko.

§ 409.

(¹) Če se vrši indiciranje z občutljivo svetilko, se mora to opraviti najprej z navadno varnostno bencinsko svetilko.

(²) Indiciranje z občutljivo svetilko se vrši v jamah z metanom enkrat na mesec na skrajnem mestu izhoda jamskega zračnega toka.

(³) V jamah, kjer se metan še ni pojavil, se indicirajo sumljiva delovišča z občutljivo svetilko vsakega pol meseca ali vsak teden, z navadno bencinsko varnostno svetilko pa med vsako izmeno.

(⁴) Z občutljivo svetilko indicira samo nadzorni organ.

(⁵) Katere občutljive svetilke naj se uporabljajo za indiciranje, določi rudarsko oblastvo.

Električni indikatorji metana.

§ 410.

(¹) V jamah, v katerih so zaradi večje nevarnosti treskavih plinov ali premogovnega prahu vpeljane varnostne električne svetilke, se morajo za indiciranje treskavega plina uporabljati električne svetilke z indikatorjem ali posebni električni indikatorji, če ne dovoli rudarsko oblastvo izrečno indiciranja z bencinsko svetilko.

(²) Z indikatorjem preiskujejo treskavi plin nadzorni organi in strelci, prvi kopači pa na tistih deloviščih, kjer se utegne treskavi plin nenadoma pojaviti.

(³) Indikatorji treskavega plina morajo ustrezati temle pogojem:

1. zanesljivo morajo pokazovati treskavi plin vsaj pri 1,5% in 2,5%;

2. biti morajo varni glede prenosa eksplozije iz notranjščine indikatorja na zunanji zrak tudi pri največjih hitrostih zračnega toka;

3. biti morajo tako narejeni, da se dajo uporabljati 2 uri dalj kot traja delovni čas izmene;

4. imeti morajo magnetiski ali drugačen prav tako zanesljiv zapiraj;

5. biti morajo tako urejeni, da ne morejo zaradi slučajne poškodbe povzročiti eksplozijo.

(⁴) Glede vzdrževanja, preizkušanja, izdajanja in hranjenja indikatorja veljajo določbe za varnostne električne svetilke.

(⁵) Z občutljivim električnim indikatorjem se preiskuje treskavi plin po naliki z določbami prednjega paragrafa.

Postopek, če se pojavi metan in treskavi plin.

§ 411.*

(¹) Prvi pojav metana v jami je treba takoj javiti rudarskemu oblastvu.

(²) Vsak vžig plinov, tudi kadar ni eksplozije ali se ne ponesrečijo ljudje, se mora takoj prijaviti rudarskemu oblastvu z opisom mesta, vzroka in posledic vžiga.

§ 412.

(¹) Če se pri indiciranju metana na delovišču, kjer se do takrat metan ni pojavljal, ugotovi treskavi plin, t. j. da znaša vsebina metana 1½% ali več, je treba tako delovišče zapustiti, vhod pa pregraditi in postaviti križ kot znak, da je dostop prepovedan.

(²) O pojavu treskavega plina se takoj obvesti nadzorni organ.

(³) Če ostane treskavi plin na delovišču kljub intenzivnemu zračenju delovišča, se mora o tem obvestiti rudarsko oblastvo.

(⁴) Če ostane na delovišču kljub zračenju metana več ko 2½%, se ne sme na njem delo nadaljevati, če tega izjemoma ne dovoli rudarsko oblastvo, toda samo pod stalnim nadzorstvom.

(⁵) Če se pokažejo v metanu sledovi etana ali se razvija v jami z metanom tudi premogovni prah, veljajo za 1½% metana določbe, ki veljajo sicer za 2½% metana. Skladno s tem se poostrijo tudi druge odredbe glede treskavega plina.

Beležke o pojavih metana.

§ 413.

(¹) Vsak pojav metana v jami vpiše za to določeni nadzorni organ v knjigo o zračenju, če ni posebne knjige, v katero se vpisujejo pojavi metana.

* Glej pripombo * pri § 415. — Op. ur.

(²) Pri vsakem vpisu o pojavu treskavega plina je treba pristaviti, kaj se je ukrenilo radi zračenja.

(³) Vpise in beležke o metanu pregleda in podpiše odgovorni obratni vodja jame.

Prebijanje v oddelke, napolnjene s plinom.

§ 414.

(¹) Če se pojavijo na deloviščih, kjer prodirajo v celino premogovnega sloja, izredno močno ali nenadoma treskavi ali škodljivi plini, je treba predhodno vrtati.

(²) Odprtino v prostore, ki so napolnjeni s treskavimi ali škodljivimi plini, je treba postopoma razširjevati, da ne vderejo večje množine plinov na enkrat v jamsko ventilacijo. Po potrebi je treba postaviti tudi neprodušna varnostna vrata.

(³) Poskrbeti je treba za postopno in varno odvajanje nevarnih plinov.

(⁴) Vsak vdor treskavih ali škodljivih plinov se mora takoj javiti rudarskemu oblastvu.

Zbiranje metana pri delih v nadkopih.

§ 415.*

(¹) Sočasno izkopavanje več nadkopov v celino premogovnega sloja, izvzemši vzporedni nadkop, z istega obzora ali proge je dopustno samo z odobritvijo rudarskega oblastva.

(²) Izkopavati proge iz nadkopa poševno ali vodoravno, dokler ni narejena zračna zveza z višjim obzorom, je dopustno samo radi zračne zveze. Če se sočasno izkopavata nadkop in zračna zveza, morata biti oba dela zračena.

(³) Če so dela v nadkopih za dalj časa ustavljena in niso prebiti do višjega obzora zaradi zračenja, jih je treba na najnižjem mestu neprodušno zapreti.

(⁴) V posameznih oddelkih se ne smejo razvijati pripravljalna dela niti začeti odkopavanje, dokler ni narejena zračna zveza z višjim obzorom in zagotovljeno odvajanje zračnega toka.

(⁵) Izjeme more dovoljevati rudarsko oblastvo.

Zavarovanje starih del.

§ 416.

(¹) Prostori starih del, ki so v zvezi z jamskimi prostori, v katerih delajo, morajo biti zarušeni oziroma zapolnjeni, da ni praznin, v katerih bi se mogli zbirati treskavi ali škodljivi plini (CH_4 , CO , H_2S , SO_2 , CO_2 , $\text{N}\dots$).

(²) Če se domneva, da so v starih delih večje množine plinov, ki bi utegnili napolniti odprte prostore, je treba stara dela od odprtih jamskih prostorov neprodušno oddeliti.

Premogovni prah.

§ 417.

(¹) Kateri premogovni prah in v kateri množini je treba imeti za nevarnega za eksplozijo, določi rudarsko oblastvo. Prah z večjim odstotkom hlapljivih delov velja tudi za bolj nevarnega. Zlasti je treba paziti na premogovni prah z več ko 12% hlapljivih delov.

(²) Podjetju, ki se ne strinja z mnenjem rudarskega oblastva glede nevarnosti prahu, je dovoljeno, da dokaže nasprotno.

* Napačne številke odstavkov so tu popravljene v smislu točke 7. sprememb in dopolnitev, objavljenih v »Službenih novinah« z dne 1. oktobra 1938., št. 224/LXVII/530. — Op. ur.

(³) Rudarsko oblastvo more kadar koli vzeti ob stroških rudnika ogledke premogovnega prahu in jih dati preiskati. Ogledki se vzamejo s sten in podporja tako, da se dobi povprečen ogledok prahu.

(⁴) Plavanje prahu se kontrolira tako, da se vzame ogledok zraka in ugotovi množina prahu v 1 m³ zraka.

Obramba zoper premogovni prah.

§ 418.

(¹) Pri dobivanju in odvozu premoga je treba paziti, da se ne dela po nepotrebem premogovni prah.

(²) V jamah z nevarnim premogovnim prahom se sme uporabljati samo varnostno električno svetilo, v jamah z manjšimi pojavi premogovnega prahu pa more dovoliti rudarsko oblastvo varnostno bencinsko svetilo.

§ 419.

(¹) Če se je v kakšnem jamskem prostoru nabrala večja množina prahu, je treba prah odstraniti.

(²) Obramba zoper nevarnost premogovnega prahu se izvršuje ali z močenjem ali s kamenim prahom. Ena obramba izključuje drugo. V nevarnih jamah se uporablja obramba s kamenim prahom. Kateri koli nov način obrambe se sme uporabljati samo z odobritvijo rudarskega oblastva.

Obramba zoper premogovni prah z močenjem jamskih prostorov.

§ 420.

(¹) V jamah z nevarnim premogovnim prahom je treba zgraditi vodovod, da se more vselej zmočiti vsak prostor, kjer se premogovni prah razvija ali nabira.

(²) Odprti jamski prostori, kjer se razvija ali nabira premogovni prah v nevarnih množinah, se morajo toliko močiti z obrizgavanjem stropa, tal, obeh sten in podporja, da se prepreči plavanje prahu in stori prah neškodljiv. Taki prostori se morajo čistiti prahu, prah pa izvažati. Dobljeni premog je treba pred nakladanjem in izvažanjem zadostno zmočiti, zlasti pa površino premoga v vozičkih.

§ 421.

Za močenje delovišč in okolice do 20 oziroma 30 m v smeri ventilacije skrbe prvi kopači delovišč, ki so za to tudi odgovorni; treba jih je pa strogo nadzorovati. Delovišča se morajo zmočiti zlasti pred streljanjem in po njem. Za močenje jamskih prostorov, kjer ni delovišč, skrbi za to določeno osebje, kateremu izda v ta namen odgovorni obratni vodja pismeno navodilo, potrjeno od rudarskega oblastva. To osebje se imenoma vpisuje v knjigo o zračenju.

§ 422.

(¹) Da se prepreči prenos eksplozije iz enega odkopnega oddelka v drugega, se zgradijo na vhodu in izhodu oddelka, po potrebi pa tudi v vhodnih in izhodnih progah za zračenje vodne naprave, ki trajno močijo te prostore, in druge, ki napravljajo ob stresljajih po eksploziji trenutne vodne slapove.

(²) Jamski zračni tok se moči z najtanjšim brizganjem vode na kar največ mestih, s čimer se doseže, da premogovni prah ni več nevaren za eksplozijo.

Obramba zoper premogovni prah s kamenim prahom.

§ 423.

(¹) Kameni prah mora biti suh in tako fin, da plava v zraku, kakor premogovni prah, in ne sme biti škodljiv za pljuča. Ves prah mora biti presejan skozi mrežo *

144 luknjicami na cm^2 , najmanj 50% tako presejanega prahu pa mora biti presejanega skozi sito s 6.400 luknjicami na cm^2 . V kamenem prahu ne sme biti več ko 20% gorljive snovi.

(²) Vsi odprti jamski prostori, kjer se razvija ali nabira premogovni prah, se morajo pogosto in toliko posipati s kamenim prahom, da se onemogoči eksplozija premogovnega prahu. V prahu, ki se useda na stene, ne sme biti več ko 50% gorljivih delov.

(³) Prostor, kjer streljajo, se mora pred streljanjem v krogu 5 m izdatno oprahiti, naboj pa na odprtini vrtane luknje opremiti z zunanjim zamaškom iz kamenega prahu.

§ 424.

(¹) Za zadostno oprahitev delovišča in okolice do 20 oziroma 30 m v smeri zračnega toka skrbe prvi kopači delovišča, ki so za to tudi odgovorni, a morajo imeti pri rokah dovolj kamenega prahu; treba jih je pa strogo nadzorovati.

(²) Za oprahitev prostorov, kjer ni delovišč, skrbi za to določeno osebje, kateremu izda v ta namen odgovorni obratni vodja pismeno navodilo, potrjeno od rudarskega oblasva. Takšno osebje se imenom vpisuje v knjigo o zračenju.

§ 425.

Na vhodu in izhodu oddelka in v progah za zračenje v prihajajočem in odhajajočem zračnem toku se zgradijo priprave s kamenim prahom, ki delujejo zaradi stresljanja v trenutku eksplozije in naredé pregrade iz prahu, ki preprečujejo prenos eksplozije v druge oddelke.

§ 426.

Ker se more prenesti premogovni prah z zračnim tokom tudi v tiste dele jame, ki niso dostopni, se ojači varnost, če se na več mestih v jami umetno napravi najfinejši kameni prah, ki gre prav tako, kot premogovni prah, z jamsko ventilacijo v vse dele jame, da povsod nevtralizira premogovni prah. Takšno prašenje se opravlja, ko delo v jami miruje.

Delo v toplém zraku.

§ 427.

Delovišča, kjer je temperatura večja od normalne v jami, se morajo posebej nadzorovati in temperature vsak teden meriti. Če je temperatura višja od 28°C , je treba meriti vsak dan. Izsledke je treba vpisovati v knjigo o zračenju. Temperatura se meri v višini glave oseb, zapostenih na deloviščih.

§ 428.

(¹) Na deloviščih, kjer je temperatura 30°C ali več, se smejo delavci zaposlovati dnevno samo 6 ur.

(²) Če je temperatura višja od 38°C , se smejo delavci zaposlovati samo ob skrajni sili in nevarnosti; toda število delavcev mora biti radi varnosti in možnosti izmenjave podvojeno.

(³) Če je jamski zrak nasičen z vlago ali če stagnira, se izvršujejo ti ukrepi tudi pri nižjih temperaturah, merjenja se pa opravljajo s katatermometrom. Delavec se sme zaposlovati, kakor je pač možno hlajenje zraka, in sicer pri 11 katastopnjah 6 ur in pri 7 KS pa ne več ko 4 ure.

§ 429.

(¹) Delavci, ki so delali na toplih deloviščih, ne smejo biti tisti dan več zaposleni na hladnejših mestih.

(²) Na toplih deloviščih zaposlovani delavci se morajo menjati najmanj vsak mesec. Po preteku enega meseca smejo biti znova zaposlovani na toplih deloviščih.

Ogenj v jami.

§ 430.

Majhna gnezda ognja v stenah proge ali podobnih prostorov, katerih obseg je znan, se smejo pogasiti z vodo, pogašeni premog pa se mora takoj odpeljati iz jame. Gorišče se hladi z vodo.

§ 431.

Če se ogenj v jami ne dá pogasiti, se morajo ti jamski prostori takoj neprodušno zapreti, in sicer najprej začasno z neprodušno leseno pregrado, nato pa z zidom iz betona, opeke ali zbite gline, pri čemer se po potrebi vsekajo zaseke v stene, strop in tla. Takšna mesta se smejo zapirati tudi z zapornikom; zapornilo pa mora biti praviloma najmanj 5krat daljše od višine prostora. Če so pregrade zaprtega prostora, kjer gori, dovolj močne, da morejo vzdržati pritisk eksplozije vodika, se sme gasiti ogenj v zaprtem prostoru z vbrizgavanjem apnenega mleka.

§ 432.

Če se pojavi ogenj pri vhodu jamskega zračnega toka in ga ni moči drugače pogasiti, se sme gasiti tako, da se spusti voda v jašek ali se jašek zapre. Delavci, predvsem pa dovozači pri jašku, morajo biti poučeni, kako se morajo vesti ob ognju v jašku s prihajajočim zračnim tokom.

§ 433.

(¹) Če nastane v jami ogenj, je treba delavce odpraviti z delovišč, ki bi utegnili biti ogrožena od ognjenih plinov.

(²) Pri delih zoper ogenj je indicirati na metan. Če je kaj treskavega plina, ki bi mogel priti v dotiko z ognjem in bi utegnila nastati eksplozija, se morajo delavci odstraniti iz tistega dela jame, ki je ogrožen od eksplozije.

(³) Enako je treba delavce odpraviti iz jamskih prostorov, ki so ogroženi od eksplozije, če so prostori, ki so v ognju, zaprti, ali se more v teh zaprtih prostorih vžgati plin.

§ 434.

Če se pri delih zoper ogenj nevarno razvijajo ognjeni plini, se morajo uporabljati električne svetilke in morajo reševalni aparati in revivatorji biti pripravljeni. Po potrebi se izvršujejo dela zoper ogenj z reševalnimi aparati.

Preizkušnja zraka v zaprtih prostorih, kjer gori.

§ 435.

(¹) Zrak v zaprtih prostorih, kjer gori, se preizkusi kdaj pa kdaj na O , CO , CO_2 , CH_4 in H .

(²) Da se omogoči jemanje ogledkov zaprtega zraka, se vzdajo v požarne zidove cevi. Po važnosti se merita tudi pritisk in temperatura zaprtega zraka.

Odpiranje zaprtih prostorov, kjer je ogenj.

§ 436.

(¹) Zaprti večji prostori, kjer je ogenj, se smejo odpirati samo z odobritvijo rudarskega oblasva.

(²) V prošnji, da bi se takšni prostori odprli, se mora dokazati, da ni sestava zaprtega zraka več nevarna za vžig glede na CO , CH_4 , H . Sestava zaprtega zraka ne velja kot nevarna za vžig, če znaša v zaprtem zraku množina vnetljivih plinov 2% ali več, vsebina kisika pa je manjša od 8%. Če je kisika 8% ali več, mora biti vnetljivih plinov manj ko 2%.

(³) Odpiranje v svežem zraku je dopustno, če je ogenj v zaprtih prostorih zanesljivo pogašen.

(4) Preden se takšni prostori odpro, je treba vse pripraviti, da se morejo, če bi bilo treba, prostori, kjer je ogenj, takoj zopet zapreti.

(5) Zračenje mora biti stalno in mehanično in ne z difuzijo.

(6) Prepovedan je dostop delovnemu osebju brez aparata za umetno dihanje. Najmanj tri osebe morajo biti opremljene z aparati. V rezervi morajo biti najmanj 3 aparati za umetno dihanje in aparat za umetno povrnitev dihanja, potrebne nosilnice in druge priprave za prvo pomoč. Navzočih mora biti dvakrat toliko oseb, sposobnih za ravnanje z aparati, kolikor je aparatov.

(7) Urediti se mora signalna oziroma telefonska služba.

(8) Vsa dela se izvršujejo pod stalnim nadzorstvom rudarskega inženirja ali kvalificiranih nadzornikov z rudarsko šolo in rudarsko prakso najmanj treh let.

§ 437.

Zrak iz zaprtih prostorov, kjer je ogenj, se mora izpeljati neposredno v odhajajoči jamski zračni tok. Če to ni mogoče, se mora zračenje zaprtih prostorov, kjer gori, tako omejiti, da se more zrak iz takih prostorov zadostno osvežiti in do neškodljive mere razredčiti.

Nadzorstvo za ogenj in beležke.

§ 438.

(1) Vse oddelke jame, kjer se more premog vžgati, mora za to določeno osebje stalno nadzorovati. Enako morajo biti požarni zidovi pod stalnim nadzorstvom.

(2) O vsakem vžigu in ognju se vodijo beležke glede mesta, časa, vzroka ognja in ukrepov, ki so bili storjeni. Na jamskih načrtih morajo biti takšna mesta označena.

(3) Vsak ogenj v jami je treba rudarskemu oblastvu prijaviti takoj, ko nastane.

Nadziranje jame in navodila za nadzorne organe in delavce.

§ 439.

(1) Vsako mesto, kjer v jami s plini ali premogovnim prahom delajo, morajo najmanj dvakrat v izmeni pregledati nadzorni organi, ki imajo službo v tej izmeni.

(2) Nadzorni organ mora, ko je izmene konec, javiti nadzorniku naslednje izmene svoja opazovanja glede varnosti dela.

(3) Poti za zračenje in izhode ob nevarnosti mora nadzorni organ pregledati najmanj vsak teden, jašek za zračenje pa najmanj vsakega četrta leta. Podatki pregleda se vpisujejo v knjigo o zračenju.

(4) Za nadzorne organe se smejo uporabljati samo osebe z najmanj enoletno prakso v jamah enake ali večje nevarnosti.

§ 440.

Da se morejo nadzorni organi, ki so v službi, vedno sporazumevati z vodstvom obrata, morajo biti izhod in glavna mesta jame zvezani po telefonu z obratno pisarno in s stanovanjem odgovornega tehniškega obratnega vodje.

§ 441.

Odgovorni tehniški obratni vodja mora vsako leto izdati delavcem in nadzornim organom navodilo za njihovo vedenje v jami, ki je nevarna zaradi ognja, treskavega plina in premogovnega prahu, in sicer po teh predpisih, oziraje se na posebne razmere njegove jame. To navodilo mora obsegati tudi določbo, kako se je treba ob ognju ali eksploziji zaradi treskavega plina ali premogovnega prahu vesti. Navodilo se mora pred-

ložiti rudarskemu oblastvu v odobritev. Če ostane navodilo iz prejšnjega leta še v naslednjem letu v veljavi, je treba rudarskemu oblastvu sporočiti, zakaj se ne izda novo navodilo. Navodilo za delavce se mora delavcem objaviti in izobesiti v čakalnici.

Olajšave za jame, ki niso nevarne.

§ 442.

Za jame, kjer se ne predvideva nevarnost zaradi ognja, treskavih ali škodljivih plinov in premogovnega prahu, dovoljuje rudarsko oblastvo olajšave na prošnjo in po ogledu na mestu samem.

Navodila za postopek ob eksploziji ali ognju.

§ 443.

(1) Ob eksploziji ali ognju v jami se najprej pokličejo ljudje, ki so ogroženi, da se odstranijo iz jame po določenih poteh. Pri izhodu se morajo zapisovati imena vseh, ki so prišli iz jame, da se more ugotoviti, kateri so zaostali. Enako se zapisujejo imena tistih oseb, ki gredo v jamo reševati.

(2) Takoj se mora ugotoviti, ali sta glavni jamski ventilator in jašek za zračenje v redu. Morebitne poškodbe se morajo hitro popraviti; pri ventilatorju pa se mora postaviti dobro poučen in zanesljiv strežnik, ki mora jamskemu obratnemu vodji vse spremembe v odhajajočem zračnem toku takoj javiti.

(3) Alarmirati se morajo reševalne čete in čete za prvo pomoč, poklicati zdravnik, telefonsko ali brzojavno obvestiti rudarsko in občno upravno oblastvo in najbližja orožniška postaja. Telefonska služba mora biti nepretrgana.

(4) Ukreniti je, česar je treba, da se prepreči naval nepoklicanih na rudnik.

§ 444.

(1) Odgovorni obratni vodja si mora prizadevati, da dozve čimprej mesto in razsežnost eksplozije in ali je eksplozija povzročila ogenj, da more odrediti potrebne ukrepe za reševanje. Ne sme se dovoljevati, da bi posamezniki samovoljno ravnali.

(2) Če je domnevati, da v jami ni nastal ogenj, je treba iti v jamo in prodirati s prihajajočim zračnim tokom in sproti popravljati pokvarjene naprave za zračenje, dokler se ne dospe na mesto eksplozije.

(3) Če so v prostorih, kjer je učinkovala eksplozija, ljudje, prodirajo reševalne čete z aparati naprej, da odnesejo čimprej ranjence in omamljence do svežega zračnega toka. Delovna ekipa reševalne čete sestoji praviloma iz 5, najmanj pa iz 3 članov, z vodjo čete vred.

(4) Če ni nevarnosti, da bi mogel nastati ogenj, je treba ojačiti zračenje prostorov, v katerih je učinkovala eksplozija, na škodo drugih oddelkov jame, če se s tem ne bi povzročila nevarnost za ljudi, ki so še v teh oddelkih.

§ 445.

(1) Če je nastal z eksplozijo tudi ogenj in je za to zanesljivih podatkov ali opravičeno prepričanje, se mora delo omejiti na prodiranje reševalne čete in odnašanje ranjencev in omamljencev. Če je izključeno, da bi se zbiral na mestu, kjer gori, treskavi plin, se izvršijo obrambna dela brez take omejitve.

(2) Če je gotovo, da se zbira na mestu, kjer gori, treskavi plin ali da pride v dotiko z ognjem, ali če so že nastale nove eksplozije, se praviloma reševalno delo opusti, zlasti pa v primeru, če se po jakosti eksplozije dá domnevati, da so poginili vsi ljudje, ki so bili v

prostorih eksplozije. Obrambni ukrepi se smejo v takem primeru izjemoma započeti z odobritvijo rudarskega oblastva.

§ 446.

(¹) Če je nastal ogenj iz drugih vzrokov in ne zaradi eksplozije, je treba čimprej odpeljati ljudi iz ogroženih prostorov na mesta s svežim zračnim tokom in pričeti gasiti. Če se ogenj ne dá pogasiti, je treba prostore, ki so v ognju, zanesljivo zapreti.

(²) Zračni tok se sme, če gori, oslabiti, ako ni nevarnosti, da bi se mogli nabrati treskavi plini in nastati eksplozija.

(³) Če eksplozija v jamskih prostorih, ki so zaprti zaradi ognja, ni izključena, ne smejo biti v ogroženih prostorih ljudje, dokler je nevarnost.

§ 447.

(¹) Če nastane ogenj v jašku za zračenje, je treba najprej odpraviti delavce iz jame in potem pričeti gasiti.

(²) Če nastane ogenj v jašku s prihajajočim zračnim tokom, je treba ventilator takoj ustaviti in odpraviti ljudi iz jame. Obrniti smer jamskega zračnega toka se sme samo tedaj, če ni nevarnosti, da bi mogel priti treskavi plin v dotiko z ognjem.

(³) Odstranitev ljudi skozi jašek za zračenje je dopustna le tedaj, kadar ni nevarnosti, da bi mogli ognjeni plini doseči ljudi.

(⁴) Če ljudi iz jame ni mogoče odstraniti, je treba izbrati primerne jamske prostore, ki se dajo z vrati ali drugače ločiti od jamskega zračnega toka z ognjenimi plini in v teh prostorih ljudi zadržati, dokler jih ni mogoče odpraviti iz jame. Zrak se v teh prostorih po možnosti osvežuje z dovajanjem stisnjenega zraka.

X. POGLAVJE.

Reševanje, prva pomoč in higiena.

Reševalne postaje.

§ 448.

(¹) Reševalne postaje morajo ustanoviti vsi rudniki, ki so nevarni zaradi ognja, treskavih ali škodljivih plinov in premogovnega prahu, in tudi tisti rudniki, v katerih morejo ostati zaradi zarušenja večji prostori brez zračenja.

(²) Rudarsko oblastvo more oprostiti dolžnosti ustanovitve reševalne postaje rudnike, za katere se dá po izkustvu in predvidnosti domnevati, da niso od obstoja reševalne postaje odvisni ne življenje in zdravje delavcev ne varnost prometa.

(³) Enako more rudarsko oblastvo oprostiti dolžnosti ustanovitve reševalne postaje manj nevarne obrate, v katerih ni pod zemljo v eni izmeni zaposlenih več ko 25 delavcev.

§ 449.

Reševalna postaja mora biti v bližini vhoda v jamo; ne sme pa biti pod isto streho z vhomom v jamo in tudi ne v zgradbi, ki se na to neposredno naslanja.

§ 450.

Prostori reševalne postaje morajo biti veliki, čisti, suhi, svetli, brez prahu in ognja varni.

Skupna reševalna postaja.

§ 451.

(¹) Skupna postaja za več jam se ustanovi z odobritvijo rudarskega oblastva.

(²) Rudarsko oblastvo odloči pri odobritvi skupne postaje, ali oprasha posamezne jame popolnoma dolžno-

sti, imeti aparate, ali pa jim dá samo olajšave glede ustanovitve skupne postaje.

(³) Rudarsko oblastvo določi najmanjše potrebno število članov reševalne čete za posamezne jame skupne postaje in vse ostalo v zvezi z ustanovitvijo skupne reševalne postaje.

(⁴) Skupna reševalna postaja mora biti po telefonu zvezana z vsemi svojimi jamami.

Reševalni aparati.

§ 452.

(¹) Reševalni aparat mora dajati najmanj tisto množino kisika, ki ustreza za dve uri dihanja pri vsakem napornem delu v prostorih s plini. Enourne aparate more izjemoma dovoljevati rudarsko oblastvo za manj nevarne majhne rudnike.

(²) Reševalni aparat mora škodljivi zunanji zrak popolnoma odločevati od pljuč nosilca aparata in mu omogočati lahko dihanje. Potemtakem ne morejo reševalni aparat nadomeščati »CO filtri«, »samoreševalci« in druge maske, pri katerih so nosilčeva pljuča v zvezi z zunanjim zrakom.

§ 453.

Tipe reševalnih aparatov, ki se smejo uporabljati pri rudarskem reševanju, dovoljuje pristojno višje rudarsko oblastvo na predlog rudarskega glavarstva.

Število reševalnih aparatov.

§ 454.

(¹) Reševalnih aparatov, ki morajo biti pripravljene v reševalni postaji, mora biti na rudnikih, ki so nevarni zaradi ognja, treskavih in škodljivih plinov in premogovnega prahu, po številu najmanj 3 % najvišjega števila pod zemljo v eni izmeni zaposlenih delavcev; ne sme jih pa biti manj ko 8. Na vseh drugih jamah morajo biti najmanj 4 aparati.

(²) Če imata dve ali več jam z odobritvijo rudarskega oblastva skupno postajo, se vzamejo 3 % najvišjega števila delavcev, zaposlenih v eni izmeni na največji jami. Taka skupna postaja mora imeti najmanj 8 oziroma 4 aparate.

§ 455.

Rudarsko oblastvo more odrediti za posamezne nevarne jame, da imajo pripravljenih tudi več aparatov, kot je predpisano.

Rezervni deli aparatov in druga pomožna sredstva.

§ 456.

(¹) V reševalni postaji morajo biti merilci za preizkušanje aparatov.

(²) Delov aparata, ki se hitro pokvari, je treba imeti dovolj v rezervi.

(³) Pripravljene morajo biti zadostne rezerve kisika in kalijevih patron, toda nikakor ne manj ko 3 kalijeve patrone in 3 steklenice kisika za vsak aparat.

(⁴) Električnih varnostnih svetilk mora biti dvakrat toliko, kot reševalnih aparatov.

(⁵) Pripravljene morajo biti priprave in potrebni material, da se ventilacija hitro vzpostavi ali spremeni.

§ 457.

V postajah z 8 ali več aparati mora biti najmanj en revivator s kisikom.

Hranjenje in preizkušanje reševalnih aparatov.

§ 458.

Aparati morajo biti v reševalni postaji v takem stanju, da jih je moči takoj rabiti.

§ 459.

(¹) Pred vsako uporabo in po njej za vajo ali zares se morajo aparati preizkusiti, ali so v redu.

(²) Vsekakor je treba aparate najmanj enkrat na mesec preizkusiti, ali so v redu.

Reševalna četa.

§ 460.

Tehniško jamsko osebje, kolikor ni oproščeno od zdravnika, mora biti v reševalni četi. Reševalna četa mora imeti najmanj dvakrat toliko članov, kolikor ima aparatov, ne računajoč tehniško jamsko osebje. Število članov reševalne čete za skupne postaje določi rudarsko oblastvo pri odobritvi takih postaj.

§ 461.

(¹) Člani reševalne čete ne smejo biti mlajši od 21 in ne starejši od 45 let.

(²) Člane reševalne čete mora spoznati zdravnik za sposobne, da morejo sodelovati v reševalni četi. Zdravnik jih pregleda tudi še vsako leto.

(³) Člani reševalne čete morajo biti starejši in izkušeni kopači, po eden od strok, ki so potrebne v jami, morajo stanovati blizu reševalne postaje in biti porazdeljeni sorazmerno na vse izmene.

§ 462.

Seznam članov reševalne čete mora biti izobešen v reševalni postaji.

Vodja reševalne čete.

§ 463.

(¹) Vsaka postaja ima svojega vodjo, ki je ali sam odgovorni tehniški obratni vodja ali tudi od nadzornega osebja, ki ga on določi. Obratni vodja določi tudi namestnika vodje.

(²) Vodja reševalne čete vodi knjigo o reševanju. Iz te knjige mora biti razvidno stanje aparatov, rezervnih delov, množine kisika in kalijevih patron in vseh pomožnih instrumentov in potrebščin. V tej knjigi morajo biti vpisani tudi člani reševalne čete, njihovo stanovanje, sposobnost, zdravniški pregledi, opravljene vaje in zaresni primeri nastopa reševalne čete. O vsem se obvesti vsako leto rudarsko oblastvo; vsak zaresni nastop reševalne čete pa je treba takoj javiti rudarskemu oblastvu.

Pouk in vaje reševalne čete.

§ 464.

(¹) Vsak član reševalne čete mora biti poučen o sestavi, delovanju in uporabi reševalnega aparata, mora biti izurjen v ravnanju, vzdržljivosti in v vseh reševalnih delih v zaresnem primeru. Člani morejo vaditi z reševalnimi aparati tudi na stroju za merjenje dela.

(²) Vaje so po skupinah najmanj vsaka dva meseca.

(³) Najmanj dvakrat na leto morajo biti vaje, ki ustrezajo zaresnemu primeru v jami.

(⁴) Najmanj enkrat v letu, če ni bilo zaresnega primera, se mora četa alarmirati, da se preizkusi njena pripravljenost in sposobnost.

(⁵) Rudarsko oblastvo more odrediti za posamezne obrate tudi več vaj, kot je predpisanih.

Določbe za zaresne primere.

§ 465.

Kadar slišijo člani reševalne čete določeni signal za alarm ali so na drug način obveščeni o potrebi nastopa reševalne čete, morajo hitro priti v reševalno po-

stajo, se tam opremiti z reševalnimi aparati in čakati na ukaze odgovornega tehniškega obratnega vodje oziroma vodje reševalne čete.

§ 466.

V zaresnih primerih nastopajo v jami člani čete opremljeni z reševalnimi aparati praviloma v ekipah po 5, najmanj pa po 3 člani, pri čemer je všteti tudi vodja, ki mora, če le mogoče, biti izmed nadzornega osebja.

Navodila za reševalno četo.

§ 467.

(¹) Za delovanje reševalne čete odgovorni tehniški obratni vodja izda pismena navodila, ki jih dobi vsak član reševalne čete.

(²) Ta navodila se nanašajo na hranjenje, ravnanje in preizkušanje reševalnega aparata, pouk in vaje ter ravnanje ob zaresni potrebi.

(³) Navodila se morajo predložiti rudarskemu oblastvu v odobritev.

§ 468.

Za stanje in pripravljenost postaje in reševalne čete odgovarja razen vodje tudi odgovorni tehniški obratni vodja.

Prva pomoč.

§ 469.

(¹) Na rudnikih, v katerih dela najmanj 100 delavcev, se mora ustanoviti in vzdrževati ambulanca za pomoč obolelim in ranjencem.

(²) Na rudnikih, kjer ni ne bolnice ne ambulance in dela več ko 25 delavcev, se mora urediti postaja za prvo pomoč.

(³) Na rudnikih, kjer dela manj kot 25 delavcev, morajo biti pripravljene nosilnice za prenos ponesrečencev in omara za prvo pomoč. V omari so najpotrebnejši instrumenti, obvezilni material z gumijem in palicami in zdravila za prvo pomoč ob nezgodah.

(⁴) Prvi delavci in strelci morajo biti opremljeni z obvezilnim materialom, katerega mora biti vedno dovolj pripravljenega.

Postaja za prvo pomoč.

§ 470.

Postaja za prvo pomoč mora biti v čistem, svetlem prostoru, ki je brez prahu in se dá tudi umetno razsvetljevati.

§ 471.

V postaji za prvo pomoč so:

1. omara za prvo pomoč;
2. nosilnice za prenos ponesrečencev, ki so v razčlenjenem obratu pripravljene tudi na drugih mestih, in sicer pride na vsakih 100 delavcev, zaposlenih v eni izmeni, najmanj po ena nosilnica;
3. miza ali drugo ležišče za prvo pomoč;
4. posoda za umivanje ob prvi pomoči;
5. seznam vseh oseb, ki so izurjene za prvo pomoč;
6. navodila za prvo pomoč.

Pouk in vaje za prvo pomoč.

§ 472.

Vsi tehniški uradniki, nadzorniki, prvi delavci, strelci in člani reševalne čete morajo biti izučeni za prvo pomoč. Kjer ni reševalne čete, morata biti izučena za prvo pomoč najmanj 2% najvišjega števila v eni izmeni zaposlenih delavcev. Ti morajo biti v izmenah tako za posleni, da prideta na vsako izmeno najmanj dva.

§ 473.

(¹) Pouk in vaje vodi zdravnik.

(²) Osebjem, ki je izučeno za prvo pomoč, ima praktične vaje najmanj vsakega četrta leta. Razen tega so teoretična predavanja, kako se daje prva pomoč.

(³) Vsak član čete za prvo pomoč dobi tudi pismena navodila za prvo pomoč.

Skrb za prvo pomoč.

§ 474.

(¹) Vodja reševalne čete skrbi tudi za prvo pomoč. Kjer ni reševalne postaje, skrbi za prvo pomoč odgovorni tehniški obratni vodja.

(²) Odgovorni tehniški obratni vodja in vodja reševalne čete sta odgovorna, da ustrezajo sredstva za prvo pomoč predpisom, da je osebje prve pomoči izučeno, da se vrše pouk in vaje in da se jih udeležuje osebje prve pomoči.

§ 475.

Vodja reševalne čete vpisuje v knjigo o reševanju sredstva za prvo pomoč, pouk in vaje za prvo pomoč in seznam osebja, ki je izurjeno za prvo pomoč, o čemer se poroča vsako leto rudarskemu oblastvu. Kjer ni reševalne postaje, opravlja vse to obratni vodja sam.

Nagrade reševalni četi in četi za prvo pomoč.

§ 476.

(¹) Za sodelovanje v reševalnih četah, v četah za prvo pomoč in v gasilskih četah rudnika se morajo nameščenci in delavci za pouk, vaje in zaresne primere posebej in primerno nagraditi.

(²) Višino nagrad določi rudarsko oblastvo po krajevnih razmerah.

Obramba zoper napade iz zraka.

§ 477.

Rudniki se morajo ravnati po odredbah vojaških in rudarskih oblastev glede ureditve in ustroja obrambe zoper napade iz zraka.

Prostori za preoblačenje in čakalnice.

§ 478.

(¹) Na vsakem rudniku, kjer okoliščine to terjajo, morajo biti prirejeni po številu jamskih delavcev in porazdelitvi obratov prostori za preoblačenje, kjer se morejo delavci pred delom in po njem preobleči.

(²) Na vsakem rudniku morajo biti prirejene po številu delavcev čakalnice, kjer morejo delavci pred delom čakati in kjer se kličejo in porazdeljujejo na delo.

(³) Ti prostori morajo biti vedno čisti, dobro zračeni in ob hladnih dneh ogrevani.

Umivalnice in kopalnice.

§ 479.

(¹) Na vsakem rudniku mora biti poskrbljeno, da se morejo vsi delavci po končanem delu umiti.

(²) V ta namen se morajo napraviti po potrebi in na zahtevo rudarskega oblastva umivalnice oziroma kopalnice.

(³) Za mladoletne delavce in za delavke morajo biti posebni oddelki za umivanje in kopanje.

Stranišča.

§ 480.

(¹) Pri vходу v jamo je treba napraviti stranišča, ki ustrezajo številu delavcev.

(²) V jami se mora prirediti za vsakih največ 50 delavcev stranišče, ki sestoji iz posode s pokrovom, ki se dá prenašati ali prevvažati.

(³) Stranišča se morajo razkuževati.

Pitna voda.

§ 481.

(¹) Rudnik mora poskrbeti, da imajo delavci pri delu dobre pitne vode v zadostni množini.

(²) Delavcem v jami se priskrbi pitna voda v posebnih posodah ali sodih na ustrežajočih mestih.

Voda se ne sme piti tako, da bi se pritiskala usta na odprtino soda ali posode.

XI. POGlavJE.

Stroji in naprave.

Splošne določbe.

§ 482.

Delavci, ki so zaposleni v bližini gibajočih se strojnih delov, morajo imeti obleke, ki se po možnosti tesno prilagajajo telesu. Vsi gibajoči se deli strojev morajo biti zavarovani, da se jih delavci ne morejo nehote dotikati.

§ 483.

Prepovedano je strojne dele, ki se gibljejo, čistiti, mazati ali opravljati na njih popravila, dokler so stroji v pogonu. Kolikor se to opravlja na nepremičnih strojnih delih, ko so stroji v pogonu, ne smejo to opravljati mlade in v tem delu neizkušene osebe.

§ 484.

Vsi stroji morajo biti tako urejeni, da se dá ustaviti vsak zase. Stroji, ki delajo skupno, veljajo za celoto. Preden se naprava spravi v tek ali ustavi, se mora dati signal, ki se razločno sliši v vseh njenih oddelkih. V vseh oddelkih, kjer so zaposleni ljudje, mora biti mogoče, da se odda signal za ustavitev strojev, če se stroji v tistem oddelku ne dajo samostojno ustaviti. Priprave za ustavljanje strojev in transmisij morajo biti lahko dostopne in tako izdelane, da zanesljivo delujejo.

§ 485.

Pogonski jermeni se smejo z roko nameščati na jermenice samo med mirovanjem ali pri počasnem teku stroja. Med tekom stroja se sme to opravljati samo z lesenim viličastim vzvodom, in sicer samo tedaj, če pri tem delavci niso ogroženi. Izrabljeni jermeni se morajo odstraniti ali tako spraviti oziroma obesiti, da jih gibajoči se deli stroja ne morejo zgrabiti.

§ 486.

Vztrajniki se tako priredijo, da se morejo pognati brez nevarnosti. Večji vztrajniki se poganjajo s posebnim poganjalom, ustavljajo pa z zaviranjem. Prepovedano je biti, dokler so v pogonu, v rotacijski ravnini vztrajnika.

§ 487.

Prostori, v katerih so stroji, morajo biti tako razsežni, da so vsi deli stroja ljudem brez nevarnosti lahko dostopni; biti morajo dobro zračeni, prah, ki se nabere, pare in plini pa se morajo hitro odpravljati.

§ 488.

Odprtine v tleh morajo biti pokrite ali ograjene, da ne more nihče pasti vanje.

Strojne žage.**§ 489.**

Strojne žage morajo imeti zaščitne priprave, ki varujejo zaposlene delavce poškodb; pri strojnih žagah zaposleni delavci morajo biti zavarovani z zaščitnimi sredstvi.

Parni kotli in parni stroji.**§ 490.**

(1) Pri vsakem parnem stroju, dokler je v pogonu, mora biti nepretrgoma navzoč od inspekcije parnih kotlov izprašan strojnik, pri vsakem parnem kotlu, ki je pod pritiskom, pa izprašan kurjač. Kurjač ne sme nadomestovati strojnika. Strojnik je odgovorni organ za osebje, ki je zaposleno pri parnem stroju in kotlu, in sicer tudi tedaj, če je parni kotel v prostoru, ki je ločen od parnega stroja.

(2) Strojnik in kurjači se morajo držati tehničnih predpisov za nadzorstvo in oskrbovanje strojev in kotlov in tudi vseh odredb odgovornega tehniškega obratnega vodje. Pomožno osebje se mora strojniku pokoravati.

§ 491.

Strojnik in pomožno osebje ne smejo električne naprave popravljati, marveč morajo za to poklicati elektrika. Strojnik sme ravnati samo s prekinjalom, če bi se zaradi poziva elektrika pogon podjetja zadrževal. Znati pa mora dobro ravnati s prekinjalom.

§ 492.

Parne cevi morajo biti tako položene, da se morejo delavci, če cevi počijo, umakniti.

§ 493.

Predpisi za oskrbovanje parnih kotlov in strojev morajo biti v zadevnih prostorih vidno izobešeni.

Separacije.**§ 494.**

Delo v separacijah za premog in ostale rude se opravlja po predpisih, ki se izdajo ob delovni dovolitvi za separacijo. Na zahtevo rudarskega oblastva mora predložiti podjetje rudarskemu oblastvu dopolnjene predpise v odobritev.

§ 495.

(1) Separacije za premog morajo biti tako vstran od vhoda v jamo, da ne more prah, ki se razvija v prebiralnici, s prihajajočim zračnim tokom dospeti v jamo.

(2) Premogovni prah, ki se razvija v prebiralnici, je treba čim pogosteje močiti. Prah se mora po potrebi tudi večkrat na dan pomesti.

(3) Na mestih, kjer se razvija ali nabira premogovni prah, je prepovedano kuriti ogenj in kaditi tobak; svetilo pa mora biti varnostno.

Sušilnice in briketnice.**§ 496.**

(1) Vrata med sušilnico in briketnico morajo biti zaprta.

(2) V prostorih sušilnice in briketnice se ne smejo uporabljati odprta svetila, se ne sme kaditi tobak ali imeti prost ogenj; pri odstranjevanju premogovnega prahu iz bunkerjev je treba ravnati z največjo pazljivostjo.

Topilnice.**§ 497.**

Delo v topilnicah in v prostorih, ki so z njimi v zvezi, se opravlja po predpisih, ki jih odobri rudarsko oblastvo.

§ 498.

Peči za taljenje, praženje ali sušenje, generatorji, regenerotorji, rekuperatorji in druge podobne naprave morajo biti tako prirejene, da se preprečijo opekline in zastrupljanje ljudi. Človeškemu organizmu škodljivi plini in pare se morajo stalno odvajati, zaposleno osebje pa mora biti zaščiteno zoper njih škodljivo delovanje.

§ 499.

(1) Delavce, ki so zaposleni pri pečeh za taljenje ali praženje ali vobče pri delih, kjer ni izključena možnost zastrupitve, mora kdaj pa kdaj pregledati zdravnik, tiste pa, pri katerih se pojavijo prvi znaki zastrupitve, je treba začasno zaposliti pri drugih delih, kjer niso izpostavljeni zastrupitvi.

(2) Delavci, ki so zaposleni pri pečeh za taljenje ali praženje, pri sublimacijskih pečeh, pri kondenzaciji živosrebrnih par ali ravnanju s svinčnimi spojinami, ki se prašijo, ali pri delih, kjer bi mogli sploh, zlasti pa z zastrupitvijo, biti ogroženi, morajo biti zavarovani z zaščitnimi sredstvi, kakršna so naočniki, maske in obleke, ki jih nabavlja podjetje in skrbi, da so v dobrem in čistem stanju. Delavci smejo uporabljati takšna zaščitna sredstva samo pri delu in jih ne smejo odnašati z določenega mesta.

(3) Topilniško podjetje mora skrbeti za prostore, v katerih se zaposleni umivajo, kopljejo in jedó. Prostor, kjer jedó, morajo biti po možnosti dostopni samo iz prostorov za umivanje ali kopanje. V topilnicah zaposlene osebe ne smejo ne jesti ne piti, dokler si dobro ne očistijo rok, ust in zob.

(4) Prepovedano je pri delu jesti, piti, kaditi ali žvečiti tobak in se pogovarjati. Izjemoma se sme piti voda v prostorih za umivanje pri za to določeni pipi, ko so se poprej usta dodobra izprala.

(5) Na koncu izmene se mora vsakdo, preden se preobleče, umiti; zlasti si mora dobro izprati usta in nos. Najmanj enkrat na teden se morajo vsi kopati, kdor je pa zaposlen v topilnicah svinca, po potrebi tudi po vsaki izmeni.

§ 500.

Prepovedano je v topilnicah kar koli kuhati ali peči na ognju ali užarjeni žlindri.

§ 501.

Kjer se pare ali plini močneje razvijajo ali kjer delajo pri višjih temperaturah, se delovni čas skrajša, kolikor zdravje delavcev to terja.

Kompresorji.**§ 502.**

(1) Kompresorji morajo biti tako prirejani, da dajejo kar le moči suh in prahu čist stisnjen zrak.

(2) Temperatura stisnjenega zraka ne sme niti na enem mestu biti višja od 140° C. Za merjenje temperature stisnjenega zraka morajo biti nameščeni zanesljivi termometri.

(³) Olje za mazanje kompresorja mora biti čisto rudninsko olje s temperaturo vžiga najmanj 200° C, za kar mora jamčiti prodajalec.

(⁴) Rezervoarji stisnjenega zraka morajo imeti varnostni ventil.

§ 503.

Kompresorji in njihovi rezervoarji se morajo radi pregleda kdaj pa kdaj odpreti in po potrebi očistiti.

§ 504.

Cevi se polože v jami po vnaprej izdelanem načrtu, po množini stisnjenega zraka. Cevovodi se ne smejo odcepljati z zavijanjem cevi, da se prerez cevi ne zoži. Pri polaganju je treba upoštevati raztezanje cevi. Na najnižjih mestih cevovoda je treba upoštevati možnost izpuščanja kondenzacijske vode.

Delo pri električnih napravah vobče.

§ 505.

Pri vseh montažnih delih in pri popravilih električnih napeljav se je držati elektrotehničnih predpisov, priznanih v kraljevini Jugoslaviji, kolikor ne odredi v posameznih primerih rudarsko oblastvo drugače.

§ 506.

(¹) Na električnih napeljavah se smejo opravljati katera koli dela samo tedaj, kadar je tok izklopljen.

(²) Uporaba gumijastih rokavic, gumijastih čevljev in orodja z izoliranimi ročicami je prepovedana, razen ob reševanju.

(³) Za delo na jamborih električnega omrežja in vobče za delo v višini se smejo uporabljati samo delavci, ki niso omotični; pri delu morajo uporabljati zaščitne pasove.

§ 507.

Elektriški delovodja mora vse delavce, ki so zaposleni pri električnih delih, naučiti, kako se dá prva pomoč ob nezgodah, ki jih je povzročil udarec električnega toka. Skrbi, da so v sami električni centrali in pri vseh električnih napravah izobešena navodila za prvo pomoč ponesrečencem po električnem toku in za ravnanje v teh napravah.

§ 508.

Električne naprave rudnika morajo najmanj enkrat na leto pregledati strokovnjaki, ki jih rudarsko oblastvo priznava.

Električne naprave nizke napetosti.

§ 509.

(¹) Z nizko napetostjo se razume po teh predpisih napetost do 500 V pri istosmernem toku in do največ 250 V proti zemlji pri izmeničnem toku.

(²) Izklopitev in vklopitev toka radi dela na vodih se vršita na razdelilni plošči ali pri najbližjem prekinjalju.

(³) Izklopitev in vklopitev toka pri delu na vodih opravlja elektromonter oziroma vodja skupine. Po izkloplitvi toka se zvežejo vodniki med seboj na kratak stik. Na razdelilni plošči se mora videti, da je tok zaradi dela na vodih izklopljen.

(⁴) Dela se smejo izvrševati pod vodstvom elektromontera oziroma vodje skupine; toda delovodja se mora po možnosti prepričati, ali je omrežje, na katerem se opravljajo dela, pravilno izklopljeno in zvezano na kratak stik, za kar je odgovoren elektromonter oziroma vodja skupine.

Električne naprave visoke napetosti.

§ 510.

(¹) Podstavki strojev in transformatorjev morajo biti zanesljivo vzemljeni.

(²) Naprave morajo biti postavljene v posebnih prostorih ali pa ograjene in imeti table z napisom, ki opozarja na nevarnost.

(³) Razdelilne naprave in transformatorji morajo biti postavljeni v posebnih oddelkih. Ti oddelki morajo biti stalno zaklenjeni, ključi pa morajo biti pri delovodji ali pri za to pooblaščenih osebah.

§ 511.

V vsakem oddelku morajo biti pripravljene za primer nezgode kljuke z izoliranimi ročicami, v večjih oddelkih pa tudi leseni stoli z izoliranimi nogami in druga sredstva, ki se utegnejo rabiti za reševanje. Njih uporaba je dopustna ob reševanju življenja in imovine pod strokovnim vodstvom.

§ 512.

(¹) Izklopitev in vklopitev toka radi dela na vodih se vrši na razdelilni plošči ali pri najbližjem prekinjalju. Po izkloplitvi se zvežejo vodniki med seboj na kratak stik; toda ta kratka zveza mora biti še vzemljena z obeh strani mesta, kjer se dela.

(²) Vklpitev se tedaj, če je tok izklopljen na razdelilni plošči, izvrši po sporazumu elektromontera ali vodje skupine z delovodjo električne centrale; pri drugačni izkloplitvi pa odgovarja za vklopitev monter oziroma vodja skupine.

(³) Dela na električnih napravah se izvršujejo pod neposrednim nadzorstvom elektriškega delovodje ali druge za to posebej določene osebe.

§ 513.

Vstop v transformatorske oddelke in prostore z razdelilnimi ploščami, kadar so električne naprave pod napetostjo, je dovoljen le elektriškemu delovodji in drugim za to določenim osebam. Izjemoma je dovoljen vstop tudi strojnikom radi ravnanja s prekinjalji; toda biti morajo poučeni za to delo po elektriškem delovodji.

Električni stroji v prostorih, ki so ogroženi od eksplozije.

§ 514.

(¹) Električni stroji, transformatorji, aparati in električne naprave morajo biti tako izdelani, da ne morejo povzročiti eksplozije v prostorih, kjer se lahko naberejo eksplozivne zmesi plinov ali premogovnega prahu.

(²) Stroji, transformatorji in aparati morajo biti opremljeni radi ravnanja osebja z vidnim znakom, da se smejo uporabljati v prostorih, ki so ogroženi od eksplozije.

(³) Na takšnih strojih, transformatorjih in aparatih ne sme elektriško osebje nič menjati, kar bi moglo zmanjšati njihovo varnost.

(⁴) Rudniki, ki so ogroženi od eksplozivnih plinov in premogovnega prahu, se morajo držati posebnih predpisov za gradnjo električnih naprav, ki so varne v eksplozivnih plinih in v premogovnem prahu, kolikor ne odredi rudarsko oblastvo ob odobritvi gradnje in uporabe drugače. Rudarsko oblastvo odredi v vsakem posameznem primeru, kateri jamski prostori veljajo za ogrožene od eksplozivnih plinov in premogovnega prahu.

(⁵) Uporaba električnih naprav visoke napetosti ni dovoljena pri odpiranju in pripravi; pri odkopavanju v posameznih jamah pa po mnenju rudarskega oblastva.

§ 515.

(¹) Projekt za odobritev gradnje električnih naprav se pošlje rudarskemu oblastvu s prilogami situacije, opisa in načrta naprave, s potrdilom tovarne, da ustrezajo stroji in aparati varnostnim predpisom, da so bili opravljeni potrebni preizkusi, kakor tudi, da je bila ta vrsta strojev in aparatov preizkušena glede eksplozijske varnosti v poskusnem rovu, odobrenem od višjega rudarskega oblastva. Rudarsko oblastvo more dati preizkusiti projekt od njega priznanemu strokovnjaku.

(²) Rudarsko oblastvo odobri gradnjo električnih naprav po razpravi na mestu samem pisмено. Če se odobritev za gradnjo ne more izdati, rudarsko oblastvo to obrazloži.

(³) Pred uporabo električnih naprav, ki jih je odobrilo rudarsko oblastvo, mora od rudarskega oblastva priznani strokovnjak stroje, transformatorje in aparate pregledati, ali ustrezajo odobrenim pogojem. Pregled se opravi po potrebi zunaj, če je to določeno ob odobritvi gradnje. Tudi vsa naprava se mora pregledati na mestu samem, ali ustreza odobrenemu projektu v vseh delih. O strokovnem pregledu napravi odposlanec rudarskega oblastva zapisnik, ki se pošlje rudarskemu oblastvu, to pa odobri pisмено na podstavi zapisnika uporabo električne naprave. Odobritev se vpiše v knjigo o pregledih električnih naprav na rudniku.

(⁴) Vsako prestavitev tako odobrenih električnih naprav je treba prijaviti rudarskemu oblastvu in priložiti najbližjo situacijo novega mesta, kamor so prestavljene. Odobritev za uporabo prestavljenih električnih strojev izda rudarsko oblastvo po ogledu na mestu samem, ki mu prisostvuje po preudarku rudarskega oblastva tudi strokovnjak, ki ga priznava rudarsko oblastvo.

§ 516.

(¹) Izven letnih pregledov po strokovnjakih, priznanih od rudarskega oblastva, mora dele električnih naprav, ki so varni zoper eksplozivne pline in premogovni prah, pregledati najmanj vsak mesec strokovno elektrotehniško osebje rudnika.

(²) Pri vsakem pregledu se mora zaščitno vzemlje-nje električnih naprav posebno pazljivo pregledati.

Izklopitev toka ob ognju.

§ 517.

(¹) Elektriški delovodja mora z elektriškimi delavci, brž ko zve, da gori, izklopiti električni tok v zgradbi, ki je ogrožena po ognju, da bi bili delavci, zaposleni pri gašenju, obvarovani električnega udarca po vodnem curku.

(²) Dokler ni električni tok izklopljen, je prepovedano zlivati vodo na električne vode, motorje in druge električne naprave; ogenj se pa more medtem gasiti s peskom ali z zemljo.

XII. POGlavJE.

Rudarski načrti in merjenja.

Dolžnost izdelave rudarskih načrtov.

§ 518.

(¹) Razen situacijskega načrta jamskih polj mora imeti vsak rudnik:

1. situacijski načrt rudnika;
2. načrt jame ali površinskega kopa;
3. načrt zračenja.

(²) Navedene načrte smejo izdelovati, dopolnjevati in v ta namen opravljati potrebna merjenja in izračune samo za to pooblašteni strokovnjaki.

Merilo.

§ 519.

(¹) Situacijski načrti rudnika se izdelujejo v merilu 1 : 2000 do 1 : 10.000.

(²) Načrti jam ali površinskih kopov se izdelujejo v merilu 1 : 500, 1 : 1000, 1 : 2000.

(³) Merilo načrta zračenja jamskih prostorov ustreza praviloma merilu načrta jame.

(⁴) Rudarsko oblastvo more v posameznem primeru sámo določiti merilo in dovoliti tudi druga merila, kolikor so se takšna uporabljala do sedaj ali če je za to kaj važnih razlogov.

Situacijski načrt rudnika.

§ 520.

(¹) Situacijski načrt rudnika obsega trigonometrične in poligonometrične točke, višinske kote in po potrebi tudi izohipse v višinskih razlikah 5 do 10 m, naprave na površini, kamnolome, jalovišča, raziskovalna dela, usade, jaške, vpadnike, podkope, železnice, ceste, vodovode, stoječe in tekoče vode, izvirke, električne vode visoke napetosti, meje jamskih polj, glavne jamske proge in druge glavne jamske prostore, varnostne stebre in meje odkopavanja, vrte z označbo globine, prometne in druge zgradbe in vse drugo, kar je po izprevidnosti rudnika ali po oceni rudarskega oblastva potrebno.

(²) Situacijski načrt rudnika se mora dopolnjevati z vrisavanjem sprememb v jami sredj in ob koncu leta, na površini pa konec vsakega leta.

Načrt jame.

§ 521.

(¹) Načrt jame mora obsegati trajne stalne točke jamskega merjenja z označbo višinskih kot pri važnejših točkah, vse jamske prostore in posebej jaške, podkope, vpadnike in nadkope, glavne zaviralnice in vzpenjače, prekope, proge, odkope, stara dela z označbo let odkopavanja in odkopanih množin, zapolnila, dele rudnega telesa, ki so puščeni v starih delih, varnostne stebre, skladišča razstreliv, hleve, naprave za izvažanje, zračenje, odvajanje vode, obrambo zoper vodo, ogenj, eksplozijo, debelino, obliko, smer in naklon eksplozirane rude, porušitve, zunanje objekte, ki se ne smejo ogrozati z odkopavanjem, in njihove varnostne stebre v jami, vrte, meje lastnih in morebitnih sosednjih jamskih polj in ostalo, kar je po krajevnih okoliščinah ali po odredbi rudarskega oblastva še potrebno.

(²) Če so jamska dela ena nad drugimi, morajo biti narisana ne samo v vodoravnem, temveč tudi v vertikalnem načrtu. Če načrti kljub temu še niso pregledni, se morajo izdelati za posamezne obzore in etaže posebni načrti.

(³) V načrt jame je treba takoj vrisati objekte na površini, za katerih varstvo so odrejeni posebni rudarsko-policijski ukrepi, kakor tudi v ta namen določene varnostne stebre v jami, jamska dela, katerih izkopavanje more povzročiti nevarnost zaradi vode in plinov, globoke raziskovalne vrte, vse jamske prostore ob delni ali popolni ustavitvi dela v jami in vse drugo, kar v posameznih primerih rudarsko oblastvo odredi.

(⁴) Načrt jame se mora dopolniti na premogovnikih najmanj vsakega četrt leta, na drugih rudnikih pa najmanj vsakega pol leta. Načrti jame, ki jih uporabljajo jamski obratni uradniki, se morajo dopolniti vsak mesec.

Načrti zračenja.**§ 522.**

(¹) Načrt zračenja mora obsegati vse odprte jamske prostore, zidove in ostale zgradbe, s katerimi so zaprti jamski prostori izven zračenja ali stara dela, smer, množine, hitrosti in temperature zračnega toka v posameznih delih jame, postaje in mesta za merjenje, razdeljevanje in odvajanje ali uravnavanje zračnega toka, vrata in pregrade, lege električnih strojev, transformatorjev, razdelilnih plošč, lego ventilatorjev glavnega in posebnega zračenja, mesta obrambnih naprav zoper ogenj in eksplozijo, zaprte prostore, stara dela in prelome, kolikor bi mogli ogrožati jamo z ognjem ali plini, in tudi odprte prostore, ki se sami segrevajo, in vse ostalo, kar more vplivati na zračenje jamskih prostorov in ogrožati ljudi v jami.

(²) Načrt zračenja jame se mora dopolniti takoj, brž ko se pojavijo ali izvrše kakšne spremembe ali dopolnitve.

Načrt površinskega kopa.**§ 523.**

(¹) Načrt površinskega kopa mora prikazovati površino ozemlja (terena) z rudnim telesom, stanje etaž, raziskovalne in obratne podzemeljske prostore, presipke, proge, zaviralnice, bunkerje in depoje, jalovišča, naprave in drugo, kar je po oceni rudnika ali rudarskega oblastva potrebno.

(²) Na načrtu površinskega kopa morajo biti izdelani potrebni preseki, pravokotno na smer etaž. Na te preseke se vrše pomikanje etaž zaradi eksploatacije.

(³) Načrt površinskega kopa se mora dopolniti vsako leto. Preseki se dopolnijo na premogovnih površinskih kopih najmanj vsakega pol leta, na drugih pa najmanj vsako leto.

Predložitev načrtov rudarskemu oblastvu.**§ 524.**

(¹) Izvirniki načrtov so shranjeni na rudniku.

(²) Kopije načrtov, izdelane na platnu, se morajo poslati rudarskemu oblastvu.

(³) Kopije načrtov rudnika, jame in površinskega kopa za rudarsko oblastvo dopolni rudnik vsako leto in jih pošlje rudarskemu oblastvu najdalj do 1. aprila naslednjega leta.

(⁴) Kopije načrtov zračenja jame se morajo dopolniti vsakega pol leta in poslati rudarskemu oblastvu najdalj v enem mesecu po koledarskem polletju.

(⁵) Rudarsko oblastvo more zahtevati dopolnitev načrtov tudi izven rokov.

(⁶) Če se delo na rudniku dokončno ustavi, se morajo izročiti knjige za merjenje in glavne knjige merjenja kakor tudi vsi izvirni načrti rudnika, jamskih del in površinskih kopov rudarskemu oblastvu v hrambo.

Odgovornost za izdelavo načrtov.**§ 525.**

Za izdelavo načrtov, njih pravočasno dopolnjevanje in predložitev rudarskemu oblastvu sta odgovorna rudarski podjetnik in odgovorni tehniški obratni vodja.

Trigonometrična mreža rudnika.**§ 526.**

(¹) Osnova vseh rudarskih merenj bodi trigonometrična mreža, za katero veljajo v glavnem predpisi pravilnika o katastrskem premerjevanju.

(²) Po tem pravilniku se delijo trigonometrične točke po njih povprečni oddaljenosti na pet vrst. Med-

sebojna oddaljenost med točkami iste ali iste in višje vrste je glede na dolžine opazovanih smeri, iz katerih se določijo: za točke 1. vrste nad 20 km;

2. vrste od 10 do 20 km;

3. vrste od 3 do 10 km;

4. vrste od 1 do 3 km;

5. vrste pod 1 km.

(³) Trigonometrična mreža rudnika sestoji iz točk 3., 4. in 5. vrste.

(⁴) V krajih, kjer obstoje točke državne triangulacije 1., 2. in morda tudi 3. vrste, se morajo točke rudniške mreže vključiti v obstoječo mrežo.

Samostojna triangulacija.**§ 527.**

(¹) V krajih, kjer ni državne triangulacije, se mora opraviti samostojna triangulacija iz točk 3., 4. in 5. vrste, kakršna je pač razsežnost površine. V tem primeru more določiti rudarsko oblastvo skupni koordinatni sistem trigonometričnih mrež sosednjih rudnikov.

(²) Baza se izmeri najmanj dvakrat po točnem načinu: s specialnim baznim aparatom ali z letvami ob napetem konopeu ali z jeklenim trakom, ki je konstantno nategnjen. V rezultatu izmeritve naj se upoštevajo tile popravki: 1. komparatorski (primerjalni); 2. naklonski; 3. temperaturni; 4. povesa; 5. morskega horizonta.

(³) Srednja napaka končnega rezultata, popravljenega z gorenjimi popravki, ne sme biti večja od 1/75.000 bazne dolžine.

(⁴) Skrajna točka samostojne trigonometrične mreže sme biti oddaljena od bazne točke za tridesetkratno bazno dolžino. Če je mreža bolj razširjena, se mora vsaviti nova samostojno izmerjena baza, ki se vnese kot nov pogoj pri izravnavanju mreže.

(⁵) Za merjenje kotov veljajo predpisi pravilnika o katastrskem premerjevanju za točke 3., 4. in 5. vrste, pri čemer se pa smejo uporabljati tudi teodoliti z natančnostjo nonija ali skale mikroskopa, ki ni manjša od 30".

(⁶) Vsak kot, ki se uporabi v mreži pri izravnavanju, mora biti izmerjen neposredno. Meriti se sme tudi po repeticijski metodi.

Izravnavanje samostojne triangulacije.**§ 528.**

(¹) Osnovna trigonometrična mreža 3., eventualno 4. vrste mora biti izravnana po metodi najmanjših kvadratov, 5. vrste pa sme biti izravnana tudi po krajšem načinu.

(²) Prehod z izmerjene baze na osnovno stranico mreže se priporoča izvršiti po bazni mreži, izravnani po metodi najmanjših kvadratov.

(³) Točke 4. in 5. vrste se določijo posamezno v mreži, 3. vrste pa s presekanjem. Skupine točk 5. vrste se smejo vključiti v izravnano mrežo višje vrste tudi po navodilih pravilnika o katastrskem premerjevanju (pravila za trigonometrični obrazec št. 16 in 17).

Orientacija samostojne trigonometrične mreže.**§ 529.**

(¹) Orientacija samostojne trigonometrične mreže enega ali več sosednjih rudnikov se mora opraviti z astronomskim opazovanjem z ene točke mreže. Točka koordinatnega izhodišča bodi po možnosti v sredi mreže.

(²) Če niso obstoječi načrti priključeni na točke državne triangulacije, temveč so orientirani astronomsko, magnetsko ali drugače, se morajo priključiti na državno triangulacijo; namesto tega se pa sme z dovolitvijo rudarskega oblastva, če že niso orientirani astronomsko,

vanje vrisati astronomski meridian, in sicer na podstavi astronomskih opazovanj.

Poligonska mreža na površini.

§ 530.

(¹) Za izdelavo poligonske mreže veljajo predpisi pravilnika o katastrskem premerjevanju, pri čemer je pa oblika poligona poljubna. Če se odklanja oblika poligona samo malo od ravne črte, ki veže začetno in končno točko, se izravnavajo koordinatne razlike samo proporcionalno dolžini stranic.

(²) Izravnavanje proporcionalno dolžini stranic se vrši tudi pri drugih oblikah poligona, kolikor ne doseže odstopok (linearni) 50% dopustne meje odstopkov; sicer se mora izvršiti izravnanje po metodi najmanjših kvadratov.

(³) Za izdelavo mreže linij za detajliranje veljajo predpisi pravilnika o katastrskem premerjevanju.

Splošne določbe o površinskem merjenju.

§ 531.

(¹) Najmanj tri točke triangulacije rudnika morajo biti trajno stalne v ozemlju (terenu), ki ne bo prizadeto z odkopavanjem. Te točke se morajo prijaviti rudarskemu oblastvu. Če bi se pa tla katere teh točk vendarle premaknila zaradi odkopavanja ali iz drugih vzrokov, je treba poskrbeti pravočasno za zamenjavo in o tem obvestiti rudarsko oblastvo.

(²) Olajšave od določb, ki se nanašajo na vsa površinska merjenja, more dovoljevati rudarsko oblastvo na manjših rudnikih iz opravičenih razlogov.

(³) Uporaba obstoječih trigonometričnih obrazcev, določenih s pravilnikom o katastrskem premerjevanju, se priporoča, ni pa obvezna; glavno je, da je izračunavanje pregledno in da ustreza zahtevam tehnike in znanosti.

Priključek jame na triangulacijo rudnika.

§ 532.

(¹) Trajno stalne točke triangulacije rudnika morajo biti tako izbrane, da se morejo priključiti poligoni neposredno ali vsaj s kratkim poligonom.

(²) Če so vhodi v jamo podkopi ali vpadniki, se naredi priključek z neposrednim poligonom. Če so vhodi v jamo jaški, se točke na odprtini jaška projicirajo vertikalno v jamo.

(³) Priključek z enim jaškom more začasno dovoliti rudarsko oblastvo. Kontrolirati ga je treba z novo zvezo, brž ko se napravi nova odprtina jame na površino.

(⁴) Če ruda in hribina jame nista magnetični in v jami ni blodečih električnih tokov, se sme z dovolitvijo rudarskega oblastva orientirati priključek jame s preciznim magnetskim merjenjem, toda se mora kontrolirati z novo zvezo, brž ko se napravi nova odprtina jame na površino.

(⁵) Priključek jame na površino se mora napraviti z najmanj dvema samostojnima meritvama, pri čemer se merita vsak kot in vsaka stranica najmanj dvakrat.

Precizna merjenja v jami.

§ 533.

(¹) Precizno teodolitno merjenje v jami je v podstavo vsemu merjenju v jami. Glavni poligon je treba položiti tako, da se dá merjenje kontrolirati bodisi v obliki zveze med dvema priključenima točkama s površino ali v obliki zaprtega poligona.

(²) Glavni prekopi, obzori, glavni nadkopi in vpadniki, slepi jaški in druge važne zveze v jami se morajo

precizno meriti s teodolitom in priključiti na najmanj dve točki glavnega poligona.

(³) Poligonske točke preciznih merjenj morajo biti v jami trajno stalne in označene v načrtu jame.

(⁴) Če ni mogoče položiti poligone zaprto, se mora opraviti posebno kontrolno merjenje, če so odprti poligoni daljši od 1000 m ali če je poligonskih točk več ko 40. Isto velja tudi za višinska merjenja.

(⁵) Brž ko se oddalji čelo obzora od dovozišča največ za 200 m, je treba obzor s preciznim merjenjem premeriti in tako ravnati pri nadaljnjem prodiranju za vsakih 200 metrov. Enako je treba premeriti vsa jamska dela, brž ko se približajo na 50 m meji jamskega polja, varnostnim stebrom, važnejšim prelomom, zaprtim delom jame ali starim delom.

Dopustni odstopki.

§ 534.

(¹) Za precizno teodolitsko merjenje v jami veljajo naslednji največji dopustni odstopki:

1. Skupni kotni odstopok v poligonu ne sme presegati vrednost $M = \pm 0,75 \sqrt{[n] + k}$ minut stare razdelbe (360°), pri čemer je $[n] =$ prilagodeno število merjenih poligonskih kotov, kjer se za $n = 1$ računa kot z vizirno linijo do naklona 20° , dolžine stranic pa daljše od 10 m; pri dolžini vizirne linije, ki je krajša od 10 m, se računa $n = 1,5$; pri naklonu vizirne linije od 20° do 45° je $n = 2,5$, pri naklonu nad 45° pa je $n = 4$; $k =$ konstanta, ki je pri neposrednih poligonih $k = 0$, pri vključenem poligonu med dve točki ali pri magnetskem usmerjenju je $k = 15$; za priključek z enim jaškom do globine 400 m je $k = 70 : s^2$, do globine 600 m je $k = 90 : s^2$, pri globini nad 600 m pa je $k = 130 : s^2$; pri tem je $s =$ oddaljenost grezil v metrih.

2. Pri določitvi smeri stranice na podstavi dveh neodvisnih merjenj, sme biti odstopok:

$$M = \pm \sqrt{M_I^2 + M_{II}^2} = \pm 0,75 \sqrt{[n_I] + [n_{II}] + k_I + k_{II}}$$

3. Skupni linearni odstopok pri določitvi lege točke sme biti:

$$M^{cm} = \pm \sqrt{200 + \frac{5[s]}{100} + 6 \left(\frac{1}{100}\right)^2 + 2[n] \left(\frac{p}{100}\right)^2 + k \left(\frac{h}{100}\right)^2}$$

kjer pomeni:

$[s] =$ vsoto vseh dolžin poligona, reduciranih na obzorje, v metrih;

$l =$ oddaljenost ravne črte od začetne točke do skrajne točke poligona, v metrih;

$[n] =$ prilagodeno število merjenih poligonskih kotov;

$p^{**} =$ oddaljenost ravne črte od skrajne točke do najbolj oddaljenega vrha poligona, v metrih;

$h =$ oddaljenost ravne črte skrajne točke od točke, na katero je izvršeno priključeno merjenje, v metrih;

$k =$ konstanta, ki je za neposredni poligon $k = 0$, za vključen poligon med dve točki ali za magnetsko usmerjeni poligon pa $k = 70$; za priključek z enim jaškom do globine 400 m je $k = 330 : s^2$; do globine 600 m je $k = 430 : s^2$, a nad 600 m je $k = 600 : s^2$; pri tem je $s =$ oddaljenost grezil v metrih.

4. Pri določevanju položaja točke poligona na podstavi dveh neodvisnih meritev sme biti odstopok:

$$M^{cm} = \pm \sqrt{M_I^2 + M_{II}^2}$$

* V izvorniku pogrešno: 10° . — Op. ur.

** V izvorniku (v gorenji formuli in na tem mestu) pogrešno: r . — Op. ur.

(²) Pri raztegnjenih poligonih se izravnavajo koordinatne razlike proporcionalno dolžini stranic.

(³) Pri drugih oblikah poligona, če ni dosegel odstopek (linearni) 50% dopustne meje, se prepušča način izravnavanja merčevi uvidevnosti; sicer se pa mora opraviti izravnanje po metodi najmanjših kvadratov.

Kompasno merjenje.

§ 535.

Postranska jamska dela se smejo premeriti tudi s kompasnimi poligoni, ki se priključijo na poligone, ki so merjeni s teodolitom.

Višinske točke.

§ 536.

(¹) Vsak rudnik mora imeti nekoliko višinskih točk, trajno stalnih na površini in v jami, ki so priključene na državne nivelacije.

(²) Višina in situacija teh točk se morata določiti pred začetkom odkopavanja in javiti rudarskemu oblastvu. Na zahtevo rudarskega oblastva mora imeti rudnik tudi več takih točk.

(³) Rudnik mora opraviti občasno kontrolna merjenja sumljivih višinskih točk in voditi reden zapisnik o njihovih višinskih spremembah.

Dopustni odstopek višinskih razlik.

§ 537.

(¹) Izravnati se sme, če odstopek pri merjenju višinskih razlik ne preseže vrednost v milimetrih:

1. pri nivelaciji na površini

$$M^{mm} = \pm \sqrt{25 + \frac{s}{5}}$$

kjer je s = nivelirana dolžina v metrih;

2. pri globinskem merjenju v jašku

$$M^{mm} = \pm 4 \sqrt{20 + \frac{2}{15} h}$$

kjer je h = globina jaška v metrih;

3. pri merjenju višinskih razlik glavne nivelacijske mreže v jami

a) pri naklonu do 5°

$$M^{mm} = \pm 3 \sqrt{10 + \frac{s}{4} + \left(\frac{s}{100}\right)^2}$$

kjer je s = vodoravna oddaljenost v metrih;

b) pri naklonu od 5° do 20°

$$M^{mm} = \pm 3 \sqrt{10 + \frac{2}{3} l + \left(\frac{l}{50}\right)^2}$$

kjer je l = poševna dolžina v metrih; pri večjem naklonu se poveča ta odstopek za 10% za vsakih 10° naklona.

(²) Način izdelave in izravnavanja nivelacijskih rudniških mrež se prepušča merčevi uvidevnosti; vsekakor pa mora biti več opazovanj, da se more izravnati.

Instrumenti in potrebščine za merjenje.

§ 538.

(¹) Koti se merijo s teodolitom ali z univerzalnim instrumentom. Postranski poligoni se smejo meriti s kompasom.

(²) Višinska merjenja se opravljajo z instrumentom za niveliranje ali z univerzalnim instrumentom; kjer pa to zaradi vzpona ni mogoče, je dopustno meriti tudi trigonometrično. Višinske razlike postranskih jamskih prostorov se smejo določati tudi z naklonomerom.

(³) Dolžine se merijo z letvami, ki se polagajo ob napeti vrvice. Za to se smejo uporabljati tudi jekleni traki.

(⁴) Na vsakem rudniku mora biti ena letva, katere dolžina je bila overjena po kakšnem znanstvenem institutu. Izjeme v tem pogledu dovoljuje rudarsko oblastvo.

Knjiga za merjenje.

§ 539.

(¹) Pri vsakem merjenju je treba vpisati v knjigo za merjenje datum, mesto in namen merjenja, merčevo ime, instrument, ki se je uporabljal, metode merjenja, pri delu s kompasom pa tudi dnevni čas in vse odčitke pri merjenju.

(²) Dobljeni rezultati, opazke, skice in izračuni se vpišejo v glavno knjigo merjenja, sklicujoč se na knjigo za merjenje.

(³) Knjiga za merjenje in glavna knjiga merjenja se morata hraniti kot dokument načrtov.

Splošne določbe o načrtih.

§ 540.

(¹) Vrisovanje v načrte se vrši na podstavi pravokotnih koordinat, določenih z računanjem. Kompasna merjenja v načrtih jam se smejo vrisovati tudi grafično, pri čemer je treba uporabljati isti instrument; vrisovanje pa se vrši v isti dobi dneva, v kateri je bilo merjeno.

(²) Če se vrišejo stara dela po starih načrtih, se mora preizkusiti vrednost starih načrtov na ta način, da se priključijo neka stara dela na nova merjenja. Merjenja, za katera ni verodostojnih pismenih podatkov in ki jih ni mogoče preizkusiti, se ne smejo vrisovati v načrte.

(³) Način kontrole in dognani rezultati se morajo vpisati v glavno knjigo merjenja.

XIII. POGlavJE.

Končne določbe.

Skrb za zdravje in življenje delavcev.

§ 541.

Odgovorni tehniški obratni vodja in nadzorno osebje morajo skrbeti za zavarovanje zdravja in življenja delavcev, ki so jim zaupani, ne samo po teh predpisih, temveč tudi vobče po stanju sodobne tehnike, da se prepreči vsaka nevarnost za zdravje in življenje delavcev.

Seznanjanje delavcev s predpisi.

§ 542.

(¹) Vsak rudarski podjetnik mora poskrbeti, da se seznanijo delavci na primeren način s temi predpisi, kolikor se nanašajo na spolnjevanje z njihove strani.

(²) Podjetja, katerim to odredi rudarsko oblastvo, morajo izdelati v določenih rokih v skladu s temi predpisi navodila za delavce in jih predložiti rudarskemu oblastvu v odobritev.

Spremembe splošnih predpisov in posebni predpisi.

§ 543.

Samo višje rudarsko oblastvo more spreminjati splošne predpise ali dovoljevati izjeme, kolikor ni to po teh predpisih dovoljeno rudarskim oblastvom prve stopnje.

§ 544.

Rudarska oblastva morejo za posamezne rudnike in oddelke rudniških obratov izdajati posebne varnostne predpise.

Rudarsko oblastvo.

§ 545.

Kjer koli se v teh predpisih omenja rudarsko oblastvo, se nanaša to na rudarsko oblastvo prve stopnje (rudarsko glavarstvo).

Kaznovanje.

§ 546.

Kdor koli se pregreši zoper občne rudarsko-policijske predpise in posebne predpise in naredbe rudarskega oblastva, se kaznuje po določbah rudarskega zakona.

Obvezna moč teh predpisov.

§ 547.

(1) Ti predpisi stopijo v veljavo z dnem objave v »Službenih novinah«, obvezno moč pa dobe 1. januarja 1939.

(2) Ko dobe ti občni rudarsko-polijski predpisi obvezno moč, prenehajo veljati vsi starejši rudarsko-polijski predpisi. Posebni rudarsko-polijski predpisi se morajo spraviti v sklad s temi predpisi v enem letu od dneva njihove objave v »Službenih novinah«.

V Beogradu dne 15. avgusta 1938.; II. R. št. 3200.

Minister za gozdove in rudnike
B. Kujundžić s. r.

512.

Na podstavi § 113. finančnega zakona za l. 1939./40. predpisuje ministrski svet na predlog ministra za trgovino in industrijo tole

uredbo* o spremembi uredbe o občinskih hranilnicah.**

§ 1.

V § 2. se v drugem stavku namesto »posameznikov« postavlja: »fizičnih in pravnih oseb«.

Na koncu § 2. se dodaje nov stavek, ki se glasi: »Hranilnica sme uporabljati po izpolnitvi predpisanih rezerv čisti dobiček deloma ali celoma v občekoristne in dobrodelne namene.«

§ 2.

V § 8. odpade drugi odstavek v celoti.***

§ 3.

§ 9. se spreminja in se glasi:

»Pri hranilnicah se smejo nalagati gotovine samoupravnih teles (srezov, zemljiških zajednic, imovinskih občin, pokojninskih ustanov itd.), korporacij, cerkev, samostanov, javnih skladov kakor tudi gotovine tistih oseb, ki so pod skrbstvom (varuštvom), in sodni pologi.«

§ 4.

V § 14.:

a) Točka 3. se spreminja in se glasi:

»3. nakup samoupravnih vrednostnih papirjev, domačih hipotekarnih zastavnic, delnic Narodne banke kraljevine Jugoslavije in deležev osrednje denarne ustanove hranilnic, če se ustanovi.«

b) Točka 6. se spreminja in se glasi:

»6. dolgoročna posojila samoupravnim telesom največ v višini 10‰, kratkoročna pa največ v višini 15‰ vlog na hranilne knjižice.«

c) V točki 7. se poslednji stavek spreminja in se glasi: »To vrsto posojila sme dajati hranilnica samo osebam z ozemlja banovine in sosednih srezov.«

č) Nova točka 12. se mora glasiti:

»12. upravljanje samoupravnih podjetij po posebni dovolitvi ministra za trgovino in industrijo.«

d) V drugem odstavku tega paragrafa odpade: »v posel, naveden pod točko 6., pa največ do 10‰.«

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 11. oktobra 1939., št. 232/LXXXI/635.

** »Službeni list« št. 597/98 in (popravek) št. 624/101 iz l. 1938.

*** V izvorniku je očitno pogrešno dodano še: »točka 4.« Drugi odstavek pa sploh nima točk. — Op. ur.

§ 5.

§ 16. se spreminja in se glasi:

»Hranilnice smejo po sklepu upravnega odbora ustanovljati poslovalnice na ozemlju občine ustanoviteljice in sosednih občin.«

§ 6.

V § 20.:

- a) odpade v točki 3. beseda: »amortizacijske«;
- b) odpade v točki 4.b beseda: »privatnega«.

§ 7.

V § 31. se v tretjem odstavku nadomešča v prvem in drugem stavku »10‰« s: »5‰«, v drugem stavku pa »20‰« z: »10‰«.

§ 8.

V § 44. se dodajeta nova drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Davek na vloge po hranilnih knjižicah in tekočih računih, ki znaša pri regulativnih hranilnicah po drugem odstavku pod II. člena 69. zakona o neposrednih davkih 3‰, velja tudi za hranilnice po tej uredbi.

Za hranilnice veljajo tudi ugodnosti po členih 47. do 62.* zakona o ureditvi Državne hipotekarne banke.«

§ 9.

Ta uredba stoji v veljavo po razglasitvi v »Službenih novinah kraljevine Jugoslavije«.

V Beogradu dne 6. oktobra 1939.; M. s. št. 1274.

Minister za trgovino in industrijo
dr. Ivan Andres s. r.

Predsednik ministrskega sveta
Dragiša Cvetković s. r.

Podpredsednik ministrskega sveta
VI. Maček s. r.

(Sledijo podpisi ostalih ministrov.)

(Ta uredba je bila prvič objavljena v »Službenih novinah« z dne 9. oktobra 1939., št. 230.)

513.

Avtentično tolmačenje odstavka 2. člena 11. uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov.**

Na podstavi člena 56., odst. 2., uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov izdajem sporazumno z ministrom za finance, ministrom za trgovino in industrijo in ministrom za kmetijstvo tole avtentično tolmačenje odstavka 2. člena 11. te uredbe:

»Predpis odstavka 2. člena 11. uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov*** je treba razumeti tako, da so 3‰one državne obveznice, izdane po tem predpisu uredbe, kakor tudi njih kuponi oproščeni vseh davkov in doklad, tako državnih kakor tudi vseh ostalih (banovinskih in občinskih), prav tako pa tudi vseh taks in davščin v kraljevini.«

V Beogradu dne 30. septembra 1939.; št. 90.097.

Minister za pravosodje
dr. L. Marković s. r.

* »Uradni list« št. 392/119 iz l. 1922. in »Službeni list« št. 414/68 iz l. 1938.

** »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 10. oktobra 1939., št. 231/LXXX/630.

*** »Službeni list« št. 628/79 iz l. 1936.

SLUŽBENI LIST KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVINE

Priloga k 82. kosu X. letnika z dne 14. oktobra 1939.

Razglasi kraljevske banske uprave

V. No. 267/20.

2956-3-3

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani razpisuje za oddajo gradbenih del za zgradbo železobetonskega mostu preko Poljanske Sore v Zireh v km 38.060 b. c. I/4.

II. javno pisмено ponudbeno licitacijo na dan 25. oktobra 1939. ob 11. uri dop. v sobi št. 13 tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani, Bleiweisova c., prtiličje, levo. Pojasnila in ponudbeni pomočki se dobe proti plačilu napravni stroškov med uradnimi urami ravno tam.

Ponudbe, ki morajo biti nižje kot uradno ugotovljeni proračunski znesek din 478.759'19, je predložiti na uradnem izvodu proračunskega popisa, v katerem je vpisati obvezne enotne cene ter ustrezajoče zneske za posamezna dela kakor tudi skupno ponudbeno vsoto, za katero se dela prevzamejo.

Spremembe, dopolnila in popravila uradnega besedila v proračunu so nedopustni.

Nadrobности razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kralj. banska uprava dravske banovine. V Ljubljani dne 4. oktobra 1939.

VI. Št. 24294/1.

3040

Sprememba

v imeniku zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino.

Dr. Mlakar-Klemenc Marija, zdravnik v Dolu pri Ljubljani, je bila vpisana v imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino.

Kralj. banska uprava dravske banovine. V Ljubljani dne 9. oktobra 1939.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Og 101/39-3.

3004

Amortizacija.

Na prošnjo Engelmana Viktorja, postarja v p. v Smartnem v Tuhinju, se uvaja postopek za amortizacijo vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imetnik pozivlje, da uveljavi v 6 mesecih po objavi v »Službenem listu« svoje pravice, sicer bi se po preteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Vložna knjižica Kmetskega hranilnega in posojilnega doma v Ljubljani,

podružnica v Kamniku št. 43 z vlogo din 2.258'— noe Engelman Viktor.

Okrožno sodišče v Ljubljani, odd. IV., dne 6. oktobra 1939.

R 856/39-5.

3019

Sklep.

Predlog upnika na uvedbo konkurza o imovini Gosteničnika Mirka, trgovca v Guštanju, se je zavrnil, ker ni imovine.

Okrožno sodišče v Mariboru, odd. III., dne 9. oktobra 1939.

IV Os 222/39.

3010

Razglasitev preklica.

S sklepom okrožnega sodišča v Celju oprav. št. IV Os 185/38, je bila Kalšek Julijana, prej stanujoča v Goričici 17, zaradi slaboumnosti popolnoma preklicana.

Za skrbnika se postavlja Arzenšek Anton, posestnik v Zalogu št. 10, pošta Dramlje.

Okrajno sodišče v Celju, odd. IV., dne 3. oktobra 1939.

O 194/39-8.

3014

Oklic.

Okrajno sodišče v Kozjem objavlja s tem v smislu § 104. np., da je Valenčak Terezija, roj. Skoberne, užitkarica v Lesičnem 45, umrla dne 18. 7. 1939., ne zapustivši sporočila poslednje volje. Kot dedič je upošteven zapustničin sin Skoberne Matija.

Ker je Skoberne Matija neznanega bivališča, se mu postavlja za skrbnika Sitar Ivan, kancelist v Kozjem. Skoberne Matija se poziva, da se v roku 1 leta od danes prijavi temu sodišču in poda svojo dedno izjavo, sicer se bo zapuščina razpravljala s Sitarjem Ivanom, ki mu je postavljen za skrbnika.

Okrajno sodišče v Kozjem, odd. I., dne 7. oktobra 1939.

I O 1066/38-10.

3005

Oklic,

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Knez Andrej, posestnik iz Ljubljane-Vič 60, je umrl dne 21. septembra 1938.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivljejo, da napovedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču do dne 30. avgusta 1940. dop. ob 10. uri v sobi 34 usno ali pa do tega dne pisмено. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi zaradi plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I., dne 30. septembra 1939.

O 304/38.

3000

Oklic,

s katerim se sklicujejo sodišču neznani dediči.

Kosmenko Andrej, delavec na Zg. Velki, je umrl dne 12. maja 1938. v splošni bolnici v Mariboru in ni zapustil nobenega sporočila poslednje volje.

Je li kaj dedičev, sodišču ni znano. Sodišče postavlja za skrbnika zapuščine Uršiča Franca, sodnega uradnika pri Sv. Lenartu v Slov. gor.

Osebe, ki menijo, da jim pristoji dedna pravica do zapuščine umrlega Kosmenka Andreja, naj se v letu dni po objavi tega oklica javijo temu sodišču in podajo svojo dedno prijavo, ker se bo sicer zapuščina kot brezdedično blago prisodila državi.

Okrajno sodišče v Sv. Lenartu v Slov. g., odd. I., dne 3. oktobra 1939.

I 359/39-8.

3003

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1939. ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Brezje vl. št. 3, zemljiška knjiga k. o. Petrova vas vl. št. 153.

Cenilna vrednost: din 109.042'85.

Vrednost pritekline: din 11.960'—.

Najmanjši ponudek: din 72.195'23.

Varščina: din 10.904'29.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Črnomlju, dne 2. oktobra 1939.

I 412/39-3.

2986

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. dopoldne o poli devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Podsreda vl. št. 122, 120, 408 in 1/3 vl. št. 33.

Cenilna vrednost: din 42.800'—.

Vrednost pritekline: din 2.280'—.

Najmanjši ponudek: din 28.535'—.

Varščina: din 4.280'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, dne 30. septembra 1939.

I 465/39.

2981

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. dopoldne o polidestih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Podsreda vl. št. 6 in 375.

Cenilna vrednost: din 50.063'45.

Vrednost pritekline: din 1.057'—.

Najmanjši ponudek: din 33.375'63.

Vadij: din 5.100'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem
dne 5. oktobra 1939.

*

I 1082/38.

2964

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Mrzlo polje vl. št. 107 in 108.

Cenilna vrednost: din 2.261'99.

Vrednost pritekline: din 50'—.

Najmanjši ponudek: din 1.508'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem
dne 26. septembra 1939.

*

V I 99/39.

2973

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1939. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 16 dražba $\frac{1}{2}$ nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Vič vl. št. 1130 (hiša št. 133 na Viču z vrtom).

Cenilna vrednost: din 50.549'50.

Vrednost pritekline: din 2.018'—.

Najmanjši ponudek: din 33.699'66.

Varščina: din 5.054'95.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. V.,
dne 19. septembra 1939.

*

I 225/39—16.

3013

Dražbeni oklic.

Dne 16. novembra 1939. ob 8'30 uri dop. bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 20 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Metlika vl. št. 352.

Cenilna vrednost: din 84.600'—.

Najmanjši ponudek: din 56.400'—.

Jamčevina: din 8.460'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Metliki, odd. II.,
dne 15. septembra 1939.

*

I 998/38—15.

2868

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1939. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Ropoča $\frac{1}{4}$ vl. št. 6, $\frac{1}{2}$ vl. št. 304, $\frac{1}{2}$ vl. št. 305.

Cenilna vrednost: din 1551'75.

Najmanjši ponudek: din 1034'50.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti,
odd. IV.,

dne 12. septembra 1939.

*

I 138/39—6.

2874

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1939. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Bodonci $\frac{1}{2}$ vl. št. 170.

Cenilna vrednost: din 5.185'50.

Najmanjši ponudek: din 3.456'75.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti,
odd. IV.,

dne 11. septembra 1939.

*

I 394/39—8.

2871

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1939. ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Mačkoveci $\frac{11}{1000}$ vl. št. 1 in $\frac{267}{6300}$ vl. št. 4.

Cenilna vrednost: din 7.298'75.

Najmanjši ponudek: din 4.866'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti,
odd. IV.,

dne 11. septembra 1939.

I 1077/38—16.

2713

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. dopoldne o polidestih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin:

I. skupina: vl. št. 46 k. o. Vičanci.

Cenilna vrednost: din 13.859'—.

Vrednost pritekline: din 1.910'—.

Najmanjši ponudek: din 9.240'—.

II. skupina: vl. št. 68 k. o. Vičanci.

Cenilna vrednost: din 4.301'—.

Najmanjši ponudek: din 2.868'—.

III. skupina: obe gori navedeni nepremičnini skupaj.

Cenilna vrednost s priteklinami: dinarjev 18.150'—.

Najmanjši ponudek: din 12.108'—.

Prodajala se bo najprej I. skupina, nato II. skupina, nato še tretja. Domaknili se bosta obe skupini kot III. skupina onemu, ki bo dal za III. skupino vsaj toliko, kolikor bi znašal skupni izkupiček za prodani posamezni skupini I. in II.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ormožu, odd. II.,
dne 6. septembra 1939.

*

I 1183/38—28.

2734

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. dopoldne ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Pušenci vl. št. 35.

Cenilna vrednost: din 25.887'—.

Vrednost pritekline: din 3.430'—.

Najmanjši ponudek: din 12.943'50.

Zemljiška knjiga Hum vl. št. 36.

Cenilna vrednost: din 15.821'—.

Vrednost pritekline: din 818'—.

Najmanjši ponudek: din 7.910'50.

Zemljiška knjiga Ormož vl. št. 211.

Cenilna vrednost: din 1.609'20.

Najmanjši ponudek: din 804'50.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ormožu, odd. II.,
dne 3. septembra 1939.

*

I 1498/39.

3012

Dražbeni oklic.

Dne 15. novembra 1939. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 javna dražba nepremičnin zemljiška knjiga d. o. Trnovska vas vl. št. 345, d. o. Trnovska vas vl. št. 436.

Cenilna vrednost: din 13.323'05.
Najmanjši ponudek: din 8.882'02.
Varščina: din 1.332'50.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. IV.,
dne 30. septembra 1939.

I 832/39—7. 3001

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 30 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Sp. Gorje vl. št. 294.

Cenilna vrednost: din 580'—.
Najmanjši ponudek: din 386'75.
Vadij: din 58'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Radovljici
dne 3. oktobra 1939.

I 220/39—22. 3002

Dražbeni oklic.

Dne 16. novembra 1939. dopoldne ob osmih bo pri podpisnem

I 887/39—9. 2934

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1939. ob osmih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 30 dražba nepremičnin, in sicer:

Tek. št. Označba nepremičnin;
skupine:

I. Zemljiška knjiga vložek

št. 393 k. o. Lancovo:

	Cenilna vrednost:	Vadij:	Najmanjši ponudek:
	din	din	din
1. Enonadstropna nedodelana hiša, hiša v Voščah št. 2 z gospodarskimi poslopji in parcelama št. 692 — njiva in 693 — njiva	80.665'—	8.066'50	53.776'75
2. parc. št. 1118/1 — travnik	1.134'50	113'45	756'25
3. parc. št. 1478 — gozd	2.632'50	263'25	1.755'—
4. parc. št. 644/1 — njiva	2.809'—	280'90	1.872'75
5. parc. št. 644/2 — njiva	3.093'—	309'30	2.062'—
6. parc. št. 193/23 — gozd	1.192'50	119'25	795'—
7. parc. št. 870/11 — pašnik	18.697'50	1.869'75	12.465'—
8. parc. št. 870/19 — pašnik	130'—	13'—	86'75
9. parc. št. 1107/59 — pašnik	160'—	16'—	106'75
10. parc. št. 1107/60 — pašnik	361'—	36'10	240'75
11. parc. št. 645 — njiva, v naravi travnik	2.744'—	274'40	1.829'50

II. Zemljiška knjiga vložek

št. 414 k. o. Lancovo:

Vrednost priteklin znaša 1.500 din in je že upoštevana v 1. skupini.

Pravice, ki bi ne dopuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Radovljici
dne 25. septembra 1939.

sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Zg. Polskava vl. št. 96, Pokošje vl. št. 86, Ogļjenščak vl. št. 89.

Cenilna vrednost: din 212.786'50.

Najmanjši ponudek: din 141.857'66.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Slov. Bistrici, odd. II.,
dne 3. oktobra 1939.

I 401/39—5. 2984

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1939. dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Višnja gora vl. št. 105 k. o. Podboršt.

Cenilna vrednost: din 4.400'—.

Najmanjši ponudek: din 1.467'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Drugače pa se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Višnji gori
dne 28. septembra 1939.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Narodna banka 3022
kraljevine Jugoslavije
Stanje 8. oktobra 1939.

Aktiva. dinarjev
Podloga . . . 1.986,887.412'50 (+ 50.524'14)
Devize, ki ni-
so v podlogi 571,043.605'05 (— 10.740.607'77)
Kovani denar 299,236.243'50 (+ 3.337.125'75)
Posojila . . . 2.511,990.950'68 (+ 18,118.681'48)

Vrednostni papirji . . . 355,163.629'20
Prejšnji predjemi državi . . . 1.629,857.816'31

Začasni predjemi gl. drž. blagajni 600,000.000'—
Min. fin. po uredbah od 24. VIII. in 16. IX. 1939. 170,200.000'— (+ 200.000'—)

Vrednosti rezervn. fonda 240,816.177'31

Vrednosti ostalih fondov 38,578.406'25

Nepremičnine 203,705.654'95 (+ 1,699.830'07)

Razna aktiva 2.845,110.232'79 (+ 16,110.675'86)

11.452,590.128'54

Pasiva. dinarjev

Kapital . . . 180,000.000'—

Rezervni fond 244,799.036'93

Ostali fondi 39,356.000'44

Bankovei v obtoku . . 9.102,440.300'— (— 5,532.700'—)

Obveze na pokaz . . . 1.473,587.234'41 (+ 378,916.026'76)

Obveze z rokom 100,000.000'— (— 340,300.000'—)

Razna pasiva 312,407.556'76 (— 4,307.097'28)

11.452,590.128'54

Obtok in obveze 10,576,027.534'41

Celotno kritje 30'05 %

Kritje v zlatu 29'89 %

11.452,590.128'54

Obrestna mera:

po eskomptu 5 %

po zastavah:

na zlato in varante 5 %

na vrednostne papirje 6 %

*

RU 674/31-38, agr. op. Vrhtrebnje 3023

RU 861/36-17, agr. op. Studenec (Prudof)

RU 863/36-26, agr. op. Dolga njiva

RU 870/36-37, agr. op. Veliko Lipljenje

RU 879/36-16, agr. op. Hrastje-Paradišče.

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni delitvi skupnih zemljišč, ki so last posestnikov iz

1. Vrhtrebnjega,
2. Studenca,
3. Dolge njive,
4. Velikega Lipljenja in
5. Hrastja in Paradišča.

Načrt o nadrobni delitvi skupnih zemljišč, ki so vpisana

k 1. pri vl. št. 125 in 208 k. o. Trebnje,
k 2. pri vl. št. 111 k. o. Stefan,

k 3. pri vl. št. 76 k. o. Dolga njiva,
k 4. pri vl. št. 110 k. o. Vel. Lipljenje,
k 5. pri vl. št. 94 in 103 k. o. Stranska
vas in vl. št. 72 k. o. Sela,
bo na podstavi § 96. zakona z dne 26. X.
1887., kranj. dež. zak. št. 2 iz l. 1888.,
k 1. do 5. od dne 17. oktobra do 30.
oktobra 1939.

k 1. in 2. pri občini Trebnje,
k 3. pri občini Velika Loka in
k 4. pri občini Št. Jurij pri Grosup-
ljem,
k 5. pri občini Grosuplje,
razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

K 1. do 4. Obmejitev načrta s kolci
na mestu samem se je že izvršila.

K 5. Obmejitev načrta s kolci na me-
stu samem in njega pojasnjevanje sta
se že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval:

k 1. 19. oktobra 1939. od 8.30 do 9.30
v občinskem uradu v Trebnjem,
k 2. 19. oktobra 1939. od 9.30 do 10.30
v občinskem uradu v Trebnjem,

k 3. 19. oktobra 1939. od 13.30 do 14.30
v občinskem uradu v Veliki Loki,

k 4. 20. oktobra 1939. od 10. do 11. ure
v občinskem uradu v Št. Jurju pri Gros-
supljem.

To se daje na občno znanje s pozivom,
da morejo neposredno kakor tudi po-
sredno udeležene stranke svoje ugovore
zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dne-
va razgrnitve dalje, t. j. od 17. oktobra
do 15. novembra 1939., pri podpisanim
komisarju za agrarne operacije I v Ljub-
ljani vložiti pismeno ali dati ustno na
zapisnik.

Ljubljana dne 7. oktobra 1939.

Komisar za agrarne operacije I
Pokorn s. r.

Mag. št. 3-2211/39. 3041

Razpis.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani raz-
pisuje v smislu določil člena 12. o po-
stopku pri izplačilih iz kaldrminskih
fondov z dne 12. VI. 1936., št. 14130/IV.,
mesto hišnika
za zgradbe carinarnice ob Vilharjevi
cesti v Ljubljani.

Prosilec mora izpolnjevati sledeče
pogoje:

1. da je jugoslovanski državljan,
2. da je sposoben opravljati manjša
instalacijska dela na vodovodih, elek-
tričnih in plinskih napravah, ter da je
vešč ravnanja s parnimi kotli in cen-
tralno kurjavo,

3. da je poročen, vojaščine prost in
ne nad 40 let star,

4. da je telesno in duševno popolno-
ma zdrav,

5. da je neoporečen.

Hišnik ima prosto stanovanje ter pri-
merno nagrado za opravljanje hišni-
ških poslov, katere bo moral opravljati
skupaj s svojo ženo.

Prošnje, pravilno kolkovane in oprem-
ljene z vsemi dokazili o izpolnjenih po-
gojih, navedenih zgoraj od 1. do 5., je
vložiti pri personalnem odseku mest-

nega poglavarstva v Ljubljani do 25.
oktobra 1939.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani

dne 11. oktobra 1939.

Predsednik:

dr. Adlešič Jure s. r.

*

Št. 11.731/9.

3044

Razglas.

G. ing. Hmelj Milan iz Radeč je za-
prosil za izdajo stavbnega in obrtnega
dovoljenja za adaptacijo in prizidek
obratovalnice za izdelovanje gradbenih
plošč »Izolid« v Radečah pri Zidanem
mestu in predložil načrte, ki so intere-
sentom na vpogled tukaj med uradnimi
urami.

Obrt izvršuje na podlagi pooblastila
z dne 7. decembra 1938., No. 14.807/2.

Na podstavi §§ 4., 9. in 90. stavbnega
reda za bivšo Kranjsko in §§ 105. in na-
slednjih zakona o obrtih razpisujem ko-
misijski ogled in razpravo na kraju sa-
mem v Radečah na dan 28. oktobra
1939. ob 11. uri 15 minut.

H ogledu in razpravi vabim vse so-
sede in druge interese ter jih poziv-
vam, da navedejo svoje pomisleke ali
ugovore proti nameravani napravi naj-
kasneje takrat, ako niso tega storili že
prej pismeno, ker poznejših ne bom
upošteval ter bom dovolil izvršitev stav-
be, če se ne bodo pojavili pomisleki
javnega značaja.

Sresko načelstvo v Krškem

dne 12. oktobra 1939.

Sreski načelnik:

Dr. Tomšič s. r.

*

Opr. št. 40/43-39-1.

3042

Razglas o licitaciji.

Okrožni urad za zavarovanje delav-
cev (OUZD) v Ljubljani razpisuje na
dan 6. novembra 1939.

javno pismeno ofertno licitacijo za po-
stopno dobavo raznih tiskovin.

Ponudbe, pravilno kolkovane po ta-
rifni post. 25. taks. zakona, se morajo
vložiti v zaprtem in zapečatenem ovit-
ku, na katerem mora biti označba:
»Ponudba na opr. št. 40/43-39-1«, do
6. novembra t. l. do 11. ure dopoldne
v sobi 209, Miklošičeva cesta 20, I. nad-
stropje.

Ponudbe se morajo vložiti na posebnih
tiskovinah, ki se dobijo obenem s
»Splošnimi« in »Podrobnimi pogoji« za
ceno din 30.— pri Okrožnem uradu za
zavarovanje delavcev v Ljubljani, Mi-
klošičeva cesta 20 (v ekonomatu), pri-
tličje levo, od 8. do 12. ure.

Licitacija bo označenega dne ob 11.
uri dopoldne v uradovem ekonomatu na
Miklošičevi cesti 20, pritličje.

Ljubljana dne 11. oktobra 1939.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev
Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.

*

3024

Razpis.

Bolniška blagajna TBPD v Ljubljani
razpisuje

pogodbeno mesto zdravnika za zdrav-
niški okoliš Sevnica.

Prošnje za razpisano mesto je vložiti
do 6. novembra t. l. do 12. ure.

Prošnje je vložiti po pošti ali osebno
na Bolniško blagajno TBPD v Ljub-
ljani. Kolkovanim prošnjam (din 10.—)
je priložiti sledeča dokazila: rojstni
list, domovnico, poročni list, rojstne
liste otrok, prepis diplome, potrdila o
dovršenem stažu in odlok o vpisu v
zdravniško zbornico, potrdilo o praksi
po dosluženem stažu, vojaška potrdila
in zdravniško spričevalo.

Službeno razmerje kakor tudi služ-
bene prejemke urejajo določila kolek-
tivne pogodbe o izvrševanju zdravniške
službe.

Po določenih § 9. pravilnika o oprav-
ljanju zdravniške službe in o kumula-
ciji zdravniških honorarjev mora vsak
prosilec priložiti potrdilo pristojne
zdravniške zbornice o svojih stalnih in
honorarnih službah z navedbo delov-
nega časa in višine honorarja.

Bolniška blagajna Trgovskega bolni-
škega in podpornega društva v Ljub-
ljani

dne 12. oktobra 1939.

*

Št. 372/39.

3017

Licitacija

zastavljenih predmetov bo dne 6. in
13. novembra 1939. ob 15. uri popoldne
na Poljanska cesti št. 15.

Mestna zastavljavnica v Ljubljani

dne 11. oktobra 1939.

Razne objave

3020

Poziv upnikom.

»Srečko-Tekstil« družba z omejeno
zavezo v Mariboru je prešla v likvi-
dacijo. Upniki se pozivajo, da prijavijo
svoje terjatve podpisanemu likvidatorju
do 1. novembra 1939.

Vodeb Rudolf, Maribor,
Kamniška ulica 18,
likvidator.

*

3021

Objava.

Izgubil sem spričevalo 5. razreda drž-
osnovne šole v Limbušu z dne 28. ju-
nija 1938., štev. 12 in ga proglašam za
neveljavno.

Kocutar Ivan s. r.,
Laznica pri Limbušu.

*

3043

Objava.

Izgubil sem spričevali I. in II. raz-
reda II. drž. deške meščanske šole v
Ljubljani VII. iz let 1925./26. in 1926./27.
na ime: Ogrin Ciril iz Stare Vrhniče.
Proglašam ju za neveljavni.

Ogrin Ciril s. r.